

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE GEMEENTE DORDRECHT - DORDTSE DINSDAG D.D. 16 SEPTEMBER 2025

Vergaderzaal 5

1. Raadsinformatiebrief over Voortgangsrapportage Stadspark - Raadsinformatiebrief

Agendapunten 1 tot en met 3 gezamenlijk behandeld onder agendapunt 3.

2. Beschikbaar stellen van budget voor Aankoop vastgoed Stevensweg 91 - Raadsvoorstel

Agendapunten 1 tot en met 3 gezamenlijk behandeld onder agendapunt 3

3. Vaststellen Startnotitie Krommedijk - Startnotitie

Voorzitter: Mevrouw Koene

Raadsgriffier: De heer Den Boer

Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Damen (Partij van de Arbeid)

Dhr. De Feijter (ChristenUnie/SGP)

Dhr. Gündogdu (Op Ons Eiland)

Mevr. Van Herwijnen (Partij voor de Dieren)

Dhr. Katif (Beter voor Dordt)

Dhr. 't Lam (SP)

Dhr. Van der Meer (GroenLinks)

Dhr. Noldus (VVD)

Dhr. Oostenrijk (CDA)

Dhr. Van der Spoel (Fractie van der Spoel)

Portefeuillehouder: wethouder M. Burggraaf

Ambtelijke ondersteuning: mevr. Zantingh

De voorzitter: Goedenavond dames en heren, ik weet dat ik de heer Oostenrijk er een plezier mee doe om stipt in de klok te beginnen. Het is 19.30 uur. Welkom bij de commissie die gaat over de Voortgangsrapportage Stadspark en het raadsvoorstel beschikbaar stellen van budget voor Aankoop vastgoed Stevensweg 91 en de Startnotitie Krommedijk. Ik heb voor de vergadering al gecheckt of er een quorum is. Dat is het geval. Wij gaan ook geldige dingen doen. Dat is ook altijd fijn. En daarbij heet ik jullie van allen welkom. De heer Burggraaf ook namens het college en een welkom aan de ambtelijke ondersteuning, wiens naam ik niet op mijn lijstje heb staan. En ik weet dat ik altijd mijnheer Van Breda zeg, wat Van Oosterhout is.

En dan is zo meteen een verrassing wie ... Marleen Zantingh, dames en heren, namens de ambtelijke organisatie. En u weet het, ik stel voor de rest graag iedereen zelf voor.

Links van mij mijnheer Den Boer van de griffie. Mijnheer Katif van Beter voor Dordt. Mijnheer De Feijter van de CU/SGP. Mijnheer Gündogdu van Op Ons Eiland. Mevrouw Van Herwijnen van de Partij voor de Dieren. Mijnheer 't Lam voor de SP. Mijnheer Van der Spoel, Fractie van der Spoel. Mijnheer Damen van de PvdA. Mijnheer Noldus van de VVD. Mijnheer, mevrouw, wie, Stolk. En Stolk namens de VSP is er nog niet. Mijnheer Oostenrijk, had ik u al genoemd behalve in de intro? Mijnheer Oostenrijk namens het CDA. Mijnheer Van der Meer namens GroenLinks. En de rest had ook allemaal al gehad. Ik ben Irene Koene, voor degene die dat nog niet wist. Er staan, zoals ik net zei, drie stukken op de agenda. En dat heeft allemaal te maken met project Stadspark. Daarom bespreken we dit gezamenlijk, is zo afgesproken. En de politieke vragen luiden, ga ik wel even oplezen hoor, wil de raad onverkort vasthouden aan het project Stadspark? En als dit niet binnen het beschikbare budget uitgevoerd kan worden, welke onderdelen wil de raad dan schrappen dan wel waar wil de raad het ontbrekende budget vandaan halen? Namens de SP. De volgende is, kunnen we een volgend deel al oppakken, nu er nog geen terugkoppeling is op eerdere deelplannen? Het CDA. De derde is, wat betreft het complex en de plannen voor FC Dordrecht, is de commissie van mening dat voldoende wordt gestuurd op samenhang en wordt hier voldoende invulling gegeven aan het amendement A1 Dordwijkzone niet op slot? VVD. En als laatste, welke schaal, dichtheid van woningbouw binnen het park steunt de commissie? Partij voor de Dieren. Ik ga eerst het woord geven aan de fracties die de politieke vragen hebben geformuleerd, die wij erkend hebben. Mijnheer Burggraaf gooit bordjes op de grond. Is ook leuk, maar wij gaan toch gewoon verder. Ik geef eerst het woord aan de SP.

De heer 't Lam: Even het knopje zoeken. Dank u, voorzitter. In 2021 stelde de raad bij meerderheid 55 miljoen beschikbaar voor de realisatie van wat tegenwoordig het Stadspark heet. Losse groene gebieden tussen het Wantij en de Dordtse Zeedijk zouden met elkaar verbonden worden tot 1 ruimte om te recreëren, bewegen en te sporten. De ingrepen zouden zorgen voor een klimaatbuffer met groenvoorzieningen, watergangen en ecologische verbindingen. In deze opzet is geen rekening gehouden met woningbouw. Inmiddels hebben we een tussenevaluatie waarin staat dat er nog geen volledig zicht is op de benodigde cofinanciering voor de verdere uitvoering. En de budgetten zijn niet geïndexeerd, lezen we daarin. En er wordt daarom gewerkt aan een herijking, inclusief financiering. Mijn vraag aan het college is, wanneer ontvangen we dan die herijking? Als oplossing voor de financiële problemen wordt genoemd het laten vervallen van infrastructurele maatregelen. Maar dan vervalt de verbinding tussen de individuele groenstroken en valt eigenlijk het hele idee achter het Stadspark weg. Waarom zouden we dan de losse onderdelen nog uitvoeren, vragen we aan het college? De plannen worden projectmatig uitgevoerd. En dat betekent dat het best kan zijn dat het laatste plan, als dat uitgevoerd moet worden, onvoldoende of geen geld meer heeft. Maar dat kan best het beste plan van het hele onderdeel zijn. Eigenlijk moeten we eerst inzicht hebben in welk deel van de plannen we schrappen als we binnen de 55 miljoen willen blijven, of waar we het extra geld vandaan halen? Ook dan kunnen we pas eigenlijk een beslissing nemen over het stuk van de Krommedijk.

En daarmee is wat mij betreft de vraag van de Partij van de Arbeid en de Partij voor de Dieren over schaal en dichtheid van de woningbouw helemaal niet relevant, want de raad heeft nooit besloten dat woningbouw onderdeel is van het betreffende voorstel. Kijkend naar het kaartje zouden de woningen waarover nu gesproken wordt midden in

het groene, bestaande gebied komen. Is dat een startschot om het hele groene gebied te gaan bebouwen, vragen we ons af? Misschien aardig voor de verkiezingen richting Beter voor Dordt, die hebben al eens meer met bebouwing van groen de verkiezingen gewonnen. Maar ik ben benieuwd wat het college met dat gebied wil? In het budget van 55 miljoen voor het Stadspark zit geen geld om grond voor woningbouw te realiseren. We snappen dan ook niet, als dat al aangekocht moet worden, waarom dat dat geld voor die aankoop uit het Stadspark moet komen en niet uit het grondbedrijf? Wellicht dat het college daar ook een verduidelijking op kan geven. Tot slot. Het Stadspark is altijd verkocht als een project dat goed is voor het aanzien van de stad, maar vergeet niet dat met dit project niets wordt binnengehaald aan financiële middelen. Het kost alleen geld. En dat geld hadden we incidenteel gekregen. Alles wat we van het Stadspark gaan aanleggen, moet ook onderhouden worden. En we hebben niet eens geld in de begroting vanaf 2027 om bomen fatsoenlijk te onderhouden. Hoe moet dat met al die uitbreidingen van het Stadspark? Wel lees ik in de Startnotitie Krommedijk dat in het onderzoek begrepen wordt het begroten van de beheerskosten. Wordt, is dan mijn laatste vraag richting college, daarbij gelijk de dekking voor die beheerskosten aangegeven, of mag dat de nieuwe raad bij een volgende begroting zelf uitzoeken? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer 't Lam. Niet alles even politiek, maar licht technisch. Toch geef ik nu het CDA het woord.

De heer Oostenrijk: Dank u, voorzitter. De vraag is denk ik helder. We hebben in eerder stadium de Startnotitie rond Sportpark Stadspolders en het Jeugddorp vastgesteld. Vervolgens Reeweg. En nu is de vraag, nog niet wetende welke uitkomsten die Startnotitie zal hebben in het concretiseren van plannen die bij ons nog niet bekend zijn, of het verantwoord is om over te gaan naar het vaststellen van een Startnotitie Krommedijk? En op zich is een Startnotitie geen uitgave budget verstrekken, maar het geeft wel een intentie. Want we hebben het wel over pakweg 30 miljoen wat in die 3 deelplannen verankerd zit. En dat is geen expliciete instemming, maar het is wel een verwachting die gewekt wordt. We hebben destijds over Stadspolders Jeugddorp een vrij intensieve discussie gehad van, die 15 miljoen, moet dat allemaal wel? Kan het een tandje minder? Ik kan me die discussie nog wel herinneren. En toen is ook gezegd van, daar komt helderheid over nadat de belanghebbenden, de verschillende verenigingen, daar een ei over hebben gelegd. Dat wij over de financiële consequenties van die gedachtegang ... Want die gedachtegang zou dan aan ons als raad worden voorgelegd of we daar uiteindelijk ook mee willen instemmen. Die fase hebben we nog helemaal niet gehad. Dat geldt natuurlijk voor de Reeweg. En we zitten met de vraag inderdaad of je op dit moment, als je over de vorige 2 deelplannen nog niet weet wat dat betekent, of je daar nu al moet willen instappen?

De heer Noldus: Voorzitter.

De heer Oostenrijk: En die twijfel is heel sterk. Ik zou graag overtuigd willen worden, maar dan wel geargumenteed, wat dan de nut en noodzaak is om dat wel te doen? Want de Voortgangsrapportage geeft er ook nauwelijks inzicht in, anders dan van, over Stadspolders, er vindt nog in juni een volgende bijeenkomst plaats en we gaan in de tweede helft 2025 aan de slag met het Sportpark Reeweg. Dat zijn wel zinnen, maar je hebt er niks aan.

De voorzitter: Punt. Mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Dank, voorzitter. Een vraag aan de heer Oostenrijk. Want ik probeerde de beredenering te volgen en die snap ik voor een deel, dat je wil weten wat er totaal op tafel ligt om die keuzes te maken en hoeveel geld je voor een gebied kunt uittrekken. Ik denk dat dat een heel valide punt is. Is de heer Oostenrijk het dan met me eens, of ik had in ieder geval verwacht dat, en is de heer Oostenrijk dat met me eens, dat u zou spreken om vooral juist te gaan starten met het vaststellen van die Startnotitie en de participatie in het gebied Krommedijk, om ook te weten wat er dan vanuit de gebruikers van het gebied dan ook gewenst is. Is de heer Oostenrijk het met me eens dat het dan gewenst is om van die verschillende gebieden juist ook een soortgelijk beeld op te halen?

De heer Oostenrijk: Dat kan op enig moment, voorzitter, gewenst zijn. Alleen het gaat om de vraag, op welk moment? En dat is nu net de kwestie. Zolang we over een budgethoogte van pakweg 30 miljoen geen zicht hebben wat het in werkelijkheid gaat inhouden ... Stel, want die vraag leg ik dan maar in het midden, dat er uit de beraadslagingen Stadspolders Jeugdorp een werkbudget komt van niet 15 miljoen, maar 20 miljoen. Wat heeft dat dan voor effect om dan toch vrolijk door te gaan? En de heer t Lam heeft al gezegd', over externe financiering hebben we het dan nog niet gehad. Om dan gewoon blind door te gaan en dan bij fase 4 tot de ontdekking te komen van jongens, we lopen vast.

De heer Noldus: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Noldus nog een keer.

De heer Noldus: Dan toch de andere kant op geformuleerd. Ik snap het antwoord van de heer Oostenrijk, maar de andere kant op geformuleerd is, hoe gaan we als raad over dit budget, over het hele Stadspark een besluit nemen over Sportpark of het deelgebied rondom Stadspolders, terwijl we nog niet weten wat er aan plannen en aan wensen vanuit de gebruikers voor de Krommedijk ligt? Dat is toch iets wat je ook naast elkaar voor een deel, niet volledig, daar kom ik zo meteen op, maar voor een deel moet willen wegen.

De voorzitter: Mijnheer Oostenrijk reageert daar kort op, want er komt daarna nog een interruptie.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, ik wil graag weten, in de volgorde der dingen, waar je aan de lat zit? En de volgorde der dingen is Stadspolders, sport en Reeweg, Krommedijk. En niet andersom.

De voorzitter: Mijnheer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Dank u wel, voorzitter. Ik hoor het verhaal van het CDA. En ik kan dat helemaal volgen, want ik heb die vragen zelf ook. Alleen ik ben hier naartoe gekomen naar een oordeelsvormende sessie. En ik zou graag willen weten van het CDA wat het antwoord is op de vraag die zij zelf hebben ingediend van, kunnen we een volgend deel al oppakken nu er nog geen terugkoppeling is op eerdere deelplannen.

Want als ik het verhaal volg, denk ik dat het CDA dat niet kan. Maar dan hoor ik dat ook graag.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, ik heb halverwege mijn betoog de vraag aan het college gesteld, hoe zij erin zitten?

De voorzitter: Ik denk dat mijnheer Van der Spoel wil weten hoe u erin zit. Maar dat komt nog later wel. Was u verder klaar met uw woordvoering?

De heer Oostenrijk: Als we het knippen in de Voortgangsrapportage of halen we de drie dingen door elkaar?

De voorzitter: We halen graag drie dingen door elkaar. Ze worden bewust gezamenlijk besproken.

De heer Oostenrijk: Dan de vraag over de Stevensweg. Ik snap hem voor een deel. Aan de andere kant word ik graag overtuigd van het verhaal dat de strategische aankoop niet direct, ik zeg niet direct verband heeft met, laten we zeggen, het creëren van, ik zeg het maar even, de groene long. Want dat hele fiets-wandelpad gedeelte zit daar ver vandaan. Ik wil graag een reflectie hebben van het college wat het eigenlijke doel is van die aankoop. En er wordt iets gemeld over woningbouw, maar daar wil ik dan graag meer van weten, want dat wordt eigenlijk verder niet toegelicht. En eigenlijk heb ik het impliciet al over de Krommedijk gehad.

De voorzitter: Dit was die zo? Dank u wel. Dan gaan wij naar de VVD.

De heer Noldus: Voorzitter, dank u wel. Van het begin af aan is het voor de Dordtse VVD in ieder geval belangrijk dat het Stadspark niet alleen iets is wat gaat over duurzaamheid, biodiversiteit, klimaat en groen, maar dat het ook gaat om mensen vanuit de stad naar het park te krijgen. Dat mensen daar elkaar op kunnen zoeken, recreëren, sporten. En dat het ook het doorbreken is van die toch wel ingewikkelde barrière in onze stad van de N3, spoor en de andere barrières die we in dat gebied hebben. Dat vinden wij echt belangrijke functies. Daarnaast is het voor ons ook belangrijk dat we, ondersteunend aan die ambitie, ruimte geven aan lichte bedrijvigheid, horeca en andere functies, zolang het bijdraagt aan de doelen van het park.

De voorzitter: Mevrouw Van Herwijnen.

Mevrouw Van Herwijnen: Mag ik de VVD dan vragen wat hij bedoelt onder bedrijvigheid, die ondersteunend zijn aan de doelstelling van het park?

De heer Noldus: Ja, zeker, voorzitter. Dat ligt per deelgebied natuurlijk heel anders, want er zijn nogal verschillende gebruikers ook in dat gebied. Maar denk bijvoorbeeld aan lichte horeca of andere faciliterende rollen. We hebben het vaak over multifunctionele sportlocaties, waar ook meer mensen vanuit het openbare en individuele sporten naartoe gaan. Dat vraagt ook een iets andere invulling van wat je trekt en wat je bindt op zo'n sportpark dan alleen verenigingswezen. Daar zien we wel ruimte in. We zien natuurlijk ook een ontwikkeling rondom Krommedijk, waar ik zo meteen nog even op

terugkom. We verwachten daar ook dat met ruimte voor functiecombinaties er misschien meer mogelijk is ook rondom stadionontwikkeling, voorzitter.

De voorzitter: Eerst mijnheer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, ik ben toch nieuwsgierig wat de heer Noldus bedoelt onder horeca in relatie tot sportverenigingen. Dat neigt naar een soort van concurrentie, waarbij er altijd slachtoffers vallen. Ik vraag me af hoe de heer Noldus dat ziet, ik noem maar een dwarsstraat ...

De voorzitter: De vraag is voldoende. Mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Ik noemde inderdaad horeca en ik noemde sportvoorzieningen, maar ik noemde niet de horeca bij sportvoorzieningen. Want ik denk dat wat mensen naar een park brengt, is verschillende dingen. Maar onder andere een plek om een kop koffie te drinken ergens of een broodje te halen, is een functie die mensen naar het park trekt. En dat staat even los van of dat op een Sportpark en bij een sportvereniging is, voorzitter.

De voorzitter: De heer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, we hebben nu onder ogen drie deelplannen. Die hebben alle drie sportverenigingen. Ik vraag me af, dan hebben we het niet over horeca, over de deelgebieden Stadspolders, Reeweg en Krommedijk. Mijn vraag is, in welk deelgebied denkt de heer Noldus wel aan horeca?

De heer Noldus: Voorzitter, we hebben het ook over de voortgangsrapportage Stadspark, waar het over het gehele Stadspark gaat. En ik haalde aan een aantal van de functies die voor ons belangrijk zijn, überhaupt voor het gehele park. Die zien we daar graag in terug. Er worden verschillende deelgebieden uitgewerkt. Het lijkt me niet aan mij om daar nu voorafgaand al die keuze in te maken, maar we zien ze graag terug. We zien bij allerlei deelgebieden verschillende uitgangspunten. Punt, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer 't Lam.

De heer 't Lam: Dank u, voorzitter. De heer Noldus noemde terecht dat onderdeel van het Stadspark was het doorbreken van de hinderlijke onderbreking van de N3. Nu staat in een van de stukken dat gedacht wordt om infrastructurele werken te schrappen. En dan is het idee van het ene Stadspark verdwijnt. Wat vindt u daarvan? Wilt u dat inderdaad laten vervallen?

De heer Noldus: Voorzitter, terechte vraag. En ik hoor dat punt ook bij de bijdrage van de heer 't Lam zojuist. Ik kom daar zo meteen nog iets uitgebreider op terug, rondom Krommedijk. Want het is natuurlijk een begrip wat op heel veel plekken iets anders kan betekenen, maar zeker rondom die N3 is dat wat ons betreft ongewenst. Rondom Krommedijk stellen we ook vast de eerdere uitgangspunten die zijn meegegeven voor dit gebied. En daar stond ook een onderzoek naar een onderbrugging of ondertunneling van de N3 als uitgangspunt in. Dat lijkt ons zeker ook daar een heel belangrijk uitgangspunt. Maar infrastructurele maatregelen vinden we sowieso een belangrijk onderwerp binnen deze plannen.

De voorzitter: Mijnheer 't Lam.

De heer 't Lam: Kleine aanvullende vraag. Ik begrijp dat u die graag in stand houdt voor de gedachte van het park. Heeft de VVD ook nagedacht, omdat er geld tekort komt voor de hele ontwikkeling van het Stadspark, waar we dat geld dan vandaan halen wat de suggestie is om dat via die infrastructurele werken te schappen gerealiseerd te krijgen?

De heer Noldus: Voorzitter, terechte vraag. Want ik kom inderdaad ook bij de politieke vraag van de SP. Die ziet eigenlijk ook hierop toe. Wat ons betreft is het eigenlijk nu niet aan de orde om stukken van het plan te schrappen. Op zich is het ergens een gezonde prikkel als je meer ambitie hebt dan geld. Maar dat betekent wel dat je later in het proces wel echt moet gaan kiezen. En dan helpt het wel als je van de verschillende deelgebieden weet wat er ook op tafel ligt en waar je uit kunt kiezen. We hebben eerder voorgesteld nog niet te starten met de toen zogenaamde no regret-maatregelen rondom biodiversiteit en ecologie. Die zijn ook van toevoegde waarde. Die dragen ook bij aan het nut, zoals we dat hebben gedaan van het park. Maar dat is ook geld dat we niet meer kunnen besteden aan infrastructuur. Daarvoor geldt, dat hadden wij liever, en dat hebben wij toen ook gepoogd, later gedaan. En voor de rest, voorzitter, wordt in de verschillende stukken altijd gesproken om het gat voor een deel te dichten met subsidies. Dat zien we bij het ene gebied wat beter terug dan bij het andere. Ik ben benieuwd, en dat is misschien ook een vraag aan het college, in hoeverre zij infrastructuur als subsidiabel achten te realiseren binnen de deelgebieden?

De voorzitter: Mijnheer Van der Meer.

De heer Noldus: Dat in antwoord op ...

De heer Van der Meer: Een vraag aan de heer Noldus. Hij heeft het over eigenlijk een beeld willen hebben van alle deelgebieden in het gebied, voordat je definitieve besluiten neemt.

Betekent dat dat hij eigenlijk vindt dat ook voor die deelgebieden, die nu nog niet in beeld zijn, er eerst Startnotities enzovoort zouden moeten liggen, voordat we over Krommedijk beslissen? Want de deelgebieden die we al gehad hebben, slokken al een heel groot deel van het budget op.

De heer Noldus: Voorzitter, ik denk dat de heer Van der Meer best een terecht punt aanstipt. Ik denk dat je in zekere mate een aantal ingrepen kunt gaan doen per gebied. Maar de vraag is inderdaad, dient zich aan, wil je aan de helft van die gebieden uiteindelijk je hele budget uitgeven, of maak je op een aantal investeringen nog even een pas op de plaats? En dat hoeft misschien niet volledig ja of nee op een gebied te zijn, maar dat kan ook betekenen dat je een aantal dingen wel direct doet en een aantal dingen niet direct. Dat is altijd een keuze. Zoals ik al aangaf, er is al het een en ander geïnvesteerd in biodiversiteit en klimaatmaatregelen. Wat ons betreft is nu ook de rest van de stad aan de beurt. We gaan wel richting uitvoering van een aantal gebieden. Want ik weet van heel veel partijen dat dat gebied rondom Schenkeldijk, Stevensweg, dat we het daar ook in de commissie heel erg over eens waren, dat een hoop van de maatregelen die onderzocht zijn en voorgesteld werden heel breed steun hadden. Daar

hoeven we wat mij betreft dan ook weer niet mee te wachten. Dan, voorzitter, over de vraag van de Partij voor de Dieren over welke schaal ...

De voorzitter: Mijnheer Damen heeft ook nog even een nabrandertje.

De heer Damen: Ik vind dat er nu iets heel opmerkelijks gebeurt in de woordvoering van mijn buurman. Want hij noemt dat een project steun heeft, en die steun deel ik ook, namelijk dat project Schenkeldijk, Stevensweg. En daar moeten we dan mee doorgaan. De rest moet dan maar even on hold gezet worden. Betekent dit dat hij ook bereid is om, binnen alle plannen die er ontwikkeld worden, een soort prioriteitenlijstje te maken, dit doen we wel, dat doen we niet? En vindt hij dan ook dat we dat voor het hele gebied moeten doen, en dat het niet past om dat deelgebied voor deelgebied te doen?

De heer Noldus: Voorzitter, ik zal me iets beter uitdrukken, want ik noemde Schenkeldijk, Stevensweg als een voorbeeld. Dat er heel veel elementen in zitten die heel breed steun hadden. Gaat niet per se over dat ik zeg, dat gebied moeten we helemaal doen en dan kan de rest wel even wachten. In het debatje met de heer Oostenrijk was ik ook even op zoek naar, hoe gaan we om met ook dat gebied Krommedijk? Ik denk dat het heel positief is dat we daar gaan starten met het vaststellen van die Startnotitie en daar de verdere uitwerking van, want dan weet je ook uiteindelijk wat er te kiezen valt. Ik begon met, er zijn meer ambities dan geld. Dat betekent dat je inderdaad moet kiezen. En dat kun je dan volgens mij het beste doen over het hele gebied heen. En niet de elementen die toevallig als eerste aan de beurt waren het meeste mazzel hebben.

De voorzitter: Mijnheer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, begrijp ik de heer Noldus nu goed dat hij impliciet zegt, eigenlijk moeten we voor alle deelgebieden eerst een Startnotitie hebben, alles laten uitwerken en dan zien we aan het eind van de rit wat we gaan doen?

Heb ik dat goed begrepen van de heer Noldus? Want hij noemt nu Schenkeldijk en de Stevensweg. Dan blijft er niet veel meer over. Mijn vraag is, bedoelt hij inderdaad dat het verstandig is om dan toch maar voor alle deelgebieden een Startnotitie te maken, ter verdere uitwerking?

De voorzitter: Mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Dat zijn twee vragen. Op de laatste vraag, is het verstandig om op ieder gebied een verdere uitwerking te doen? Ja. Betekent dat dat je met alles moet wachten totdat al die uitwerkingen er zijn? Nee. Maar je gaat ook niet, wat mij betreft, wat ons betreft, het gebied wat toevallig als eerste is uitgewerkt volledig doen, als je nog niet weet wat de impact is op de rest. Uiteindelijk vallen daar best wat keuzes op te maken nog. We hebben nou eenmaal minder geld dan er aan plannen ligt. We zullen ergens wat moeten schrappen. En dat betekent wat ons betreft niet per se dat je dat laatste project wat aansluit in de tijd schrapt.

De voorzitter: Mijnheer Damen.

De heer Damen: Voorzitter, dat betekent toch dat wij prioriteiten moeten kunnen stellen? En dat kan alleen maar als je alle plannen kent. Ik weet niet hoe je anders tot besluitvorming kunt komen over waar je mee doorgaat en wat je nog even on hold zet.

De heer Noldus: Voorzitter, ik merk aan de vragen dat ik me misschien het helemaal goed uitdruk. Volgens mij wat mijnheer Damen vraagt, zeg ik ook, ga aan de slag met het uitwerken van die Startnotitie, onder andere voor de Krommedijk. En voor de andere gebieden ga je in ieder geval heel scherp kijken wat je wel en wat je niet wil doen. Volgens mij is dat niet anders dan een ander voorstel. Het is niet zo dat per definitie alles van het eerste gebied wordt uitgevoerd en het laatste gebied er helemaal buiten valt. Dan ga je binnen de plannen keuzes maken.

De voorzitter: Mijnheer Katif.

De heer Katif: Dank u wel, voorzitter. Hoe kun je een vergelijkend onderzoek, om zomaar te zeggen, maken als je maar 1 onderzoek hebt, in eerste instantie? Als ik 51 miljoen heb en de eerste die komt, dan zeg ik, dit is het plan zoals die is, maar dan gaan we de rest daarna nog even onderzoeken. Dan heb ik geen geld meer. Je kan toch niet vergelijken als je niet alle onderdelen of deelgebieden hebt onderzocht? Zie ik het verkeerd?

De voorzitter: De heer Noldus.

De heer Katif: Hoe maak je een keuze dan, op prioriteiten wat de VVD in principe graag zou willen?

De heer Noldus: Voorzitter, maar dat is ook wat ik zeg, je gaat een keuze maken over al die gebieden heen. Maar dat betekent niet dat je niks kan doen uit het eerste gebied. Je kan daar ook keuzes maken van dingen die je wil doen, ongeacht wat er voor de rest nog komt. En dan kun je later nog aanvullende maatregelen nemen in dat gebied. Die keuze kun je maken. Je hoeft wat ons betreft niet te wachten tot alles is uitgewerkt voordat je iets gaat doen, terwijl er een aantal dingen zijn die je eigenlijk misschien al tien jaar geleden had moeten en willen doen. Daar hoeft je niet mee te wachten, voorzitter.

De voorzitter: Helder. Was u verder klaar met uw betoog?

De heer Noldus: Nee, nog niet. Er staan nog een aantal politieke vragen, ook van de Partij voor de Dieren, over de schaal van dichtheid en van woningbouw. Wat ons betreft is daar nog geen eenduidig antwoord op te geven, want het zijn in het hele gebied echt wel hele andere gebieden die voorbijkomen. We kunnen bijvoorbeeld, als we kijken naar de verrommelde locaties, zoals we toch vooral bij Krommedijk bijvoorbeeld zien, zou wat ons betreft in combinatie met een stadion best wat meer hoogte en volume gemaakt kunnen worden. En als je meer richting het buitengebied beweegt, dan wil je er echt hele andere keuzes maken, als je er al iets wil. Wat ons betreft is dat nu niet een noodzaak om een besluit op te nemen.

De voorzitter: Mevrouw Van Herwijnen.

Mevrouw Van Herwijnen: Dan wil ik toch nog even aan de heer Noldus vragen ... Want zowel in de Voortgangsrapportage wordt er gesproken over woningbouw en de aankoop van Stevensweg 91 wordt gesproken over eventuele toekomstige woningbouw. Daarnaast kijkend, hoe kijkt de VVD dan naar verdichting en het bouwen van woningbouw binnen in het Stadspark?

De heer Noldus: Voorzitter, ik denk niet dat het een geheim is hoe wij erin zitten. Daar zijn wij positief over, want dat kan namelijk zowel de beleving van het park als de kwaliteit van het park ook verhogen. En het is niet alsof we midden in een van de parken, zoals bijvoorbeeld het Dordwijk park, in een keer een woonwijk gaan optrekken. Maar in het gebied, zoals het ingetekend is, ook in die voortgangsnotitie, binnen dat gebied staan al tientallen zo niet honderden woningen. En die doen geen afbreuk aan de beleving van een park.

De voorzitter: Mevrouw Van Herwijnen.

Mevrouw Van Herwijnen: Voorzitter, de heer Noldus geeft aan dat woningbouw kan bijdragen aan de beleving. Maar de beleving dan voor wie? Voor die aantal bewoners die dan in een park mogen gaan wonen of voor de rest van Dordrecht die van een park een parkbeleving wil hebben?

De heer Noldus: Voorzitter, ik denk dat de mensen die behoefte hebben aan een parkbeleving vanuit de stad meer hebben aan een duidelijke overgang van stad naar park, met volledige parkbeweging, dan een stukje rommelgebied, om vervolgens in een stukje net niet park te komen. Die beleving is net hoe je ernaar kijkt. Als je nu door dat park fietst en het gebied, zoals het is ingetekend, staan er op dit moment ook al tientallen zo niet honderden woningen in. En het is nog steeds, hebben met elkaar gezegd als raad, we vinden dit een Stadspark waardig, maar er staan ook al woningen in en langs de randen. Dat doet daar op zich geen afbreuk aan. En dan gaat het, nogmaals voorzitter, niet om woningen midden in een van de parken die we echt als park gedefinieerd hebben in onze, hoe heet dat, parkenvisie of dat dan ook precies heet.

De voorzitter: Mijnheer 't Lam.

De heer 't Lam: Voorzitter, in 2021 is er 55 miljoen uitgetrokken voor de realisatie van het Stadspark. En ik heb hier het voorstel voor me. In de visie van de Dordwijkzone, zoals we het toen nog noemden, is geen rekening gehouden met woningbouw. In het oorspronkelijke plan en de beschikbaarstelling van 55 miljoen zit geen woningbouw. Hoe komt mijnheer Noldus nu met, behalve de bestaande woningen, aan het realiseren van woningbouw?

De heer Noldus: Voorzitter, in de Omgevingsvisie hebben we als raad met elkaar vastgesteld dat we zeker aan de randen zoeken naar woningbouw. En dat we daarmee niet alleen woningen realiseren, maar ook die kwaliteit van en binnen het park. Wat dat betekent overigens voor de financiële huishouding, want die vraag vind ik dan wel

terecht, of dat geld gaat kosten of geld gaat opleveren? Ik weet het niet. Dat zal ook heel erg van de plannen en locatie afhangen. Maar wat ons betreft is dat wel degelijk een element, niet een hoofdelement van het park, maar wel een element wat we per deelgebied willen meenemen. Want nogmaals, als je nu kijkt niet alleen op Google Maps, maar ook gewoon als je over de straat loopt in die gebieden van wat is ingetekend als Stadspark, zul je tientallen zo niet honderden woningen tegenkomen. Dan ga ik verder, voorzitter.

De voorzitter: Gaat u afronden, mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Ik wil nog kort wat zeggen over de Startnotitie Krommedijk. Want ik zei er net al wat over, we vinden de Krommedijk echt wel een van de schakelpunten binnen het Stadspark. Daar komen eigenlijk, als je naar de plaat van bovenaf kijkt, de verschillende gebieden samen en ingesloten tussen de barrière van de N3. Ik heb net al wat gezegd over het belang wat wij hechten aan de infrastructurele verbinding, zoals die in de oorspronkelijke visie opgeschreven is tussen bijvoorbeeld de Krommedijk en de Koeiendijk. Dat lijkt ons echt heel veel toevoegen voor de beleving van het park. Als in het park loop, waar ik het meerdere keren over lees. In die zin, dat vinden wij in ieder geval een belangrijk uitgangspunt. Verder, voorzitter, zien wij bij Krommedijk FC Dordrecht een groot aandeel hebben in dit gebied. FC Dordrecht heeft momenteel zelf plannen voor nieuwbouw en renovatie van het stadion. En dat heeft impact op het totaal van die ontwikkeling. En terecht vinden wij dat een stadion in ontwikkeling buiten de scope van het Stadspark wordt gehouden.

Maar wel een vraag aan het college, want hoe zorgen we in dit proces dat we niet een afslag nemen die ofwel de toekomst van FC Dordrecht op slot zet of waar we later juist van het perspectief Stadspark of sportpark, een beetje afhankelijk van hoe groot je daarnaar wil kijken, wij spijt van krijgen. Die vraag aan het college. En de laatste opmerking gaat over de aankoop van de Stevensweg. Het lijkt ons een prima aankoop. Wel met de opmerking om het perceel te splitsen en de woning, die mede aangekocht is, die volgens mij niet strategisch is, snel weer te verkopen.

De heer Van der Spoel: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Dank u wel. Ik zou toch nog een poging willen wagen bij de heer Noldus. Want de VVD hoor ik inderdaad het verhaal vertellen van, laten we gewoon vooral beginnen. En ik heb andere mensen er ook al een vraag over horen stellen, de heer Damen, de heer Oostenrijk. En ik ben gewoon niet tevreden over het antwoord. Ik ga toch nog een poging wagen. Want ik ken de VVD, althans dat hoor ik ze vaak zeggen, dat ze graag controle over de financiën en efficiëntie willen hebben. En met een prioriteitenlijst houden wij toch als raad ook zelf de regie, in plaats van dat we het geld laten bepalen wat er afkomt of niet. En ik kan me gewoon niet voorstellen dat de VVD daar niet zo over denken. U ziet toch ook wel in dat een prioriteitenlijst juist de controle bij ons neerlegt, in plaats van dat we afwachten wat er eventueel afkomt? Kan de heer Noldus daar alsjeblieft op reageren, zodat ik overtuigd raak van zijn manier van kijken? Want ik ben het gewoon niet.

De voorzitter: Ik ben heel benieuwd. Mijnheer Noldus, doe uw best.

De heer Noldus: Voorzitter, nieuwe poging. Dat gaan we, wat ons betreft, ook doen op basis van die visies, de uitwerking die per deelgebied worden gedaan. Daarvan ga je kijken, wat ga je wel doen? Wat ga je niet doen? Dat lijkt ons een heel valide uitgangspunt, want je gaat niet alles kunnen doen voor het geld wat er is. In ieder geval, dat lijkt me een duidelijk uitgangspunt. Natuurlijk wordt er gewerkt aan meer geld ophalen en allerlei potjes. Moeten we doen. Maar ook dan is het de vraag of we genoeg geld hebben om alles te doen. De wedervraag is in ieder geval, en die probeer ik in te brengen, we hoeven niet te wachten met alles tot alles is uitgewerkt. Er zijn altijd dingen die je kan doen. We hebben een flink budget vastgesteld. En dank ook voor de advertentie voor financiële degelijkheid voor de partij. Maar we hebben best wat geld vrijgesteld. Dat hoeven we niet op de plank te laten liggen tot de laatste zandkorrel is uitgetekend. Er zijn heel veel dingen waar we het als raad over eens zijn en die we voor de stad kunnen betekenen, waar we de stad morgen beter mee kunnen maken. Daar hoeven we niet decennia mee te wachten. Maar we moeten er wel scherp op zijn en ons bewustzijn, als we kiezen voor het een, kies je niet voor het ander. En dat hebben we eerder ook geprobeerd, en dank ook voor die vraag aan de heer Van der Spoel, om de gelden voor biodiversiteit en ingrepen daarin nog even op zak te houden, om die bredere afweging te maken. Maar toen waren er andere partijen, die nu te zwaar trekken, die een andere keuze maakten.

De heer Van der Spoel: Voorzitter, een concrete vraag. Nog een korter.

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Van der Spoel: Dan is het toch juist handig om die prioriteitenlijst gezamenlijk op te maken, zodat we allemaal weten waar we het over hebben, wat we als eerst gaan uitvoeren, wat nu al kan?

De heer Noldus: Voorzitter, dat ben ik op zich met de heer Van der Spoel eens. Maar dan vraag ik me af wat die prioriteitenlijst dan is? Want ik zie nu een voorstel om de Krommedijk als verdere uitwerking te gaan starten. Dat lijkt ons een heel goed voorstel. Want als je dat niet doet, weet je uiteindelijk ook niet waar je over gaat besluiten, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Oostenrijk wil daar ook nog wat aan toevoegen.

De heer Oostenrijk: Dat is een op zich helder verhaal van de heer Noldus, maar dat geldt natuurlijk ook voor de parkdriehoek Stevensweg en Schenkeldijk.

De voorzitter: Dat lijkt me meer een statement dan een vraag. Waarvan akte. Mevrouw van Herwijnen namens de Partij voor de Dieren.

Mevrouw Van Herwijnen: Dank u wel, voorzitter. De Partij voor de Dieren ziet in het voorstel om woningbouw in het Stadspark te realiseren een tegenstrijdigheid. Er wordt gedaan alsof twee volwaardige doelen, woningbouw en parkontwikkeling, gelijktijdig te realiseren zijn op dezelfde locatie. In werkelijkheid zijn deze doelen onevenredig. We ontwikkelen een park ten behoeve van natuur en recreatie als publieke voorziening of

we ontwikkelen een woningbouwlocatie. Woningbouw is uiteraard ook een urgente maatschappelijke opgave, maar die opgave mag niet gebruikt worden als excuus om kostbaar groen als onomkeerbare aantastingen van het park goed te praten.

De heer Noldus: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Noldus, dat is wel heel snel hoor.

De heer Noldus: Wel op dit punt, omdat het er daarnet in het debat ook over ging. Want dan ben ik benieuwd, er wordt een tegenstelling geschetst tussen woningbouw en park, maar als ik dan de Partij voor de Dieren zou vragen, gaat Partij voor de Dieren dan voor een Stadspark of voor de sloop van al die woningen die al in dit gebied staan?

Mevrouw Van Herwijnen: Wij hebben toen met de vaststelling van de uitgangspunten van het Stadspark XXL ook al aangegeven dat wij er niet mee akkoord gaan dat je nu in de huidige situatie al woningbouw gaat inkaderen in de omgeving van het Stadspark. Vonden wij toen al raar. En ik heb het idee dat zelfs de lijn nu iets is opgeschoven, dat zelfs nu de Burgemeester Jaslaan eronder gaat vallen, dat nu niet de westkant van de Stevensweg, maar de oostkant van de Stevensweg, waardoor ook de hele Stevensweg in het Stadspark ligt. De Partij voor de Dieren is vanaf het begin al tegen geweest dat je woningbouw gaat scharen onder een Stadspark. Dat is toch heel raar.

De heer Noldus: Voorzitter, maar dan de vervolgvraag. Want ik snap dat de Partij voor de Dieren aanslaat dat blijkbaar de contouren op een kaartje anders zijn, maar die doen toch an sich niks aan de beleving van een park? Een park beleef je toch niet vanaf een kaartje? Dan beleef je toch vanaf straat. Dat maakt toch niet uit waar op een kaartje een grens getrokken is, maar of je een parkbeleving hebt met elkaar?

Mevrouw Van Herwijnen: Voorzitter, of dat je door een woonwijk loopt of door een park, ik zie toch echt een verschil in beleving. Ik weet niet hoe de heer Noldus dat ziet. Maar ik snap niet dat woningbouw evenredig kan zijn met een park. Ik zie daar echt twee verschillende doelen. En dat er nu in de huidige situaties woningbouw staat binnen de grenzen van het park, geeft toch geen vrijbrief om dan te zeggen, dan gaan we toch maar weer woningbouw toestaan? Waar ligt dan de grens?

De voorzitter: Ik ga alleen ingrijpen. Want we gaan elkaar geen vragen stellen. Ik vraag aan u, mevrouw Van Herwijnen, of u verder kunt gaan met uw woordvoering.

Mevrouw Van Herwijnen: Dank u wel, voorzitter. Het was in principe ook gewoon een ... Het was geen vraag richting de heer Noldus, maar eigenlijk meer een opmerking. Maar voorzitter, even kijken waar ik was gebleven? Over de urgentie van de woningbouw, dat die inderdaad geen excuus kan zijn om kostbaar groen en vaak de aantasting van het park goed te praten. Als wij groen als bouwgrond gaan zien, nemen we afscheid van de kernwaarden van een park. En parkachtig wonen is daarbij natuurlijk een enorm misleidende term door echt groene ruimte te gaan verstenen. En op de vragen van de SP en CDA kan ik antwoorden dat de Partij voor de Dieren nog wil vasthouden aan het verdere ontwikkelen van het Stadspark. Het college geeft aan met versoberingen te komen bij budgetoverschrijding, dan wel op zoek te gaan naar financiering. Er zal blijken uit de volgende voortgangsrapportage wat er dan eventueel nog mogelijk is. En ik kan

me wel vinden in hetgeen wat de heer 't Lam en ook nou de heer Oostenrijk hebben aangegeven, dat het belangrijk is dat we vooraf wel weten, waar liggen onze grenzen en wat kunnen we dan echt per gebied ook aangeven wat wel mogelijk is en wat niet mogelijk is? En niet dat je achteraf bij een gebied aankomt, een Startnotitie gaat maken en eigenlijk al buiten het budget zit. En ik denk dat ik het daar eventjes bij laat. Dank u wel.

De voorzitter: Dan hebben we de formuleerders van de politieke vragen gehad. En nu? Wie wil? Mijnheer Damen.

De heer Damen: Voorzitter, wij hebben in het verleden al regelmatig aangegeven dat het bedrag dat voor het Stadspark wordt gereserveerd in onze ogen veel te hoog ligt. Er zijn prioriteiten ook buiten het Stadspark, die in onze ogen meer aandacht verdienen. Bovendien blijkt dat zowel wat betreft de verkoelende werking van bomen geldt dat als die bomen in woonstraten staan, dat ze veel meer effect hebben dan in het Stadspark. En recent is er ook een Amsterdams onderzoek gereedgekomen, waaruit blijkt dat mensen liever in de directe woonomgeving recreëren in het groen dan in een groot centraal gelegen park. Maar daarnaast vinden wij dat je wel, binnen het budget dat de raad beschikbaar stelt, dat je dan goed moet kunnen afwegen wat de verschillende prioriteiten zijn.

Daarvoor kun je denk ik wel een aantal projecten aanwijzen die in de ogen van de hele raad prioriteit verdienen. Ik noem maar de verbinding tussen de Schenkeldijk en de Stevensweg. En zo zijn er, denk ik, nog zeker een aantal andere projecten aan te geven waarvan je kunt zeggen, daar moet je niet mee wachten, dat kan sowieso. En daarmee maak je niet het hele budget op. En dan hoeft je niet alle uitwerkingen van alle plannen af te wachten. Verder als je daar die prioriteit aanwijst, zien wij niet hoe de aanschaf van het perceel aan de Stevensweg past binnen prioriteiten op dit moment. Wat dat betreft hoeft dat van ons niet. Wij zien evenmin dat de bebouwing, zoals die tot stand gekomen is een aantal jaren terug in het gebied tussen Schenkeldijk en Stevensweg, dat dat een fraaie beëindiging is geworden van het park. Daarvoor zijn er wel voorbeelden. Ik verwijs maar naar bijvoorbeeld het Wilhelminapark in Utrecht, met monumentale bebouwing rond het hele park. Wat de parkwaarde sterk verhoogt. Het kan wel, maar dan moet je niet met twee-onder-een-kappers aankomen en dat soort bebouwing, want dat draagt daar niet toe bij. Dat in eerste instantie.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Dank u wel, voorzitter. Project Stadspark is in het leven geroepen om een groene long in de stad te hebben, die toegankelijk is voor recreatie, bijdraagt aan klimaatadaptatie en ecologische verbinding. De plannen zijn mooi, al moeten we natuurlijk kritisch kijken naar de kosten en de financierbaarheid. Het lijkt dat er op dit moment onvoldoende middelen zijn om het hele plan uit te voeren. Dat is op zichzelf niet onmiddellijk een reden om die plannen af te schakelen, in onze ogen, maar wel uiteraard om naar verdere financiering te zoeken en goed naar de prioriteiten te kijken, zoals dat hier al eerder besproken is zojuist. Dan een opmerking over klimaatadaptatie. Het valt ons op, bijvoorbeeld ook in de voorliggende Omgevingsvisie, dat als het gaat over klimaatadaptatie, dat het accent heel sterk op het Stadspark wordt gelegd. Dat is mooi en het draagt er zeker toe bij, maar tegelijkertijd is het natuurlijk duidelijk dat het

Stadspark niet bijdraagt aan de oplossing van de hittestress en de wateroverlast in versteende wijken. Weliswaar willen we daar van alles aan doen, maar middelen daarvoor zijn erg beperkt. En dat is een uitdaging die echt aangepakt moet worden. Dan terug naar het Stadspark, wat betreft woningen aan de randen ... Daar is eerder een besluit over genomen. Waren wij niet heel blij mee. Maar goed, dat besluit is genomen. Woningen aan de randen en bedrijvigheid in het gebied. Lichte bedrijvigheid, zegt de heer Noldus. Daarover is ons standpunt dat dat heel beperkt moet blijven. Het gebied waar we het over hebben, is veel groener en aantrekkelijker dan een aantal andere gebieden aan de rand van de stad. Rust en recreatie en toegankelijkheid mogen door woningbouw en bedrijvigheid niet in het gedrang komen. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer 't Lam.

De heer 't Lam: Dank u, voorzitter. Is mijnheer Van der Meer niet bang als je aan de randen woningbouw toelaat in het park dat we in de loop van de tijd het volledige park gaan volbouwen? Want waar is dan de grens? Er is nu een natuurlijke grens. Er staat woningbouw. En ga je dat langzaam opschuiven, dan ontstaat er volgens mij een compleet bebouwd deel.

De heer Van der Meer: Natuurlijk, er zijn woningen. De heer Noldus wees daarop. In onze visie is het amendement, waarbij de Omgevingsvisie 1.0 is aangenomen, erop gericht om aan de randen een beperkte woningbouw mogelijk te maken. Wij waren daar niet voor, maar we constateren wel dat dat besloten is. Als dat gaat gebeuren, als een meerderheid dat wil, moet het wat ons betreft in elk geval heel beperkt blijven, om het karakter van dat gebied niet te verstoren. En daar zijn we met zijn allen bij. Het is denk ik niet zo dat als je ergens een huis neerzet dat het onvermijdelijk is dat de rest van het hele perceel ook gebouwd wordt.

De voorzitter: Mevrouw Van Herwijnen.

Mevrouw Van Herwijnen: Voorzitter, mag ik dan nog eventjes vragen wat de heer Van der Meer bedoelt onder beperkt? Want we hebben natuurlijk een dossier Vastgoed Stevensweg 91. We weten op korte termijn nog niet wat we precies met dit perceel willen, maar er staat dat we eventueel toekomstig het perceel willen gaan gebruiken voor woningbouw. Is dat beperkt, volgens de heer Van der Meer?

De heer Van der Meer: Daar heb ik op dit moment geen afgeronde mening over. Dat is een beperkt perceel. En nogmaals, het hangt heel erg af hoe dat gebied verder ingevuld wordt. Ik heb daar op dit moment geen concrete mening over.

De voorzitter: Mijnheer Oostenrijk heeft ook nog een vraag aan u.

De voorzitter: Voorzitter, de heer Van der Meer heeft een keer het woord prioriteiten genoemd. Kan hij dat nader duiden?

De heer Van der Meer: Ik verwijs daarmee, voorzitter, naar de discussie die we gehad hebben. Ik pleit er op zich voor om de plannen die er liggen in grote lijnen zoveel mogelijk uit te voeren, zolang andere belangen niet in het gedrang komen en we voldoende middelen hebben. Blijven zoeken naar meer middelen. Maar als we af moeten

schalen, moeten we prioriteiten stellen. En ik denk, gezien kosten en onvoorziene dingen die vaak plaatsvinden, dat we sowieso prioriteiten zullen moeten stellen om uit te komen. Ik ben erg voor het idee, nadat we eigenlijk voor de eerste drie deelgebieden al een stap verder hebben gezet, om in elk geval voor de rest zoveel mogelijk het totale plaatje in beeld te hebben, en daarbinnen prioriteiten te stellen. Dan kunnen we blijven zoeken naar meer geld om zoveel mogelijk te realiseren, maar dan is in elk geval duidelijk wat we eerst doen en wat we laatst doen.

De voorzitter: Allerlaatste keer, mijnheer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, de heer Van der Meer daagt natuurlijk nieuwe vragen uit. Eigenlijk zegt hij, en dat vraag ik aan de heer Van der Meer, hetzelfde als de heer Noldus. Je moet eigenlijk van alle zeven deelplannen weten waar je aan toe bent, om vervolgens prioriteiten te stellen.

De heer Van der Meer: Ik weet alleen niet zeker of de heer Noldus dat zegt, maar dat zeg ik wel.

De voorzitter: Mijnheer Van der Meer zegt het in ieder geval wel. Dank u wel. Heeft iemand verder nog iets voor mijnheer Van der Meer, want dan ga ik graag anders door met iemand anders. Mijnheer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, om te beginnen moet ik melden dat mijn fractie in ieder geval tot op het bot is verdeeld over dit onderwerp. Dat heeft een eenvoudige reden. Een deel van mijn fractie zegt, als ik het echt heel plat sla, stop met die Dordwijkzone of Stadspark XXL, want het is alleen maar geld weggooien. Ik heb er persoonlijk een andere mening over. Voorzitter, een aantal jaar geleden, toen de plannen werden gepresenteerd, zagen we prachtig mooie beelden, maar ook met name de intentie van de stad naar de toekomst toe. De groene longen, recreëren, waarbij juist al die faciliteiten om onze Dordtenaren te gaan bewegen, stond heel mooi beschreven. En daar geloof ik persoonlijk nog steeds in. Waar we wel nu tegenaan hikken, is dat juist wij het idee hebben dat budgetten momenteel bepalend zijn en dat de ambitie is losgelaten. De ambities zijn vastgekoppeld aan de budgetten, terwijl juist andersom je hebt een ambitie en daarbij zoek je een budget, of budgetten. Pardon. En daarnaast, wat ook zojuist door diverse mensen is genoemd, al die deelprojecten, het wordt een beetje, zoals mijn collega dat zei, wazig van, waar zijn we aan het investeren? Het is alsof het is gedegradeerd naar fysieke ingrepen, om al die stukken in de Dordwijkzone met elkaar te verbinden. Dat is wat wij gaan zien. En daarbij laten we het ook, omdat dan immers het budget op is. Terwijl we ook allemaal weten dat dit is een eenmalige investering, zie het als een soort areaaluitbreiding. En jaarlijks komt het weer terug. Moet het weer terugkomen op de begroting van de gemeente. En waar halen we dan dat geld vandaan? Voorzitter, wat wel het geval is, er zijn wel verwachtingen gewekt in de stad. Niet alleen bij onze inwoners, maar juist ook de verenigingen die daar in dit gebied zitten. En als we nu een besluit gaan nemen van, we moeten al die deelprojecten eens even bij elkaar leggen en dan nog keuzes gaan maken, ik weet niet hoe dat valt in de stad. Mijn reden, of mijn gedachte. Voorzitter, vervolgens over woningbouw. Vraag van mijn collega. Wij hebben inderdaad in 2021 een amendement aangenomen, waarbij we hebben gezegd, aan de randen van het Stadspark mag er gebouwd worden. Ik heb het amendement hier voor me. Met 33 stemmen is dat ook aangenomen. Het is een legitieme vraag, moeten

we wel willen bouwen? Maar die openheid is toen wel geschapen. Er is een mogelijkheid om randen op te zoeken van het Stadspark om woningen te realiseren. De Stevensweg aankoop zie ik in dat kader. Tenminste, dat is mijn vertaling daarvan. Voorzitter, over de Krommedijk. Al jaren zijn we aan het praten om de Krommedijk, en met name rondom het stadion van FC Dordrecht, te gaan kijken voor eventuele woningbouw. Er zijn mensen die voor zijn, tegen zijn, maar de plannen zijn al diverse keren door FC Dordrecht, maar ook door het vorige college zelfs op de tafel voorgelegd. En het bevreest mij dat wij nu met deze visie eigenlijk weer achter het net gaan vissen. Waarom betrekken wij niet FC Dordrecht bij al deze planontwikkeling? Ik heb wel gelezen dat zij aan tafel zitten, maar we hebben een woningtekort. FC Dordrecht wil een nieuw stadion. Kunnen we echt niet, ik wil niet zeggen handjeklap, maar echt niet nader tot elkaar komen of we dat gebied gezamenlijk kunnen ontwikkelen? En ik zie, tenminste althans wat ik lees, is dat er gesprekken zijn, maar die gesprekken lopen al volgens mij tientallen jaren.

En wanneer gaat dat eens duidelijkheid geven? Ik heb wat meer munitie nodig van de wethouder om mijn collega's te overtuigen. Anders weet ik het ook niet. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk nog even naar de linkerflank. Mijnheer Van der Spoel biedt zich aan.

De heer Van der Spoel: Graag, voorzitter. Want het is geen geheim hoe de Fractie van der Spoel over het Stadspark denkt. Die is absoluut niet verdeeld. Maar ik heb me daar vaak genoeg over uitgesproken. En er gaat heel veel geld naar infrastructuur en er komen maar weinig bomen bij. En die battle heb ik verloren. Ik ga mij richten op het controleren van, wat gaat er goed? Wat kan er beter? En als ik de Voortgangsrapportage lees, dan doet me dat vooral denken aan het portfolio dat ik zelf ooit heb moeten invullen voor mijn PDG, mijn pedagogisch-didactisch getuigschrift. Daar heb ik heel veel zelfreflectie verslagen geschreven, die eigenlijk nergens op sloegen, maar je kwam ermee weg. En dat heb ik ook een beetje, mijn excuses naar de ambtenaren toe, met deze Voortgangsrapportage. Ik kan er zo weinig mee. En dan vind ik een opmerking, een vraag van de SP, welke onderdelen wil de raad dan schrappen dan wel waar wil de raad het ontbrekende budget vandaan halen, een hele terechte vraag. Maar ik kan mijn controlerende taak eigenlijk niet zo goed uitvoeren in deze. Althans, zo kijk ik ernaar. En dat zou ik heel graag willen doen. En nogmaals, ik heb die battle verloren, want als je het mij vraagt, dan stoppen we helemaal met deze ontwikkeling. Maar we zijn deze weg ingegaan. En ik zie ook wel mooie onderdelen. Alleen ik zou daar heel graag goed op willen controleren. Maar ik heb behoefte aan dat prioriteitenlijstje. En ik kan me gewoon niet voorstellen, daarom stelde ik de vraag aan de VVD ook, dat dat op deze manier, zoals we het nu hebben ingericht, kan. En ik zei het net al, we moeten niet het geld laten bepalen, wij moeten bepalen. En ik vind dat we nu als raad niet goed in positie worden gebracht om dat te kunnen doen. Ik vind echt dat we dit anders moeten aanvliegen. En mocht daar niet vanuit het college iets over worden gezegd waardoor ik overtuigd raakt dat we dat op die manier gaan doen, dan denk ik dat we tijdens de raad een aantal koppen bij elkaar moeten steken om daar zelf de leiding in te pakken. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Katif.

De heer Katif: Dank u wel, voorzitter. Laat ik even beginnen bij een politieke vraag als het gaat om wonen in het park of aan de rand van het park. We hebben inderdaad, zoals mijnheer Gündogdu dat zei, een motie aangenomen. Daar zijn wij ondertekenaar. En dat blijft, zoals het is. Wij zijn een voorstander van weliswaar niet in een park, maar aan de rand van een park. Daar is een meerderheid voor en hebben we ook voor getekend. Onze handtekening staat, zoals hij staat. Daarnaast, ik moet even kijken, want ik heb drie woordvoeringen waar ik ontegenwoordig ...

Mevrouw Van Herwijnen: Voorzitter.

De heer Katif: Ik stop altijd. De wethouder doet het niet, maar ik doe het wel.

De voorzitter: Mevrouw Van Herwijnen.

Mevrouw Van Herwijnen: Dat ik dan toch eventjes nog een verhelderende vraag mag stellen. Want in principe wordt de vraag natuurlijk niet beantwoord van, welke schaal en welke dichtheid wordt daar dan mee bedoeld? Ik bedoel, randen, prima. Dat kan een blokje zijn. Dat kan een vrijstaande woning zijn. Maar welke schaal, welke dichtheid wordt dan wel gesteund?

De heer Katif: In ieder geval geen wijken. Grootschalig in ieder geval niet. Ik ga dat woord verrommeling niet in de mond nemen, want wij zijn tegen iedere verrommeling. Maar tegelijk, die verrommeling kan ook een hele mooie, hoe heet dat, toevoeging hebben voor zo'n park. Want als er verrommeling is en je kan het gewoon mooi maken, waarom zou je dat niet doen? Maar goed, we hebben daar een handtekening voor gezet. Ik kan moeilijk zeggen, ik ga iets anders zeggen. Dat kan ik niet. En de fractie is het daar ook mee eens. Het moet kunnen, laat ik het zo zeggen.

Mevrouw Van Herwijnen: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Van Herwijnen.

Mevrouw Van Herwijnen: Zal ik dan Beter voor Dordt toch nog eventjes ook een vraag stellen met betrekking tot dat beschikbaar stellen van dat Stevensweg 91 perceel. Het is natuurlijk een flink perceel. Dat kan je in principe natuurlijk helemaal vol gaan bouwen, wat eventueel, in de stukken staat eventueel, mogelijk zou kunnen zijn. Hoe kijkt Beter voor Dordt daarnaar? Is dat dan aan de randen van het park, bebouwing?

De heer Katif: Daar staan we zelf bij, mevrouw Van Herwijnen. Ik bedoel, wij maken dat zelf uit. Op het moment dat er plannen zijn, dan kunnen we het daar op dat moment over hebben. Ik kan op geen enkele wijze op dit moment aangeven wat Beter voor Dordt zou moeten en kunnen doen. Die plannen zie ik niet. Het enige wat ik zie, of dat zeg ik dan, als het gaat om Stevensweg 91 zeg ik hier, de aankoop steunen wij, deze stap. Maar we vragen wel een heldere onderbouwing en een meerwaarde voor de parkloop en inzicht in gevolgen voor planning en subsidies. Dat is iets wat ik eigenlijk vanuit mijn fractie heb meegekregen. Ik bedoel, ik voer het woord hier. Ik ben niet de portefeuille. Maar goed, ik doe het met liefde.

De voorzitter: U bent gewoon Beter voor Dordt afgevaardigde.

De heer Katif: Precies.

De voorzitter: Wat u zegt, zegt de hele fractie toch?

De heer Katif: Ja, zonder meer.

De voorzitter: Gaat u verder. Mijnheer 't Lam.

De heer 't Lam: Dank u, voorzitter. Ik hoor zeggen dat de aankoop gesteund wordt door Beter voor Dordt. Doen ze dat voor het wandelpad of voor de woningbouw die daar gerealiseerd zou worden, parkachtig wonen?

De heer Katif: Ik kan de vraag op twee manieren interpreteren. Hij komt bij mij niet binnen, laat ik zo zeggen. Wilt u het even herhalen? Want ik zat met mijn gedachte ergens anders.

De heer 't Lam: U gaf aan dat u voor de aankoop van het perceel bij de Stevensweg bent. Daar komt een heel klein stukje wandelpad. En er kan parkachtig wonen komen, staat er in het stuk. Bent u er dan voor vanwege het parkachtig wonen, of omdat dat wandelpad anders niet te realiseren is?

De heer Katif: Dan stel je een hele moeilijke vraag. Ik weet niet of ik een antwoord op dit moment kan geven. Ik weet het echt niet.

De voorzitter: Is ook eerlijk. Gaat u verder.

De heer Katif: Voorzitter, ik wil er in ieder geval even 2 opmerkingen maken. Ik was het met de woordvoering van de SP eens. Ik was het voor een gedeelte met de woordvoering van Partij voor de Dieren, behalve Stevensweg 91, eens. En het CDA heeft een aantal hele mooie dingen gewoon aangegeven, als het gaat om deelgebieden en de onderzoeken die moeten plaatsvinden, in plaats van 1 onderzoek en dan even afwachten wat dan andere onderzoeken wel en niet opleveren. Eigenlijk was ik al met mijn woordvoering bezig en dacht ik, dat moet ik even toch aangeven. Wij zien in ieder geval, de stappen zijn gezet. En dat is best positief. Wij willen wat scherp op een aantal punten ... En dan begin ik even bij de financiën. Ik heb even aangetekend, voorzitter, moet ik toch even spieken, in de financiële rapportage van de beide Voortgangsrapportages staan wat onduidelijkheden wat ons betreft. En die onduidelijkheid zit hem in het volgende, voorzitter. De ene Voortgangsrapportage ten aanzien van de tweede voortgangsrapportage zijn geen wijzigingen, zegt de tweede Voortgangsrapportage. Ik heb gekeken, en die zijn er wel degelijk. En het is, om precies te zijn, 200.000 euro meer budget in Voortgangsrapportage nummer 2. En het bedrag van 11 miljoen is in 1 keer verdwenen. Daar zou ik graag een antwoord op willen hebben. In de eerste Voortgangsrapportage stond wel 11 miljoen, 11 komma zoveel miljoen. 11.151.000 als begroting. En in 1 keer was die gewoon weg in de Voortgangsrapportage. Ik kan u dat hele stuk doorsturen hoor, als u dat wil, want dat is wel een technische vraag. Maar daar ga ik zo meteen even verder op in. In ieder geval, de raad heeft 51 miljoen beschikbaar gesteld, maar het blijft onduidelijk wat er binnen dat budget haalbaar is. Collega's hebben dat aangehaald. We vragen in ieder geval om een integraal financieel overzicht per deelgebied, in tegenstelling tot wat de VVD eigenlijk graag wil, maar met scenario's

en structurele beheerlasten. Die beheerlasten zijn wel heel belangrijk, namelijk als het gaat om projecten uit de grond krijgen. Zodat wij tijdig kunnen prioriteren, dan verwijs ik naar GroenLinks. En we moeten in ieder geval realistisch blijven kijken wat binnen dat budget eventueel wat versoberd kan en mag worden. Want het kan niet zo zijn dat je een aantal dingen eruit haalt, terwijl het eigenlijk juist een heel belangrijk iets voor zo'n project. Maar daar zijn we gelukkig bij. Even het stukje Krommedijk.

Wij willen in ieder geval, de plannen voor de Krommedijk moeten goed aansluiten op de Reeweg. En dat zeggen wij met name omdat er duidelijkheid moet komen over parkeren, ontsluiting en last but not least, een heikel punt is de verenigingsfusies. Want ons is ter ore gekomen dat er eigenlijk wel gesprekken gaande zijn bij verschillende verenigingen. En sommige verenigingen zijn niet op de hoogte en sommige verenigingen wel. Maar in ieder geval, het moet in de volgende fase wel uitgewerkt worden, want dat vinden wij echt heel belangrijk als het gaat om zo een grote investering. Wat voor ons heel belangrijk is, voor Beter voor Dordt, is participatie en draagvlak.

De heer Van der Spoel: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Ik ben nu toch wel nieuwsgierig om welke verenigingen dit dan gaat?

De heer Katif: Hoe moet ik dat zeggen? De Startnotitie wordt niet zomaar geschreven. De Startnotitie wordt geschreven naar aanleiding van een aantal overleggen met verschillende verenigingen binnen, ik noem maar wat, de Krommedijk. Ik hoef u niet te zeggen dat FC Dordrecht, The Hawks en DFC zijn verenigingen die daar zitten, toch? En daar zijn de gesprekken mee gaande. En de ene vereniging zegt, ik weet daar niks van. Ga ik geen namen noemen. En de andere vereniging daar zijn gesprekken gaande. Ik zeg, betrek al die verenigingen tegelijkertijd, want dan haal je al die informatie die je graag zou willen. En dan kun je die notitie wat mij betreft gewoon ... Dat geldt, die 13 miljoen, mijnheer Oostenrijk, wat ons betreft kan dat. Het is 5,6 van de Krommedijk. Als je overlegt met mensen en die geven een flattering van, wij vinden wel het klopt, dan kan het. Anders dan is die informatie ongelijk. En sommige verenigingen of 1 vereniging in ieder geval die zegt, daar worden wij niet in gekend, om het zo maar te zeggen. Dat baart ons een beetje zorgen, als het gaat om draagvlak als je straks de Krommedijk op een andere manier moet gaan aanpakken als project.

De voorzitter: Mijnheer 't Lam

De heer 't Lam: Ik kan u niet helemaal volgen, voorzitter. Want ik hoor mijnheer Katif eerst zeggen van, ik volg andere partijen als die zeggen, er moet een prioriteitenlijst komen. En een van zijn laatste zinnen was dat je, als die verenigingen met elkaar gaan praten, de 5,6 miljoen voor de Krommedijk kan uittrekken. Dat lijkt me nogal tegenstrijdig. Misschien dat hij dat nog kan uitleggen.

De heer Katif: Ik zeg, dat staat namelijk als begroting. Ik bedoel, kijk, mij gaat het ... U hebt gelijk, ik hink op twee gedachtes. Het gaat mij namelijk om het draagvlak dat er is. Op het moment dat je een project gewoon even organiseert, dan zou je eigenlijk ... Om

zo een notitie te schrijven, wil je ideeën krijgen. En niet achteraf ideeën toevoegen. Ideeën komen namelijk bij de verenigingen zelf. Die geven ook aan ... Ik wil niet verder op de details ingaan.

De voorzitter: Mijnheer Katif, gaat u verder.

De heer Katif: In ieder geval, de participatie en het draagvlak zijn voor ons heel belangrijke punten. Ik ga even zeggen als het gaat om onderzoeken naar verschillende deelgebieden, dan zou ik graag ook willen weten hoe die participatie is gegaan en het aantal deelnemers, ideeën, de input, wat is daarmee gedaan? Dat vinden wij heel belangrijk namelijk. Maar dat is altijd een punt van Beter voor Dordt. Daar kan ik niks aan doen. Dat is zoals wij in elkaar zitten. Dat zit in het DNA, denk ik. Als het gaat om woningbouw in het park, dat heb ik al aangegeven, daar hebben we een handtekening voor gezet en daar wijken we niet van af. Voorzitter, grip op financiën, versterken van draagvlak. Zorgen we dat we in ieder geval een Stadspark ... Dat Dordrecht groener, dat is een leus een beetje, zendtijd voor politieke partijen, sterker maakt, zonder dat we achteraf zonder enige verrassing ook iets kunnen uitvoeren. En tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik over naar de termijn van het college. Mijnheer Burggraaf, u bent vast in staat ... Maar ik zie helemaal geen ...

De heer De Feijter: Voorzitter.

De voorzitter: U deed helemaal geen poging om in beeld te komen.

De heer De Feijter: Dat is ook zo.

De voorzitter: Mijnheer De Feijter, gaat uw gang.

De heer De Feijter: Ik moet zeggen, ik ben met veel interesse de discussie aan het volgen. Ik weet ook niet in hoeverre ChristenUnie/SGP in de eerste termijn hier nog heel veel aan toe te voegen heeft. Veel zorgen hoor ik, die ook voor de ChristenUnie/SGP wel herkenbaar zijn. Staat buiten kijf dat de ChristenUnie/SGP wel onverminderd achter de ambitie staat om de Dordwijkzone verder door te ontwikkelen naar het Stadspark. Juist die groene long, die GroenLinks ook noemde. En ook net zo goed het belang van recreatie, sport, mensen naar buiten krijgen, dicht bij de natuur, dat hebben wij ook hoog in het vaandel staan. Maar wij zien ook dat de financiën knellen. En daarin, nogmaals, hebben wij veel van dezelfde zorgen ook die ik al eerder heb genoemd. We willen natuurlijk voorkomen dat het project halverwege strandt en dat je niet de maatregelen kan uitvoeren die je wil uitvoeren. Ik kan me voorstellen dat inderdaad iets van een prioriteitenlijstje, waar het al eerder over is gegaan, nodig is. En dat we tot die tijd laaghangend fruit kunnen uitvoeren, voordat we echt een integrale afweging kunnen maken. Maar daar wil ik het voor de eerste termijn nu even bij laten, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Ook de heer De Feijter heeft het over een prioriteitenlijstje. En ook aan hem wil ik vragen, wat betekent dat voor ChristenUnie/SP? Want een prioriteitenlijstje betekent een lijstje met inventarisatiepunten, inhoudelijk en financieel.

Betekent dat ChristenUnie/SGP, evenals GroenLinks, evenals in mijn woorden de VVD, eigenlijk het totale beeld geïnventariseerd wil zien en daaruit dan de prioriteiten wil halen? Want dan weten we tenminste waar we aan toe zijn.

De voorzitter: Heldere vraag. Mijnheer De Feijter.

De heer De Feijter: Goede vraag. En hij heeft al een aantal keer de revue gepasseerd. Ik denk dat de heer Damen de beste interpretatie had van de woorden van de heer Noldus. Denk ik zomaar even. En ik vond dat idee wel wat hebben. Uiteindelijk willen we inderdaad een integrale afweging kunnen maken tussen alles. Dan moet je van alle deelgebieden het nodige weten. Tegelijkertijd zijn er ook zeker maatregelen die al langer op ons wensenlijstje stonden als stad en waarvoor in de gehele raad breed draagvlak te vinden is. Waarvan wij denken, los van wat er allemaal nog aan andere prioriteiten te inventariseren valt voor al die andere deelgebieden, zijn dat echt de dingen die we sowieso moeten gaan doen. Die punten, daar kunnen we het denk ik echt wel over eens worden. En dat zullen er namelijk ook maar een handjevol zijn. Het lijkt mij een goed idee om daar alvast mee te beginnen. Het wordt er allemaal niet goedkoper op.

De voorzitter: Mijnheer Oostenrijk, u zit al heel ongeduldig op uw ... Terwijl u zelf een vraag heeft gesteld, waar mijnheer De Feijter nog antwoord op aan het geven is. Heel kort, want we kunnen niet later dan 21.00 uur eindigen met deze commissie. Gaat uw gang.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, nu ben ik hem even kwijt. Dat betekent in die zin dat als we voor alle deelgebieden de inventarisatie willen weten, dat betekent ook dat voor het eerste deelgebied, dan hebben we het over Stadspolders, Jeugddorp, dat die, laten we zeggen, qua verdere fasering en uitwerking geduldig moet wachten totdat de andere deelplannen geïnventariseerd zijn. Dat is dan het lot wat er ontstaat. Klopt dat?

De heer De Feijter: Dank u wel, voorzitter. Ik heb in die zin niet megascherp welke maatregelen we nu allemaal hebben en welke daarin dan ook prioriteit genieten en ook welke het meeste draagvlak hebben binnen deze raad. Eentje daarvan is natuurlijk Stevensweg, Schenkeldijk. Maar het zou zomaar kunnen dat er nog eentje is in Stadspolders, die we ook nog graag eigenlijk nu al wel zouden willen aanpakken, los van wat er in de andere gebieden nog beurt. Dat kan ik me ook goed voorstellen. Daar kan ik op dit moment nog geen goed oordeel over geven.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik nu wel over naar de termijn van het college. Ik ga het woord geven aan de heer Burggraaf. Ik heb een verzoek aan de commissie, want het is 20.40 uur en om 21.00 uur houdt dit hier op. We moeten na het college ook nog even een korte ronde met de standpunten doen. Ik wil u vriendelijk verzoeken om eerst naar de wethouder te luisteren en echt even op te schrijven als u iets mist. En dan doen we na de heer Burggraaf een rondje met dingen die eventueel nog niet gehoord heeft. Maar om hem nou steeds te gaan onderbreken, terwijl het misschien een regel verder komt, is een beetje zonde. Mijnheer Burggraaf.

De heer Burggraaf: Dank u wel, voorzitter. Ik zal het compact houden, om uw tijdsbewaking ook van dienst te zijn.

Want heel veel van de opmerkingen die ik gehoord heb in de commissie, is eigenlijk ook wel een herhaling van de gesprekken die we al sinds 2022 in uw commissie hebben, vanaf het moment dat u de uitvoeringsagenda heeft vastgesteld voor het Stadspark en de verschillende Startnotities die u heeft vastgesteld. En dit is nu de laatste Startnotitie voor het laatste deelgebied. We hebben de vorige keer natuurlijk uitgebreid over Jeugddorp en Sportpark Stadspolders gesproken, ook met uw raad, ook in relatie tot budget. Waar ik toen ook aan u heb aangegeven van, geef nu wel aan of u nog steeds die ambitie ondersteunt. En ook vanuit het budget wat er ligt zegt van, ga die plannen maken, want je gaat, even richting Beter voor Dordt onder andere, die participatie met al die verenigingen in. Dat is de reden waarom we nu per deelgebied een Startnotitie ophalen, om te zorgen dat we vervolgens wel binnen globale kaders, zodat je niet met allerlei ideeën komt die heel mooi zijn, maar geen enkele grond vinden in waar je uiteindelijk mogelijkheden hebt liggen, te gaan verzamelen per deelgebied welke richting je op kan gaan. En daarvan hebben we ook altijd duidelijk gemaakt dat het totale budget wat er ligt nooit zal matchen met alle ambities die je hebt. We zullen zorgen dat we in die inventarisatie ook goede fasering aanbrengen, zodat je goede keuzes daarbinnen kan maken. Dat is bij gebiedsontwikkelingen heel normaal. Dat duurt vijftien tot twintig jaar, soms langer. Je hoeft niet alles in een bestuursperiode of het volgende jaar gerealiseerd te hebben. Maar het is goed om die ambitie, die eindstip wel te formuleren, want als er dan een keer een externe financier voorbijkomt, dan kan je zoiets van de plank halen. Of als je eens een keer wat ontwikkelt in het gebied, doe je het in ieder geval in samenhang met het einddoel wat je voor ogen houdt. Dat is de hele ontwikkelingsfilosofie die in dit Stadspark zit. En dan zou ik richting de Partij van de Arbeid willen geruststellen dat het Stadspark hier ook degene is, zoals u formuleert, van een afgelegen centraal park waar mensen zich in vermaken. Dit is juist bij uitstek hetgeen wat u ook benoemt, dat mensen graag dicht bij het groen willen wonen. En dat maakt dit gebied ook zo uniek in Dordrecht. Het loopt van noord tot zuid dwars door die stad heen. En dat maakt het bij uitstek een gebied, en een parkgebied, waar je juist de verbinding met de straten en de buurten heel goed kan maken en nabij die groenbeleving kan bieden. Dat is waarom ook dit in de Groeiagenda zit, om te zorgen dat als je daar verdicht, meer woningen hebt, dat ze ook dicht bij het groen kunnen vinden. Dan was er nog een vraag over de financiering, of dat ook in de richting van infrastructuur, cofinanciering gevonden kan worden? Dat hebben we onder andere in het Reewegpark, rondom de brugverbinding kunnen halen. Ik voorzie dat dat later ook op andere plekken kan gebeuren. Het is waar dat ook nog onderhoudsgelden zo meteen in de inventarisatie naar u toe zullen komen. Zoals ik al eerder aan u heb medegedeeld, hebben we ook geconstateerd dat er in dit hele gebied gewoon enorm veel achterstallig onderhoud zit. Even los van of je deze ambitie van een Stadspark zou doen, die er gewoon ligt en die je een keer als raad hebt op te lossen in je begroting. Ga maar naar Sportpark Schenkeldijk naar de volleybal of het hockey, ik weet niet wie er allemaal weleens geweest is, maar dan rij je zo'n beetje je banden lek over de weg die er is. Dat is even een heel concreet voorbeeld. Dat zijn gewoon allerlei wegen in het gebied die nu geen onderhoudsbudget hebben, omdat ze eigenlijk vergeten zijn. Dat wil ik ook maar even benadrukken, dat het niet zo is dat je hiermee zozeer de Stadspark ambitie is waardoor je dat soort budgetten in je begroting op te lossen. Maar dat is gewoon achterstallig onderhoud waar je een keertje wat mee moet gaan doen.

En dit is het momentum om dat allemaal in één keer in zicht te brengen en daar een oplossing voor te gaan bieden. Dan was de vraag, wanneer maken we dan die keuzes in de budgetten? Wat ik zei, doordat we uiteindelijk medio 2026 op al die deelgebieden de participatie hebben gehad, voorlopige ontwerpen hebben liggen, maatregelen hebben liggen met een kostenraming en een tijdsplanning, zodat je daarbinnen vervolgens kan prioriteren en keuzes en ambities kan maken. En waarom dan nu een strategische aankoop voor de Stevensweg als voorstel? Daarvan zien we in het gebied dat het nu nog helemaal niet realistisch is om daar woningbouw te overwegen. Overigens woningbouw wat absoluut niet is om zeer woningbouw an sich te doen. Echt dienstbaar aan een park. Er zijn bijvoorbeeld routes door een park die het voor de sociale veiligheid enorm helpt als je daar ook wat voordeuren aan hebt zitten. Je hebt plekken, ik hoorde het iemand zeggen, die zegt van, het is hartstikke mooi om juist aan een park wat meer de statige of heel erg klimaatadaptieve groene bebouwing te hebben, die heel mooi overgaat van je stadsrand naar je groene parkomgeving. Dat leent zich niet met hele harde, typische doorsnee bebouwing, die je in elke straat vindt. Wil je een park goed maken, moet je hem ook goed om omzomen, goede linten maken, parklinten. En daar kan juist ook wonen in goede kwaliteit enorm aan bijdrage, aan de totale kwaliteit in het gebied. En vanuit dat perspectief hebben we gezegd, deze woning werd nu te koop gezet, hoe vaak gebeurt dat? Gebeurt niet zo heel vaak. Dan is het handig om die strategische aankoop te doen als er zoveel grond achter zit. Het gaat ons niet om de woning. Die verkopen we ook weer. Maar je krijgt positie aan een groot stuk in het gebied, waar voorlopig niks mee gedaan wordt, wat ook niet een enorme balanspositie is. Het is ook niet een enorm kostbare aangelegenheid. Maar u koopt wel een enorm belangrijke strategische positie in de toekomst als je daar iets gaat ontwikkelen, dat je in ieder geval direct grip hebt op zo'n cruciale kavel. Dat is de reden waarom we dat aan u voorleggen. En dan was er nog een vraag, hoe zorgen we dat de ontwikkelingen van FC Dordrecht niet in de weg komen te zitten, of als het gaat om de informatiepositie van verschillende verenigingen? Daarom hebben we deze Startnotitie ook zo hard nodig. Dan kunnen we ook met het projectmanagement aan de slag om met al die verenigingen tegelijkertijd het gesprek aan te gaan, met dezelfde informatie alles op te halen. En ook voor een FC Dordrecht te plannen van, wat zijn jullie langetermijnplannen dan en hoe verhouden zich die dan tot alle andere plannen? En dan kan je met elkaar ook bepalen van, loopt dat misschien allemaal synchroon of botst het ergens? En welke prioritering en keuzes maak je daarin? Dat hele traject kan je doen, zodra deze Startnotitie ook door u is behandeld. Dan hoop ik zo samengevat alle vragen die er waren in de commissie te hebben beantwoord.

De voorzitter: Ik zie gelijk al een heleboel handen. Ik wil graag dat jullie een beetje discipline opbrengen in de vragen die jullie gaan stellen. Mijnheer Van der Meer.

De heer Van der Meer: 3 korte vragen. De wethouder heeft het over de laatste Startnotitie. Volgens mij is dit de tweede. Hoe zit het met de andere deelgebieden? Tweede vraag, de groene long als plek dicht bij huis voor alle Dordtenaren. Er zijn ook Dordtenaren die 2 of 3 kilometer er vandaan wonen. Hoe zit het daar met de klimaatadaptatie? En de derde is, klopt het nu dat ik begrijp van de wethouder dat de wegen in het gebied niet onder het normale onderhoud wegenbudget vallen, maar dat dat hieruit gefinancierd moet worden?

De heer Burggraaf: Die laatste is een technische vraag, maar ik weet wel het antwoord. Het is inderdaad zo dat niet in de Wegennota of in de meerjarenonderhoudsplanning die er zit, daar zit inderdaad heel veel van de infra, wegen in het gebied niet mee begroot. Is, zal ik maar even zeggen, een blinde vlek geweest. Dan voor de vraag, hoe zit het met de andere deelgebieden? Dat is wat ik u toelicht. U heeft allerlei Startnotities al op die verschillende deelgebieden gehad. En de ontwerpen zullen medio 2026 gereed zijn, ook met het participatietraject. Voor Jeugddorp, Sportpark Stadspolders loopt die al. Nu kunnen we deze voor de Krommedijk opstarten. En dan komt het allemaal ongeveer ... Half 2026, kort na de zomer 2026 hebben we alles compleet. Schenkdelijk is al verder. Daar lopen we natuurlijk al een langer inventarisatietraject mee. Maar zo komt uiteindelijk alles samen op die deelgebieden. En wat partijen zeggen, als daar gewoon dingen bij zitten zeggen van, maar dat is een investering, omdat die sportclub heel hard een kunstgrasveld nodig heeft, omdat alles al vol zat, laatst op Oranje Wit. Of je weet, dat gebied blijft altijd groen en je kan nu een biodiversiteitsinvestering doen, omdat het een subsidie is, die zullen we natuurlijk altijd al tussentijds aan u voorleggen. Maar dat zijn de hele duidelijke no regret-maatregelen. Daar ga je natuurlijk niet mee wachten. De geen spijt maatregelen. En dan heb je de groene long dichtbij huis, klimaatadaptatie in alle straten. En ook in het groenblauwe programma wat in het college ook de aandacht heeft. En wat ik u al zei, de ambitie echt is om uiteindelijk de verbinding naar de straten en dit Stadspark gebied ook gewoon aantrekkelijk te maken, zodat je ook vanuit elke wijk het aantrekkelijk is om dat gebied in te trekken, om daar het groen en de sport en andere recreatie te beleven.

De voorzitter: Mijnheer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, een vraag aan de wethouder. Het gaat over de aankoop Stevensweg. En ik probeer het te begrijpen, dat dat een strategische zet is. En hij zegt ook, vooralsnog zal er aan woningbouw niks gebeuren, maar het kan een keer wel gebeuren. In mijn optiek zou het een hele logische zijn als de Stevenshof, ik zou zeggen de straat Stevenshof, verlengd wordt met een ontsluiting op het terrein van Stevensweg 91. Is die gedachte zinvol, denkbaar?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Burggraaf: Kijk, vooralsnog, ook gegeven de milieucontouren die er zitten, is woningbouw op die plek nog niet realistisch. Die plannen komen op het moment dat daar uitzicht op is. En dan vervolgens zullen we dat natuurlijk in de buurt gaan bespreken, want daar zitten de belanghebbenden, van, wat vindt u belangrijk in uw omgeving? Dan zullen we bij u als raad terugkomen met de kaders van zo'n ontwikkeling. En dan moet je uiteindelijk ook een omgevingsplanwijziging hebben. U stelt eigenlijk een hele concrete vraag, die gewoon in de tijd te ver vooruit loopt. En wij in ieder geval nog geen antwoord op hebben, omdat we gewoon nog niet in die fase zijn om daar verschillende ontwikkelrichtingen op neer te leggen, omdat dat nu nog geen zin heeft. Zodra zo'n mogelijkheid zich wel voordoet, dan zullen we dat altijd eerst doen, zorgvuldig met de omgeving, en vervolgens met u, om te verkennen van, welke ontwikkelrichting, het scenario is dan het meest wenselijk?

De voorzitter: Mevrouw Van Herwijnen.

Mevrouw Van Herwijnen: Voorzitter, toch nog eventjes een vraag aan de wethouder over de aankoop van Stevensweg 91. Ik heb nog niet helemaal begrepen waarom dat gefinancierd zou moeten worden vanuit Stadspark XXL.

De heer Burggraaf: Omdat het wel binnen het de gebiedsontwikkeling van Stadspark valt. Het is gewoon een gebiedsontwikkeling. Het is niet een eigen GREX. Maar je hebt wel een gebiedsbudget voor die ontwikkeling. En dat is de reden waarom we het daaruit financieren. Want uiteindelijk doe je het ook voor het strategisch belang van de ontwikkeling van het Stadspark. Het is niet een gebied dat buiten het Stadspark gebied ligt.

De voorzitter: Ik weet niet of er nog prangende vragen zijn, want ik heb er wel eentje namelijk. We hebben nu drie stukken aan de orde gehad. Ik heb, denk ik, de commissie de gelegenheid gegeven om ruim met elkaar te overleggen en elkaar te interrumpen. Ik kan me ook voorstellen dat dit graag in de raad nog behandeld wordt. Tenminste, dat is hetgeen wat ik van u wil weten. Want een hamerstuk, dat lijkt me niet. Behalve als jullie nu allemaal op je stoel gaan staan en zeggen, dat willen we hameren, dan kan dat ook natuurlijk. Maar ik schat in dat er minimaal drie fracties zullen zijn die een besprekingsstuk ervan willen maken. En dan kunnen we in principe dan de losse eindjes die er nog zijn aan de orde laten komen. Mijnheer 't Lam stak zijn hand op.

De heer 't Lam: Voorzitter, want we hebben een eerste ronde gehad. We hebben nog wat aanvullende vragen kunnen stellen aan de wethouder. Maar we hebben nog geen conclusies getrokken als fracties aan de hand van datgene wat we gehoord hebben.

De voorzitter: Mijnheer 't Lam, dat klopt.

De heer 't Lam: En dat wilt u dan in de raad doen?

De voorzitter: Dat klopt. Of u moet zeggen, we doen dat nog een keer in de commissie. Vind ik ook allemaal goed. Maar het is nu wel tijd.

De heer 't Lam: Dat snap ik. En ik snap uw probleem.

De voorzitter: Ik heb hele andere problemen.

De heer 't Lam: Maar ik vind het een wat vreemde stop van dit debat van de commissie. En dan krijgen we waarschijnlijk een wat lang debat in de raad. Mijn voorkeur is eigenlijk nog een tweede termijn, maar dat kan niet.

De voorzitter: Een tweede termijn redden we nu in ieder geval niet. Vandaar dat ik zeg dat het wellicht een idee is ... Kijk, in principe is de wethouder van mening dat hij alle vragen die er gesteld zijn of de dingen die gezegd zijn, dat hij daarop heeft gereageerd. En ik heb daarnet niet nog allemaal handen gezien van mensen die dat niet vonden.

Mijn voorstel is om eventuele vragen waarvan de wethouder zegt, misschien kan ik die ook deze week wel, als er iets technisch tussen zit, want dat zat hier en daar, ook wel technisch, dat die gewoon beantwoord worden. Dat komt dan deze week naar u toe. En

dat we dan volgende week in de raad de tweede termijn doen. En daar kan u gewoon 5 minuten voor nemen.

De heer 't Lam: Ik geef dan de voorkeur aan een volgende commissievergadering voor de tweede termijn, zodat we als fracties die standpunten kunnen uitwisselen en elkaar kunnen overtuigen wat we wel of niet willen.

De voorzitter: Maar dat zou ook prima in de raad kunnen. Mijnheer Katif.

De heer Katif: Voorzitter, ik vraag me even af, tenminste, dat is een vraag aan de wethouder, of er een fatale termijn is? Als er een fatale termijn is, dan vind ik dat je daar rekening mee moet houden. Als dat niet zo is, dan zou ik eigenlijk aansluiten bij de heer 't Lam die zegt, een tweede commissievergadering waar je alsnog een oordeel zou kunnen vellen. Maar het hangt van de fatale termijn af.

De heer Burggraaf: Die kan ik geven. We hadden de Startnotitie al voor de zomer bij de raad liggen. En u heeft ook een brief gezien waar wordt gezegd, we vinden af en toe moeilijk contact. Maar dat zit hem gewoon in het feit dat we nu ook nog niet volledig een handelingsmandaat voelen om met Krommedijk aan de slag te gaan. Als ik zou zeggen voor de verenigingen, die staan erom te springen dat u hier een keuze in maakt. En als u kiest om het langer te doen, moeten ze nog een maand langer wachten op die duidelijkheid.

De voorzitter: Ik vraag me af, en dat is heel eerlijk even in uw richting, of een tweede commissiebehandeling iets meer op gaat leveren dan deze avond? En ik denk van niet. Vandaar dat ik voorstel, en dat mag ik misschien eigenlijk niet doen als voorzitter, maar om dit gewoon in de raad te bespreken. Daar 5 minuten voor te nemen, met inachtneming van wat er nu al aan de orde is geweest. Dat op bepaalde punten jullie elkaar nog aan de tand kunnen voelen of de wethouder nog even wat vuur aan de schenen kunnen leggen. Is dat een idee? Mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, dat kan ik steunen. Ik denk dat het 5 minuten wat mij betreft lang is, maar het zou wat mij betreft in 2 minuten mogen. Met de vraag aan mijn medecommissieleden of het ook over alle 3 de stukken moet gaan. Want ze zijn nu bij elkaar betrokken, maar ik kan me voorstellen dat over redelijk wat stukken was de consensus en dat we de bespreking even toespitsen op het document waar we het echt over willen hebben. En dan volstaat volgens mij 2 minuten.

De heer 't Lam: Voorzitter, mag ik?

De voorzitter: Mijnheer 't Lam, u wel.

De heer 't Lam: Volgens mij hebben alle drie de stukken met elkaar te maken. Die zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

De heer Oostenrijk: Voorzitter.

De voorzitter: Kijk, het kan geen kwaad om ze alle drie ... Kijk, er ligt een concrete vraag. Kijk, een raadsvoorstel moet over gestemd worden. Dat is hetgeen waar de focus dan op

ligt. En natuurlijk kan dan de inhoud ook eventueel van iets anders meegenomen worden, maar daar bent u zelf bij.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, ik zou eigenlijk willen pleiten om de Stevensweg, in die zin, te ontkoppelen van Krommedijk en het Stadspark, omdat het heeft toch een eigen dynamiek en ik denk dat de besluitvorming daardoor ook scherper wordt dan dat het in een compleet drie fasen verhaal terechtkomt. Wellicht voelt de wethouder daarvoor om dat onderdeel af te zonderen van de hele discussie.

De voorzitter: De wethouder gaat daar helemaal niet over. Daar gaat de raad zelf over. En volgens mij, als daar consensus over is, hoeft daar volgende week niets over gezegd te worden en uiteindelijk kan daarover gestemd worden. Net zo goed als dat dat over de Startnotitie apart zal moeten gebeuren. En de inhoud van de raadsinformatiebrief kan u erbij betrekken. Mijnheer 't Lam wil nog een nabranden doen. Niet dat u dan uiteindelijk boos op me bent of zo.

De heer 't Lam: Ik ben helemaal niet boos op u. Maar in het verhaal van de SP zit de Stevensweg als onderdeel van het geheel. Wij zien het als één pakket.

De voorzitter: Vandaar dat ik ook voor u geprobeerd heb om het bij elkaar te houden.

De heer 't Lam: En of dat het 2 of 5 minuten is, in die bijdrage kan iedere fractie over het geheel iets zeggen, net als vanavond. En dan stemmen we over de dingen waarover gestemd moet worden. En de stukken waarover we niet hoeven te stemmen, maar voor kennisgeving aannemen, dat doen we dan ook.

De voorzitter: Precies. De vraag is dan nog, 2 of 5 minuten? Ik stelde 5 voor, omdat ik dacht, dat doet misschien recht om een aantal personen nog wat meer ruimte te geven, maar ik zie hier en daar vingers omhooggaan voor 2 minuten. 2 minuten doen? Ja. Dan gaan we volgende week verder. Dank voor uw aandacht.

4. Uitvoering geven aan Ontwikkeldkader Wantij in de Rondte! - Raadsvoorstel

Voorzitter: De heer De Feijter
Raadsgriffier: De heer Den Boer
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:
Dhr. Bootsman (GroenLinks)
Dhr. Damen (Partij van de Arbeid)
Dhr. Van Dam Timmers (CDA)
Dhr. Groenewege (Partij voor de Dieren)
Dhr. Gündogdu (Op Ons Eiland)
Dhr. Hartmeijer (SP)
Dhr. Den Heijer (VVD)
Dhr. Katif (Beter voor Dordt)
Dhr. Laban (ChristenUnie/SGP)
Mevr. Pichel (Forum voor Democratie)
Mevr. Redko (Forum voor Democratie)

Dhr. Roggekamp (Gewoon Dordt)
Dhr. Van der Spoel (Fractie van der Spoel)
Dhr. Stolk (VSP)

Portefeuillehouder: wethouder M. Burggraaf

Ambtelijke ondersteuning: dhr. Van der Linden, dhr. Van Oosterhout

Overige aanwezigen: mevr. Wind

De voorzitter: Een hele goede avond. Zou ik iedereen mogen verzoeken om zijn of haar plaats in te nemen? Het is inmiddels 21.05 uur en we hebben maar een uur, inmiddels 55 minuten voor deze vergadering. Ik stel voor dat we gauw van start gaan. Welkom iedereen. Welkom alle raads- en commissieleden. Welkom ook aan wethouder Burggraaf, namens het college, en de ambtelijke ondersteuning naast hem. Voor het verslag wil ik vragen iedereen zich eventjes zelf voor te stellen, beginnend aan mijn linkerhand.

De heer Den Boer: Mark den Boer, commissiegriffier.

De heer Groenewege: Pieter Groenewege Partij voor de Dieren.

De heer Roggekamp: Erik-Jan Roggekamp, Gewoon Dordt.

De heer Van Dam Timmers: Jan van Dam Timmers, CDA Dordrecht.

De heer Van der Spoel: Wouter van der Spoel, Fractie van der Spoel.

De heer Katif: Mag ik ook even?

De heer Van der Spoel: Sorry.

De heer Katif: Mijn naam is Jacques Katif en ik ben van Beter voor Dordt.

De heer Laban: Vincent Laban, ChristenUnie/SGP.

De heer Stolk: Leo Stolk, VSP.

De heer Damen: Leo Damen, Partij van de Arbeid.

De heer Hartmeijer: Raymond Hartmeijer, SP.

De heer Bootsman: Nick Bootsman, GroenLinks.

Mevrouw Redko: Azza Redko, Forum voor Democratie.

Mevrouw Pichel: Ruby Pichel, Forum voor Democratie.

De heer Van der Linden: Jeroen van der Linden, projectmanagement.

De heer Van Oosterhout: Mark van Oosterhout, ambtenaar.

De heer Burggraaf: Maarten Burggraaf, namens het college.

De voorzitter: En dan was er nog iemand aangeschoven. En dat is de heer Den Heijer, namens de Dordtse VVD. En ik ben Bart de Feijter. En ik mag vanavond uw voorzitter zijn. En dan komt de heer Gündogdu van Op Ons Eiland ook nog aangeschoven. Wat gezellig. Wij zijn hier vanavond bijeengekomen voor het raadsvoorstel Uitvoering geven aan Ontwikkelkader Wantij in de rondte! Dit is de tweede oordeelsvormende vergadering die we daarover hebben. De eerste oordeelsvormende vergadering zijn we net niet helemaal aan het einde van de eerste termijn gekomen. We gaan vanavond verder waar we gebleven waren. En als ik het goed heb, dan zijn alleen Partij van de Arbeid en de ChristenUnie/SGP nog niet aan het woord gekomen. Zijn er nog meer fracties die niet aan het woord zijn gekomen tijdens de eerste termijn, afgelopen keer? Beter voor Dordt, begrijp ik? Dan voeg ik die ook nog toe op het lijstje. U wel geweest. Dan ga ik beginnen bij de heer Damen van de Partij van de Arbeid.

De heer Damen: Voorzitter, wij vinden dat het hele plan voor Wantij-West dat dat wat overladen is en dat daardoor sommige dingen met elkaar in de knoop komen. We hebben al eerder aangegeven dat wij forse twijfels hadden bij de cruiseboten op die plek. Dan zie je dat een soort serie ongelukken achter elkaar is gebeurd. Eerst wordt er een woongebouw met de gevel in het water gezet. Vervolgens wil men er toch een wandelroute langs hebben. Vervolgens wordt geconstateerd dat het uitzicht vanuit die wandelroute op de sociale woningbouw op de Lijnbaan niet aantrekkelijk is. Daar zou wat aan moeten gebeuren. En vervolgens gaan we dan, als dat gebeurt, toch cruiseboten daarvoor leggen die überhaupt niet aantrekkelijk zijn om naar te kijken, want het zijn een soort grote beschuitblikken. Wij hebben het gevoel dat er meer van dit soort ongelukken achter elkaar gebeuren. Er is al uitgebreid gesproken over de parkeergarage. En wij hebben het idee dat er onvoldoende kwaliteit in de planontwikkeling zit. Dat is ons grote probleem. We zouden meer ons moeten richten op een beperkt aantal dingen goed doen, dan een heleboel dingen in dit gebied voor elkaar krijgen. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Damen. Geen interrupties. Dan ga ik door naar de heer Laban, ChristenUnie/SGP.

De heer Laban: Dank u wel, voorzitter. Ontwikkelplan Wantij-West is ruim twee jaar geleden besproken in commissie en raad. We waren zeer ingenomen met voorliggende visie en zagen een geweldige positieve ontwikkeling voor het gebied.

Helaas ging het met dit ontwikkelplan zoals met vele andere ontwikkelplan. Denk aan de stationsomgeving, Maasterras. En zo zullen degenen die al langer meelopen er nog wel meer kunnen benoemen. Er wordt een bureau aangeworven, ze ontwikkelen een plan, schijnbaar ongehinderd door fysieke beperkingen van het gebied over gebrek aan middelen. En schotelen ons een toekomst voor waarin we klaarblijkelijk boven de Dordtse maat moeten uitstijgen. Hoe is het toch mogelijk dat er een ontwikkelplan, na een enthousiaste introductie door het college, wordt vastgesteld en daarna in de tijd wordt uitgetekend tot het plan wat nu voorligt. Ik begrijp dit gewoon niet. Kan de wethouder toelichten hoe zo'n proces verloopt? En is ze zelf ook teleurgesteld? En hoe zeker is het dat de plannen die nu voorliggen wel kunnen worden uitgevoerd? Dank u wel.

De voorzitter: Daar is een interruptie op van de heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Dit is in de eerste termijn meerdere keren zo naar voren gebracht, maar nog niet zo expliciet als de heer Laban heeft gedaan. Maar heeft de heer Laban ... Kijk, als je met een plan begint, begin je met een bepaalde visie, een bepaalde kijk inderdaad hoe zo'n gebied zou kunnen worden. En op een gegeven moment ga je dat verder uitwerken en uiteindelijk komen er vervolg voorstellen hoe dat dan eruit komt te zien. Wat zou een alternatieve route voor de heer Laban dan zijn? Dat je eigenlijk zonder enige stip op de horizon gewoon aan de slag gaat en maar gewoon wat doet?

De heer Laban: Ik refereerde aan eerdere ontwikkelplannen die er bij de gemeente zijn geweest. En uw collega Robin Noldus is ook altijd bij de vergaderingen geweest over bijvoorbeeld Maasterras, waar we een prachtig plan kregen. En vervolgens, als we het plan moeten gaan vaststellen, dan zijn we blij dat er woningen gebouwd kunnen worden, maar we zijn niet blij met het plan wat er uiteindelijk ligt. En die teleurstelling voel ik ook bij dit plan. We hebben twee jaar geleden een geweldig plan gezien. We konden onder de Hendrikbrug doorlopen. De parkeergarage zou verplaatst worden. Als je aan zo'n visie gaat werken, dan zou je in ieder geval de mogelijkheden en onmogelijkheden vooraf in kaart moeten hebben. Bijvoorbeeld, de parkeergarage moest verplaatst worden. Mijnheer Groenewege heeft er vorige week uitgebreid bij stilgestaan. En nu blijkt dat het niet mogelijk is. Dat soort zaken, ik denk dat die van tevoren bekend zouden moeten kunnen zijn. En dan kun je een meer realistisch plan presenteren dan nu het geval is.

De voorzitter: Hadden we nog een interruptie van de heer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Dank, voorzitter. De heer Laban zegt denk ik terecht, er zijn een aantal dingen afgeschoten eigenlijk. Het is wat verschaald. Ik zie ook wel dat er dingen bij zijn gekomen. Maar een van die dingen is natuurlijk dat stadsstrand. Hij zegt natuurlijk, die parkeergarage kan niet weg. Maar wat is de visie van de ChristenUnie/SGP op wat er nu nog voorligt, als het gaat om dat stadsstrand, ook gezien de kosten? Dat is eigenlijk de vraag.

De voorzitter: Duidelijk. De heer Laban.

De heer Laban: Dank u wel, voorzitter. Mijn mening met betrekking tot het plan, en wat daarmee verband houdt en of dat wij erachter staan, ja of nee, dat bewaar ik graag even voor de tweede termijn.

De voorzitter: Een interruptie van de heer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. We zitten vandaag in een oordeelsvormende vergadering over dit dossier. En ik hoor goed wat de heer Laban ook zegt. En ik ben benieuwd dan naar de mening van de ChristenUnie/SGP welke mooie kanten ze ook zien aan het plan wat voorligt? Welke kant zegt u van, daar worden wij wel heel enthousiast van?

De voorzitter: De heer Laban.

De heer Laban: Ik heb aangegeven dat ik teleurgesteld ben over een aantal zaken die niet kunnen doorgaan. Maar wij waren ook zeer enthousiast over het plan wat twee jaar geleden voorlag. En de zaken die nu nog steeds in het plan zitten, daar zijn we nog steeds enthousiast over.

De voorzitter: De heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Volgens mij is er niemand in deze commissie die niet vindt dat die parkeergarage daar verschoven moet worden. Maar als er bijvoorbeeld extra kosten bij komen kijken, want ik kan me voorstellen dat de wethouder straks aan ons gaat vertellen, het kan wel, maar het schijnt complexer te zijn, omdat we dat verder uitgezocht hebben. Hij zal het zo vast gaan vertellen. En dan komt er een kostenplaatje van plus 5 miljoen. Nu zegt hij erg teleurgesteld daarover te zijn. Ik ben ook benieuwd hoe groot de portemonnee is om die teleurstelling voor de ChristenUnie/SGP weg te werken, want dan kunnen we daar vanavond misschien wel goede zaken over doen. Want ik ben het helemaal met uw punt eens namelijk.

De voorzitter: De heer Laban.

De heer Laban: Ik heb geen portemonnee en zeker geen potjes waar die verplaatsing van de parkeergarage uit betaald zou kunnen worden. Het enige wat ik zojuist heb gedaan, is dat wij twee jaar geleden een prachtig mooi ontwikkelplan voor kregen. En als we nu zien wat de realistische versie daarvan is, dan ben ik teleurgesteld. En dat wil niet zeggen dat die parkeergarage dan koste wat kost verplaatst moeten worden. Maar ik mag wel mijn teleurstelling uiten over het plan wat nu voorligt, in tegenstelling tot wat we twee jaar geleden hebben vastgesteld.

De voorzitter: Duidelijk.

De heer Den Heijer: Tot slot, voorzitter.

De voorzitter: Nog een laatste interruptie, de heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Tot slot, voorzitter. Ik concludeer ook dat bij de heer Laban het glas gewoon misschien voor een kwart gevuld is. En misschien kan ik daar enigszins in mee. Hij zit daar voller. Niet veel drinken, zou ik zeggen. En ik vind het zelf teleurstellend dat er dan ook geen enkel punt genoemd kan worden wat dan wel positief is uit het plan. En zo ken ik eerlijk gezegd de ChristenUnie/SGP ook niet zo. Ik daag u nogmaals uit, doe het eens. En dan wil ik ook graag met u het gesprek verder voeren over die parkeergarage, want daar heb ik vorige week ook mijn teleurstelling over uitgesproken.

De voorzitter: De heer Laban.

De heer Laban: Ik heb zojuist richting de heer Hartmeijer aangegeven, ik bewaar dat even voor de tweede termijn wat wij ervan vinden. Mijnheer Van Dam Timmer daagde mij er ook toe uit. En ik heb daar iets meer opening van zaken gegeven. En volgens mij heb ik in beantwoording op mijnheer Van Dam Timmers gezegd dat we nog steeds enthousiast zijn over het plan, maar wel teleurgesteld over de zaken die vervallen zijn.

De voorzitter: Duidelijk. Dan zijn er zojuist een aantal vragen gesteld aan de wethouder en verleden week ook in eerste termijn. Dan gaan we naar de wethouder voor de beantwoording.

De heer Burggraaf: Dank u wel, voorzitter. Om maar even meteen dan te beginnen met de laatste reflectie, die vanuit de ChristenUnie/SGP werd gegeven op het plan, daar herken ik me toch echt totaal niet in. Want we hebben 2 jaar geleden inderdaad hier in de raad, na een uitgebreid participatietraject en met heel veel enthousiasme, een heel mooi kwalitatief ontwikkelplan neergelegd voor een waterplein in Dordrecht. Met een aantal verschillende lagen erin, van vergroening naar sport en recreatie, een aantal andere dingen. In dat plan is toen ook al meegegeven, dit heeft een heel hoog ambitieniveau, kost heel veel investering. En dat gaan we niet in één keer kunnen realiseren en binnenhalen, want dat is gewoon een te grote investering van 15, 20 miljoen. Maar we gaan het wel verder uitwerken en zoeken naar financiering en een logica in, wat kan je dan als eerste beetpakken om dat mooie plan te kunnen realiseren? En welke dingen stel je in de tijd nog even uit tot de nieuwe kansen zich voordoen? En als ik dan terugkijk op het proces wat tot nu toe gelopen is, dan is dat eigenlijk ontzettend goed gelukt in die tussentijd. Want we hebben nu een forse cofinancieringsbijdrage weten binnen te halen van andere partners. Concreet geld vanuit het Rijk, vanuit de Regio Deal, vanuit de provincie van de kwaliteitsimpuls en van de river cruise maatschappijen die daar zitten, die op de lange termijn in dit gebied willen investeren. Dat zijn investeringen waarmee je ook echt het kwaliteitsniveau kan bereiken, zoals u dat in dat plan unaniem destijds ... De hele raad heeft toen voor dat ontwikkelplan gestemd. Dat kwaliteitsniveau kunnen we daarmee realiseren. Er zaten wel ook een paar elementen in waarvan je zegt, die moeten we echt nog even nader onderzoeken. Dat was namelijk bijvoorbeeld een brug of een soort veerpontje van de landtong naar de andere zijde. Dat was echt wel dromen. Dat hebben we ontdekt, dat is niet te realiseren. Er zijn ook elementen waarvan we nu hebben gezegd, die hoeft hij niet los te laten, zoals u nu zei, de onderdoorgang bij de Prins Hendrikbrug. Die laten wij niet los. Alleen daar zeggen we nu, laten we daar nu niet als eerste het geld in steken. Want als je eronder doorgaat, heb je nog geen doorlopende route richting de Biesbosch. Hetzelfde met de landtong, die nu al groen is. Waarvan we zeggen, je kan daar nu ook je budget in steken, maar wil je dat als je weet dat je het eerst moet saneren, dat er vervolgens geen volwassen groen meer staat en je dan in eerste instantie eigenlijk de eerste jaren qua kwaliteitsbeeld stappen achteruit gaat. Daarom hebben we nu voorgelegd om een aantal maatregelen te nemen waarvan hebben gezegd, daar ga je in één keer in dat gebied wel die kwaliteitsslag mee bereiken. Dat is de hele Wantijkade zijde. Daarom hebben we ook gezegd, laten we die helemaal beetpakken, van de river cruise tot aan de plek bij Villa Augustus, de kleine doodlopende ader eigenlijk, waar je een tuin kan creëren. Dan heb je aan één kant ook echt heel robuust, een hele kant pak je in één keer goed aan. Dat is inderdaad het woongebouw wat in het water komt te staan, waardoor je geen doorlopende route hebt. Laten we gelijk werk met werk maken en bij de aanvaarbeveiliging een wandelvlonder maken, zodat je ook meteen die kwaliteit vanaf het allereerste begin kan bieden. En er zit wel nog een ander ding in het proces. Wat ik ook even nog wil benadrukken, is dat ik begrijp dat de bewoners vorige week zeiden, met ons is er nog niet gesproken. Wij horen hier toch ook in de vervolgfase onderdeel te zijn? Daar ben ik het volmondig mee eens. Maar de reden dat we het zo hebben gedaan, was dat we eerst wilden kijken, wat kunnen we aan financiering

binnenhalen? Welke prioritering aan verschillende maatregelen leggen we dan neer? Dat is nu. Dat ligt nu voor. Daarna gaan we direct aan de slag met de omgeving, om de verdere uitwerking te doen. De uitvoering van, hoe komt dan de aanmeervlonder bij de river cruise eruit te zien, daar hebben we nog geen ontwerp van. Dat gaan we samen met de omgeving doen. Hetzelfde geldt voor het stadsstrand en voor de andere onderdelen. Dat gaan we echt in een volgende stap in de participatie doen, omdat we dan van u ook het kader hebben gehad van, ga voor die maatregelen met dat budget aan de slag. Dan een grote teleurstelling. Die deel ik absoluut met u. En die stond niet voor niets ook in het politiek akkoord aan het begin van de periode. En dat was de parkeergarage aan het Wantij. Een parkeergarage, geparkeerd blik aan het water. Hoe ga je een waterfront en een plein het beste tot zijn recht laten komen? Dan is dat niet met een functie wat niets anders doet dan alleen maar stilstaand blik. Dat was ook de reden waarom dat als ambitie in het politiek akkoord is gekomen en het college er hard aan heeft getrokken om te kijken, kunnen we die historische fout niet herstellen op die plek? Daar hebben we een onderzoek naar gedaan. Het leek hoopgevend aan het begin. Want er werd gezegd, het is gebouwd om te verplaatsen. En het technisch onderzoek wees uit dat de constructieve stevigheid het heeft gewonnen van de verplaatsbaarheid van de garage. Wat erop neerkomt dat die dusdanig stevig verankerd is dat het je bijna 9 miljoen euro kost om het ding te verplaatsen. En dan ben je net zo duur uit als het bouwen van een nieuwe garage, waar je ook nog weer eens een plek voor moet vinden.

De heer Van der Spoel: Voorzitter.

De heer Burggraaf: Ga je zoveel geld uitgeven om dat te bewerkstelligen?

De voorzitter: De heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Dank u wel. Voorzitter, dan wil ik toch graag weten, want ik vind dat toch best bijzonder dat deze garage ... Ik heb nog wat stukken opgevraagd uit 2012-2013. Daar ging toen een andere wethouder over uiteraard. Maar dat is daar echt neergezet met het idee van, hij is demontabel. Dat is ook richting raad gecommuniceerd. En als dan nu blijkt dat dat niet zo is, dan moet daar toch iemand verantwoordelijk voor zijn? Want wat ik vorige week zei van, dan voel ik mij als raad ... Ik zat er weliswaar toen niet in. Maar als raad ben je dan toch een beetje in het ootje genomen. En daar verbaas ik mij over dat dat zo makkelijk kan. Het gaat om gemeenschapsgeld, dat we dat op die manier uitgeven. Er wordt onderbouwd met, dit kan gebeuren. Is dit dan een fout van het college toentertijd of een fout van die aannemer om het zo te bouwen?

De voorzitter: De heer Burggraaf.

De heer Burggraaf: Hij is in technische zin nog steeds demontabel. Alleen tijdens de bouw is hij constructief dusdanig stevig in elkaar gezet dat het te veel geld kost om ook daadwerkelijk te verplaatsen. En er zijn keuzes gemaakt tijdens het bouwproces van de garage.

De heer Van der Spoel: Voorzitter.

De voorzitter: Nog een interruptie, de heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Dan wil ik heel graag weten, wie heeft de keuzes dan gemaakt tijdens die bouw van die garage?

De voorzitter: De heer Burggraaf.

De heer Burggraaf: Dat weet ik niet. Ik weet alleen dat natuurlijk het college destijds opdracht heeft gegeven om een garage neer te zetten. Die zal daarvoor de technische tekening hebben aangeleverd. En daar is het in uitgevoerd. En welke keuzes daar tijdens de bouw in zijn gemaakt, dat durf ik u niet te zeggen. Maar het feit is dat hij er nu zo staat en dat hij nog steeds demontabel is, maar dat het heel veel geld kost om hem echt daadwerkelijk op een andere plek neer te zetten. En dat is een gegeven waar ik geen ander verhaal van kan maken.

De voorzitter: Laatste interruptie, de heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Dank u wel, voorzitter. Het is ook absoluut niet zo dat ik richting het college zeg van, daar moet u nu voor opdraaien. Dat is absoluut niet het geval. Maar ik vind het zo bijzonder dat dit kan. Dit gaat hier, wat ik net al zei, om gemeenschapsgeld. Er wordt iets wijsgemaakt aan de raad en vervolgens, weet je, het is een gegeven en we moeten het er maar mee doen. En dat snap ik in deze, maar tegelijkertijd snap ik er ook helemaal niks van.

De voorzitter: Ik denk dat uw punt helder is. Ik weet niet of het antwoord van de wethouder nog verandert?

De heer Burggraaf: Nee. Dat ik heel goed de verbazing en de frustratie begrijp. En die was er aan deze zijde van de tafel net zo hard. Want nogmaals, het stond ook niet voor niets als ambitie erin. En tegelijkertijd ben ik ook wel overtuigd, of het college er wel van overtuigd geraakt dat gegeven het feit dat het er staat, dat we het ook op een hele goede manier toch geschikt kunnen maken in het gebied. En dat is door te zorgen dat je met onder andere, dat heet dan uitkragen ... Je kan aan een gebouw nog wat meer ruimte aanplakken bijvoorbeeld. Kan je echt ook nog gewoon functies toevoegen aan het gebouw, die wel degelijk passen bij een plein en bij een waterfront. Het feit dat je daar nu al een steiger hebt die je definitief kan maken, waarin de rondvaartboten die steeds meer in Dordrecht varen, de kleine watertaxi's, kunnen aanmeren, maakt dat je ook echt wel een heel aantrekkelijk mobiliteitsconcept daar neer kan zetten. Waarbij je ook het vervoer over water op een hele aantrekkelijke manier kan versterken. Waarbij een garage ook ondersteunend kan werken. En als laatste punt, dat je een garage ook echt gewoon heel goed kan inpakken. Je kan gewoon zorgen dat het gebouw echt aan de buitenkant niet meer dat geparkeerde blik is, maar enorm vergroend wordt aan de zijdes waar de zon komt. En aan de andere zijdes zorgen dat er zo'n uitstraling zit dat je gewoon naar een aantrekkelijk gebouw kijkt, en niet meer naar een parkeergarage.

De voorzitter: Interruptie van de heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Ik waardeer dat het college zoekt binnen de mogelijkheden die er nu liggen om een zo'n optimaal mogelijke ontwikkeling daar tot stand te brengen. Dat

gezegd hebbende sluit ik me wel aan bij de heer Van der Spoel, waar het gaat om de beloftes die destijds zijn gemaakt door de ontwikkelaar die zo'n parkeergarage geconstrueerd heeft. En ziet de wethouder mogelijkheden, ook de vraag die ik in mijn eerste termijn heb gesteld, om diegene daar ook aansprakelijk voor te stellen? En desnoods het bonnetje ergens terug te zoeken van, dit hadden we niemand elkaar afgesproken.

De heer Burggraaf: Voorzitter, dat is een technische vraag waar ik later op schrift wel op terugkom, omdat ik gewoon dit antwoord niet weet. Ik weet niet of dat is dat dat in de ontwikkeling zo is gegaan of dat er gewoon tijdens de bouwbegeleiding daar keuzes in zijn gemaakt. Ik weet dat niet. Als u dat wil weten, dan is dat iets wat ik even moet kijken of we dat kunnen achterhalen. En dan zal ik dat gewoon nog los beantwoorden, want dat weet ik gewoon niet nu op dit moment.

De voorzitter: Dat komt er nog aan. Dan nog een interruptie van de heer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. Ik waardeer heel erg van deze wethouder de ambitie om van dit gebied een mooi gebied te maken. En ook de ambitie om te zeggen van, hoe kunnen we die parkeergarage dan mooier inpassen? Maar goed, we hebben het uiteindelijk vandaag over het raadsvoorstel wat nu voorligt. En als het gaat over die wanden, dan zit dat daar eigenlijk niet in. Dan staat erin, we willen een businesscase ontwikkelen. En dan maak ik me toch veel zorgen ook over de financiering uiteindelijk van dit voorstel, want er zitten allerlei punten die we met elkaar wel wensen, maar die hebben we niet met elkaar geregeld in dit raadsvoorstel.

En daar ervaar ik in ieder geval vanuit onze fractie wat ongemak, omdat je dan voor iets gaat beslissen waarbij je heel veel van die concrete punten eigenlijk niet goed gefinancierd hebt. En daarmee een risico loopt dat je een deel nu regelt, terwijl de belofte iets anders is. Hoe kijkt de wethouder daarnaar?

De voorzitter: De heer Burggraaf.

De heer Burggraaf: Voorzitter, ik begrijp de vragen. Tegelijkertijd ben ik het niet eens met de stelligheid van de conclusie. Want wel degelijk van alle maatregelen die we doen, is juist die financiering wel geregeld, omdat er nu cofinanciering is, omdat we nu een letter of intent hebben, een intentieverklaring met riviercruisemaatschappij, om ook daar mee te gaan investeren in het gebied. Voor de parkeergarage concreet is het zo dat de provincie voor de vergroening van de wand wel degelijk ook al een financieringsbedrag beschikbaar heeft gesteld. Alleen is het inderdaad zo dat voor de parkeergarage en de wanden we gewoon nu nog niet kunnen overzien wat het precies gaat kosten om dat zo aan te kleden. Dat vraagt gewoon een verder technisch onderzoek. En voor dat onderdeel komt daarna nog een aanvullende financieringsbehoefte, maar die kan je combineren binnen je parkeerexploitatie. En wat ik net zei, het feit dat je mogelijkheden hebt rondom de parkeergarage om nog programma toe te voegen. Als jij huurmeters kan toevoegen, geeft dat ook weer een inkomstenbron. Wellicht zit daar nog ook een oplossingsrichting in. Maar dat vraagt gewoon een verdere verkenningsslag, die we heel graag heel snel willen gaan doen. In dat kader moet u ook de uitspraak over het toevoegen van een extra laag aan de parkeergarage lezen. Dat is niet zo dat we zeggen,

we moeten er één of twee verdiepingen op doen. We hebben hem zo bedoeld als dat het technisch mogelijk is om er nog verdiepingen op te doen en dat je dat in het verdere onderzoek kan verkennen. Maar er zitten natuurlijk ook nadelen aan, die u vorige week heeft gehoord. Als je hoger gaat, heb je ook weer meer schaduw. Dat zijn ook aspecten die je daarin moet afwegen. Nogmaals voor de parkeergarage, ook daar zit echt gewoon cofinanciering in, al voor een deel. En als u hiermee uiteindelijk instemt, dan geeft u ons ook de opdracht om daar heel snel mee aan de slag te gaan om dat concreter te gaan maken en te kunnen gaan uitvoeren. En dan zie ik daar ook echt wel financieringsmogelijkheden voor.

De voorzitter: Nog een vraag van de heer Groenewege.

De heer Groenewege: Eigenlijk is die al een soort van beantwoord hoor. Maar twee jaar geleden heeft de wethouder gezegd, en daar lasen we, ik heb de commissievergadering teruggelezen, dat die parkeergarage gewoon een sta-in-de-weg is en dat die de verbinding doorbreekt tussen het Energieplein en het stadsstrand. Wordt dat niet alleen maar erger als je hem uitkraagt, waar het college nu op inzet en waar het college ook steun voor zoekt bij de raad, middels dit raadsvoorstel? En wordt het niet nog erger, die schaduwwerking die u net noemde, door dat optoppen? Kun je hem niet beter zo klein mogelijk houden, die parkeergarage?

De heer Burggraaf: Dat kan zijn, maar je kan ook bijvoorbeeld denken aan een soort dakprogramma, waar je iets op het dak doet zonder dat het heel veel massa geeft. Je hebt ook in steden weleens dat je juist op een dak bijvoorbeeld een veld hebt waar je iets kan doen. Je kan ook aan de schaduwzijde kijken of je daar een stukje programma toevoegt, dan zit je aan de waterzijde, met misschien een kleine horecavoorziening of wat dan ook. Maar goed, nogmaals, u stelt wel de terechte punten die je daar absoluut in moet mee afwegen. Maar we hebben naar aanleiding van deze verkenning wel de sterke overtuiging gekregen dat je hem sowieso gewoon goed kan inpakken. Je kan het gebouw gewoon een stuk aantrekkelijker maken in de verschijningsvorm in de omgeving, waarmee het niet meer echt een sta-in-de-weg is, maar een onderdeel wordt van het totale programma in het gebied.

De voorzitter: De heer Hartmeijer nog een vraag.

De heer Hartmeijer: Dank. Ik wil ook niet te lang stilstaan bij die parkeergarage. Maar ik heb daar nog wel een vraag over. Ik lees dat er alternatieve locaties verkend zijn. Maar waren die alternatieve locaties dan in dat gebiedje, rond het Energiehuis, of zijn er ook andere locaties onderzocht, omdat ze zover uit de richting waren dat ze daarom het stempel onwenselijk hebben gekregen?

De heer Burggraaf: Er is in het directe gebied gekeken, omdat er gewoon ook een behoefte is aan parkeervoorzieningen aan die kant van de stad. En daar zijn gewoon locaties waar kabels, leidingen liggen, waardoor het niet mogelijk was. Het bij het Energieplein zelf toch echt een ingewikkelde manier is om het in te passen. Naast het feit wat we al hebben gezegd, dat het gewoon een flinke smak geld is. En het ook een afweging was, als je het gebouw weglaat, krijg je ook weer een hele grote open vlakte op

zo'n plek aan het water, wat ook niet altijd bijdraagt aan aantrekkelijkheid. Er zijn gewoon meerdere factoren waarop dat is afgewogen. Nog even op dat stuk van die beheerkosten. Ook in de commissie werd dat aangedragen. Voor het stadsstrand heeft u al in de eerdere Perspectiefnota en begroting ook beheerkosten meegenomen. Voor een beeld als Hanneke van Dordt heeft u gezegd, eerst maar eens het geld ophalen. Laat de stichting eerst het geld maar ophalen. En als dan het beeld er komt en hem dan aan de stad schenken, dan gaan we tegen die tijd de beheerkosten via de begroting regelen. Dan heb je nog een aantal andere aspecten, die ook deels binnen het programma Stadswerven eigenlijk voortkwamen. En dat is gewoon een feit dat dat de systematiek is, zoals u al jarenlang werkt. Op het moment dat je in een gebiedsontwikkeling een stukje nieuw toevoegt aan groen, dan pas op oplevering komt hij in uw begroting terug als zijnde, daar moeten de beheerkosten bij worden afgerekend. We komen ook met een voorstel, die hebben we vandaag in het college behandeld, om naar de toekomst toe te gaan kijken hoe we dat meteen ook bij de voorstellen zelf kunnen betrekken. In dit geval, de beheerkostenaspecten zullen te overzien zijn, omdat we aan de andere kant ook gewoon de riviercruise inkomsten hebben. Hetgeen wat u in de Perspectiefnota heeft gezien bij de bezuinigingsopgave. Dat is geen brutobedrag, maar een nettobedrag. Er zijn ook al deels kosten afgehaald. En dat was ook een opbrengstenpost die niet alleen uit de riviercruise kwam, maar ook bijvoorbeeld uit toeristen die het Dordrechts Museum gaan bezoeken en daarmee uiteindelijk weer meer omzet genereren.

Dat bedrag wat daar stond, is niet alleen maar uit de inkomstenpot. Daarmee zit echt wel ruimte om nog een stuk later ook in die beheerkosten aan de positieve kant te kunnen compenseren. Dan was er de vraag over de Biesboschhal. Waarom staat hij er niet in? We hebben hem wel benoemd, maar we hebben hem verder niet meer uitgebreid in het voorstel behandeld, omdat u daar kort voor de zomer al een uitgebreid uitgifteprofiel voor heeft vastgesteld. En dat is gewoon een apart traject, waarin ook Wantij-West ambities zijn meegenomen in dat uitgiftekader. En dat volgt gewoon zijn eigen traject. En dat is de reden waarom die hier niet staat. Maar dat was niet zozeer, omdat hij van de haak gevallen zou zijn.

De voorzitter: Interruptie van de heer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. Toch heel even op die eerdere zin. Ik heb in de vorige commissievergadering inderdaad gevraagd over die financiering. Want zoals ik die Perspectiefnota had gelezen, zijn juist die opgenomen extra baten uit de riviercruises gebruikt om andere bezuinigingen niet te doen. En nu worden bezuinigingen, die we eerder gedaan hebben, voor de toekomst ingezet voor iets wat we nu nog moeten gaan realiseren. Dat voelt alsof je dan het geld twee keer uitgeeft. En ik vraag me af of die analyse die ik daarop maak klopt, of dat dat politiek gezien toch anders zit?

De voorzitter: De heer Burggraaf.

De heer Burggraaf: Voorzitter, dat heeft uitgelegd, dat die geschatte opbrengsten niet twee keer uitgegeven worden, met het beeld wat ik u schetste hier, met de beheerkosten en de opbrengsten er tegenover. Omdat, nogmaals, bij die opbrengsten zit ook gewoon al een stukje kostenraming in, bij het plaatje wat we u hebben voorgelegd voor de zomer. En het was wel breder, die inkomsten, dan alleen de riviercruise. Dat ging ook over meer toeristisch bezoek, zorgen dat de riviercruisegasten in de stad ook allerlei

programma's gaan volgen, die uiteindelijk omzet genereren bij instellingen die u subsidieert, waardoor daar weer omzet komt via een andere weg dan via de wijze van gemeentelijke subsidie. Dat is een samenstel van verschillende middelen. Daar was nog de vraag over de riviercruise en de walstroom langs de aanmeerlocaties. Daar zitten nu al twee walstroompunten bij. Maar daar heeft de sector ook echt de ambitie om dat flink uit te gaan breiden. De bottleneck daar is gewoon de netcongestie. Hoe snel kunnen we daarmee schakelen? Ik hoor tegelijkertijd uit de sector dat ze daar ook op een eigen creatieve manier wel alternatieven voor hebben ontwikkeld. Hopelijk kunnen we die ook hier toepassen. Want naast wat ik al benoemde, de aanmeren, om daar een mooie buffer te maken tussen de bewoners en de schepen die aanleggen, is ook walstroom natuurlijk een hele belangrijke om het voor bewoners ook een prettige omgeving te creëren. Even kijken. Dat was de vraag bij Trivire, het pand wat daar zit. Daar zijn we ook gesprekken mee aan het voeren over hoe dat gebouw ook betrokken kan worden in de verdere verbetering van het gebied. Maar dat is natuurlijk eigendom van Trivire. Dat is ook een investeringsvraag die bij de corporatie zelf ligt.

De voorzitter: Dan was er nog een interruptie van de heer Bootsman.

De heer Bootsman: Zeker. Over het vorige onderwerp, de walstroom. En mijn collega Den Hartog heeft in de vorige vergadering gevraagd van, is het mogelijk, als de walstroomfaciliteiten er natuurlijk voldoende zijn, om het dan ook gewoon verplicht te maken voor de schepen dat ze daar gebruik van maken? Is dat iets wat erin zit?

De voorzitter: De heer Burggraaf.

De heer Burggraaf: Ja, dat is zeker een verplichting. En nogmaals, ook iets wat de sector zelf ... Je merkt dat de sector ook begrijpt dat willen zij in de toekomst dit kunnen blijven aanbieden, dat zij ook gewoon een enorme innovatie moeten doen en hun schepen steeds duurzamer moeten maken voor de omgeving niet tot last te moeten zijn, om gewoon altijd hun plekje te kunnen blijven krijgen. En daarom ben ik blij dat we daar die intentieovereenkomst hebben om daar samen met de sector ook in verder op te kunnen trekken.

De voorzitter: De heer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Dank. De wethouder noemde Trivire. Het verbeteren van die woningen, het investeren, dat was een vraag van collega Den Heijer. Mijn vraag zat er meer in of Trivire betrokken is als het gaat om het armeren van die cruiseschepen?

De heer Burggraaf: De omgeving is sowieso gewoon betrokken rondom het aanmeren. Want nogmaals, het is belangrijk dat we met elkaar daar goed de vinger aan de pols houden, goede afspraken maken om te zorgen dat er een prettige leefomgeving blijft. En ik kan me herinneren van twee, drie jaar geleden dat we hebben natuurlijk ook nadrukkelijk de discussie gehad met de mensen die er waren over hoe ze tegen de riviercruise aankeken. En daar waren op dat moment geen negatieve geluiden over. We hebben natuurlijk wel recent de bussen gehad. Daar hebben we gelukkig ook weer een goede oplossing voor gevonden. En daar blijven we aan werken om dat op een goede manier in te passen.

De heer Katif: Voorzitter.

De voorzitter: Ik kan mij voorstellen dat sommige opmerkingen emoties of dergelijke oproepen, maar toch zou ik iedereen willen verzoeken vanaf de publieke tribune om graag in stilte de vergadering te volgen. De heer Katif.

De heer Katif: Dank u wel, voorzitter. De wethouder zegt dat er drie jaar geleden een overleg is geweest met de bewoners/het een en ander besproken is. Ik vraag me af hoe de situatie nu is? Ik bedoel, ik hoor ook het een en ander vanuit de tribune. Hoe is die participatie, informatie, whatever? Hoe is die? Dat is één. Voorzitter, want dan ben ik gelijk ervan af. Tweede vraag is, wat mij eigenlijk enigszins verbaast, is dat in den lande worden allerlei zon- en schaduwanalyses gemaakt als je een bepaald gebouw moet gaan bouwen. Wat mij echt verbaast namelijk, dat er zo'n groot project, een fantastisch mooi project, trouwens straks ga je hem optoppen naar één of twee etages, en dan zie ik dat helemaal niet. Stel je voor dat dat wel een belemmering zou zijn.

Zit ik hier iets aan te kondigen en misschien ook de steun te verlenen, en straks blijkt namelijk dat de hele schaduw een belangrijke rol gaat spelen. Hoe ziet de wethouder dat?

De voorzitter: De heer Burggraaf.

De heer Burggraaf: Voorzitter, als het gaat om het omgevingsmanagement, daar ben ik blij dat we nu ook echt in deze fase terecht zijn gekomen, want dan hebben we ook gewoon de financiering om daar iemand neer te zetten die veel nadrukkelijker en veel vaker met de omgeving daar ook over in contact kan zijn, want dat vind ik dat de afgelopen twee jaar nog onvoldoende is geweest. Dat is de volgende stap die we absoluut gaan verbeteren. Dan het vraagstuk over de ligging van het stadsstrand op die plek. Kijk, wat ik al zei, we gaan nu naar de fase dat je een voorlopig ontwerp gaat maken. En dan ga je ook echt een bezonningsstudie doen. We hebben natuurlijk wel globaal gekeken, hoe zit het met de ruimte die overblijft? Hoe kan je het daar inpassen? Hoe zijn andere stadsstranden in andere steden? Hoe groot zijn die? Waar liggen die? Et cetera. En daar blijkt wel degelijk dat deze plek zich qua omvang, ook rekening houdend met de schaduwvorming ... Je hebt daar in het zomerseizoen nog een flink stuk gebied met echt veel zon. Dat je het op die plek aantrekkelijk kan realiseren.

De heer Katif: Voorzitter, een vervolgvraag.

De voorzitter: Zijn er nog meer vragen? Een moment, de heer Katif. Omwille van de tijd. Want het is inmiddels 21:40 uur geweest. We willen eventueel ook nog een tweede termijn volgen, waarin de commissie in debat gaat met elkaar. Zijn er nog dringende openstaande vragen voor de wethouder op dit moment? Wil ik die graag nog even inventariseren. En dan zijn dat echt de laatste. En dan wil ik graag doorgaan naar de tweede termijn. Dan zie ik de heer Roggekamp. Ik schrijf ze eventjes op. Mevrouw Pichel. Bootsman. De heer Katif, niet meer? Duidelijk. De heer Roggekamp.

De heer Roggekamp: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, vorige week hebben we het ook heel erg gehad over de veiligheid van de mensen in het water, ook omdat overal vanaf gedoken wordt, dat ze ook op andere punten zwemmen. In combinatie ook met het

schroefwater van die verschillende grotere boten die hier dan komen te varen. En eigenlijk hoor ik de wethouder niks over die veiligheid zeggen, terwijl dat voor ons wel heel erg van belang is. Omdat als wij wat gaan aanbieden en er zal iets misgaan met de persoon die daar zwemt, terwijl wij dat strand hebben aangelegd, zijn we als gemeente wel verantwoordelijk. Ik wil daar graag een bericht over van de wethouder.

De voorzitter: Dan ga ik direct door naar de volgende vraag. Als de heer de wethouder ze mee wil schrijven, dan is dat helemaal mooi. Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank u. Voorzitter, u geeft zojuist natuurlijk terecht aan dat er geen geluiden vanaf het publiek kunnen worden gegeven. Ik kan ze toch ook echt moeilijk negeren. Nu is het zo dat ik echt wel voorstander ben van dit plan en ook vertrouwen heb in de dingen die daar ontwikkeld kunnen worden.

Maar ik zou toch, en ik weet niet of dat in deze vergadering kan, maar wel gewoon een reactie willen, wat gaat hier mis op iets wat hier wordt uitgesproken in de vergadering en een reactie van het publiek? Daar zou ik toch iets meer duiding op willen hebben van de wethouder, was dan de vraag.

De voorzitter: Duidelijk. En de heer Bootsman.

De heer Bootsman: Dank, voorzitter. Vorige week in de vergadering stelde een van mijn collega's nog een vraag over de veiligheid van de wandelsteigers, en ook voor mensen bijvoorbeeld in een scootmobiel of een rolstoel, qua afvaarbeveiliging. Daar heb ik ook nog geen antwoord op gehoord. En daar was ik wel heel benieuwd naar.

De voorzitter: Dan zijn we compleet. Dan gaan we naar de heer Burggraaf voor de beantwoording, als die zover is.

De heer Burggraaf: Sorry, ik heb die laatste vraag niet gehoord. Excuus. Kunt u die nog een keer herhalen?

De heer Bootsman: Ja, zeker. Vorige week stelde de heer Roggekamp, volgens mij, de vraag over de veiligheid van de wandelsteigers. En dan met name voor mensen met een scootmobiel of een rolstoel en de afrijbeveiliging daarvoor. Daar was ik nog benieuwd naar.

De voorzitter: De heer Burggraaf.

De heer Burggraaf: Helder. Er zijn twee vragen eigenlijk die allemaal over de veiligheid van het ontwerp gaan. Dat staat natuurlijk bij ons op nummer één bij de uitvoering. En dat is wel in de verkenning ook, met onder andere gesprekken met Rijkswaterstaat geweest van, waar kan je dat op veilige plekken doen? Eerst een verkenning van de kwaliteit van het water. Ook inderdaad in gesprek met de riviercruise van, hoe zit het met de afvarende schepen en het schroefwater, et cetera. Dat wordt absoluut betrokken in het definitief ontwerp. En daar heeft de verkenning van laten zien dat dat in ieder geval ook veilig te combineren is. Maar de verdere precieze detaillering en uitwerking ervan, dat gaat natuurlijk in de volgende fase plaatsvinden. Maar absoluut prioriteit één. Dat is hetzelfde met de vlonder. Dat zal in het ontwerp ook natuurlijk aan

veiligheidsvoorschriften moeten voldoen. En vinden we het belangrijk dat we inclusieve wandelroutes hebben. Dat het inderdaad ook voor een breed publiek beschikbaar en toegankelijk is. En dan als laatste reactie van Forum voor Democratie op ... Laat ik zeggen, mijn uitspraak was, ik ben bij een avond geweest, een participatieavond, waar we de verschillende onderdelen hebben benoemd. Hebben we het uitgebreid met die aanwezigen over riviercruise gehad. En dat was op dat moment echt allemaal positieve verhalen erover en geen grote zorg over hoe de riviercruise daar zit. Ik hoor het publiek net zeggen, tenminste zo interpreteer ik hem, als reactie van, wij voelen ons daar nog niet voldoende betrokken bij en we ervaren af en toe wel overlast ervan.

Daarvan zeg ik, ik ben blij dat we nu zo meteen verder kunnen, want dan hebben we budget om echt ook een omgevingsmanager in het gebied aan te stellen. We hebben inmiddels een intentieovereenkomst met de sector, die ook erg belangrijk vindt dat ze goed in contact met de omgeving staan. Ik heb er gewoon het volste vertrouwen in dat we in de volgende fase ook de capaciteit hebben om intensief met de buurt in gesprek te zijn en in gesprek te blijven over, hoe pas je de riviercruise daar op een manier in dat het ook voor de omgeving en de omwonenden prettig wonen blijft? Dat is een belangrijke volgende stap.

De voorzitter: Dan wil ik hiermee toch echt wel beginnen aan de tweede termijn. En daarvoor wil ik graag even inventariseren welke partijen daar behoefte aan hebben? Ik zie de hand van de heer Den Heijer omhooggaan. Laban. Is dit vrijwel iedereen? Bijna wel. Ik begin bij de heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Voorzitter, voor de tweede termijn. We hebben het hier over een best wel fijne en goede ontwikkeling, die gewoon stapsgewijs tot resultaten moet leiden. Wandelroutes, verbindingen, water, Hanneke, gezellige pleintjes, allerlei verschillende ontwikkelingen, vergroening. Van het plan hebben we in eerste termijn al gememoreerd, ruim 10 van de 18 dingen wordt waargemaakt. Dat brengt me ook bij het eerste punt wat ter bespreking was, was de financiën waar we het over hebben gehad. Tot nu toe lukte het het college om juist extra financiële middelen binnen te hengelen, waardoor ruim die 10 punten resultaat op geboekt kan worden. Daar kijken we heel positief naar. Dan hebben we het vervolgens over de inpasbaarheid en de ligging van de zwemvoorziening. In de eerste termijn is er ook meer duidelijk geworden over de zwemvoorziening. En over de ligging heb ik goed naar de wethouder geluisterd, dat dat ook bij de uitwerking meegenomen gaat worden. En ook in het kader van de participatie en ook gehoord hebbend wat insprekers erover verteld hebben, denk ik dat het een hele goede stap is dat inderdaad daar nu iemand voor aangenomen gaat worden om die gesprekken te voeren. En wellicht is dat al gebeurd of staat dat al in de planning. Het lijkt ons verstandig dat dat inderdaad gebeurt. En verder, over de parkeergarage, die is jammer, die 12 miljoen. Die heeft de Dordtse VVD niet in de binnenzak. Al met al, als je gewoon naar de brede ontwikkeling kijkt van dit gebied en kijkt ook de stappen die misschien ook nog met Trivire genomen kunnen worden, is het gewoon een hele positieve ontwikkeling waarin de stad vooruitgaat en dit stukje Dordrecht gewoon beter wordt. En dat zal mijn buurman toch ook aanspreken. Ik denk dat onze fractie gaat het steunen. We kijken kritisch mee naar de uitvoering van het plan. En we denken dat er ook goede stappen te maken zijn. Dat is hem, voorzitter.

De voorzitter: Dan gaan we naar de heer Laban.

De heer Laban: Dank u wel, voorzitter. Ik denk dat de heer Den Heijer zei het net, dat 10 van de 18 punten doorgang vinden. Ik wil het eigenlijk nog wel scherper stellen. Er zijn maar 2 zaken in het plan die echt niet door kunnen gaan. Dat is de verplaatsing van de sporthal en de onderdoorgang bij de Hendrikbrug aan de zuidkant. Dat is jammer. Dat had heel mooi geweest als dat doorgegaan was. In de eerste termijn heb ik mijn teleurstelling uitgesproken over met name het proces van het plan, hoe dat gelopen is.

Maar ik wil wel zeggen dat we in het geheel genomen, over het plan wat er nu nog ligt, de zaken die kunnen worden gerealiseerd, dat we daar enthousiast over zijn. En als de aanpassing van het Noorderhoofd tekenend of kenmerkend is voor de verdere uitvoering van het plan, dan zijn we er heel erg blij mee.

De voorzitter: De heer Hartmeijer. Ik zag een hoop handen omhooggaan. Ik heb willekeurig een aantal namen opgeschreven. De heer Hartmeijer had geloof ik ook nog een woordvoering in tweede termijn.

De heer Hartmeijer: U geeft mij het woord. Wij twijfelen toch nog wel even een beetje over dat stadsstrand. Naar ik weet, is er niks visueel nog naar de commissie gegaan wat het verduidelijkt. We hebben alleen de droge tekst. Ik weet niet of je daar achter die parkeergarage dan ...

De heer Den Heijer: Voorzitter.

De heer Hartmeijer: Of dat voldoende uitnodigt voor mensen om daar te gaan zitten.

De voorzitter: Een interruptie van de heer Den Heijer.

De heer Hartmeijer: Ik heb nog geen concreet idee wat ik daarmee ga doen of wat dan ook, maar ik zou gewoon eigenlijk wat meer informatie willen hebben, en of dat naar de commissie kan?

De voorzitter: U heeft een interruptie.

De heer Den Heijer: Die behoefte voelt denk ik iedereen hiervan, hoe gaat dat er dan uitzien? Tegelijkertijd, als je dat gesprek met die bewoners nog moet voeren en je gaat hier met een blauwdruk allerlei tekeningen, zo komt het eruit te zien, heel concreet op die plek, terwijl de wethouder zelfs nog openlaat, het kan zomaar misschien nog zelfs op een andere plek, maar dat wordt bij de uitwerking meegenomen. Is het dan, om de behoefte van de SP te stillen, misschien juist niet heel erg vervelend voor het gesprek met de bewoners, omdat je dan eigenlijk zegt van, zo komt het eruit te zien en zo gaan we het doen, terwijl dat gesprek nog gevoerd moet worden.

De voorzitter: De heer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Voorzitter, ik heb ook niet gezegd van, ik ben pertinent tegen dat strand. Ik twijfel gewoon of dat een mooie uitnodigende plek gaat worden. Ik deel

inderdaad die informatiebehoefte. Nogmaals, ik weet niet of we er nu iets mee gaan doen. Ik wacht eigenlijk gewoon op meer informatie en inderdaad ook meer overleg.

De voorzitter: Een vervolgvraag, de heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Dank, voorzitter. Want dat is de worsteling die wij namelijk als Dordtse VVD ook hebben. En tegelijkertijd volgen we gewoon de stappen die je met elkaar moet maken.

Zou ik het zelf persoonlijk echt onfatsoenlijk vinden als wij hier allerlei tekeningen zien hoe het er exact allemaal uitkomt te zien, nog voordat dat gesprek met bewoners wordt gevoerd. Is voor onze fractie een vrij wezenlijk onderdeel. Want dat is namelijk een worsteling die we bij heel veel ontwikkelingen in de stad hebben. Het is per stap best wel belangrijk wat wij als raad dan vragen van een college in de informatiedeling, terwijl het gesprek nog gevoerd moet worden. Ik ben echt wel benieuwd hoe de SP daarnaar kijkt?

De voorzitter: De heer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Ik heb eigenlijk het antwoord al gegeven. Ik twijfel daarover en ik wil meer informatie hebben. En natuurlijk, we gaan dat proces aan. Maar ik vind het gewoon waardevol om dat wel eventjes hier te benoemen dat wij daaraan twijfelen en dat wij daar gewoon meer willen dan alleen de droge tekst. Inderdaad willen wij ook dat dat gesprek met die bewoners gewoon op gang komt. Daarom zeg ik, we gaan er nu niet een motie of een heel ding van maken. Ik geef alleen aan waar onze twijfel zit in dit plan. En dat lijkt me toch wel waardevol om dat even te benoemen.

De voorzitter: Dan heeft u nog een interruptie van de heer Laban.

De heer Laban: Dank u wel, voorzitter. Ik wilde graag aan de heer Hartmeijer vragen waarom hij twijfelt aan het stadsstrand? Als je nu op een mooie zomerdag daar langsloopt, dan zie je enorm veel jongeren op de stenen zitten, die nu ook gebruikmaken van het water van het Wantij. Is het niet veel beter dat we daar als gemeente een voorziening treffen, waardoor er veilig gezwommen kan worden in plaats van de manier waarop het nu gebeurt?

De heer Hartmeijer: Voorzitter, onze lijn was ook elke keer van, daar een duik nemen, dat vinden wij op zich geen probleem. Dat wordt nu al gedaan door jongeren. En daar kan je bijna niet op handhaven. Dat zal ook gaan gebeuren. Daar zijn we erg voor. Alleen het is een investering van 1,8 miljoen. Het wordt daar vergroend. Daar zijn we op zich voor. Maar wij twijfelen alleen, met het gegeven dat die parkeergarage daar blijft, of je dan daarachter in dat hoekje een uitnodigende plek gaat maken, gezien wat het kost en wat je ook moet onderhouden. Ik denk dat dat gewoon een goede zoektocht is die we moeten gaan doen.

De voorzitter: Was u klaar, de heer Hartmeijer? Duidelijk. Er zijn een hoop interrupties. Dat is goed. Lang leve de democratie. Ik vrees alleen wel dat we het op deze manier niet binnen de tijd gaan redden. We kijken even hoever we komen. Maar ik neem in ieder ook nog een aantal minuten aan het eind de tijd om te kijken hoe we dit verder gaan afronden. Maar dan gaan we voor nu naar de heer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter, voor de tweede termijn. Uiteindelijk is dit een oordeelsvormende bespreking en zijn er heel veel elementen in het plan waar wij vanuit onze fractie heel erg voor zijn. Daar zien we mooie ontwikkelingen met wandelpaden en dergelijke. We zien ook wel grote zorgen, zeker rondom eigenlijk het grasveld.

Dat je toch wel zorgen hebt van, dat het met name in de schaduw ligt, dat het niet toch voornamelijk een uitlaatplaats kan worden voor honden in plaats van dat je echt die plek maakt die iets toevoegt aan deze locatie. En tegelijkertijd zijn we heel erg voor zwemmen op die locatie, dat er dicht bij onze stad daar mogelijkheden voor komen. En we hebben ook wat zorgen over horeca of het toevoegen van horeca op deze locatie. In de omgeving zijn diverse horecagelegenheden ook geweest, waar het ook niet per se goed mee is afgelopen altijd. Dan denk ik, dat weer toevoegen van een nieuwe locatie, trekt dat niet juist weer weg bij andere locaties waar we nu wel horeca hebben, die het ook al niet altijd even makkelijk hebben? Dat zijn eigenlijk twee zorgen die we vanuit onze fractie wel willen meegeven. Tegelijkertijd zijn we heel erg voor dit plan, maar dan moet het wel een goed plan zijn. Als er in de verdere uitwerking blijkt dat dingen toch duurder worden, dat betekent wel dat we ook weer keuzes zullen moeten maken. En dan vanuit onze fractie hebben we sterk de voorkeur toch voor de wandelpaden, toegankelijkheid en het verbeteren van de leefomgeving. En dan misschien iets minder voor het ligveld.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik nog naar de heer Groenewege en de heer Stolk. En ik vrees dat we voor de rest even geen tijd hebben op dit moment de heer Groenewege. De heer Katif.

De heer Katif: Ik heb aangegeven dat ik graag een tweede termijn ... In de eerste termijn heb ik weinig gezegd. De tweede termijn heb ik mijn hand omhoog. En vooralsnog zegt u ...

De voorzitter: Dat kan ik me voorstellen.

De heer Katif: Ik vind dat echt heel bijzonder.

De voorzitter: Ik had u nog niet opgeschreven. Er zijn er denk ik nog een paar die nog een tweede termijn willen. Helaas hebben we maar tot 22.00 uur. Dat is nog 5 minuten. Inmiddels 4. En er zijn nog meerdere mensen die een woordvoering moeten doen. Ik constateer gewoon dat dat niet lukt. Dat is niks persoonlijks, de heer Katif. Er zijn nog 2 mensen die op het lijstje staan, die in ieder geval denk ik nog binnen de tijd passen. En daarna gaan we kijken hoe we dit verder afronden. Het staat u altijd vrij natuurlijk om nog een derde oordeelsvormende sessie in te plannen. De heer Groenewege.

De heer Groenewege: Ik zal het extra ultrakort houden. In de eerste termijn hadden we twee punten gemaakt waar de wethouder niet op heeft gereageerd, waar we hem wel naar hebben gevraagd. Dat is op zich niet erg, want het zijn eigenlijk punten waar de raad een uitspraak over moet doen. De vraag of we de woonbestemming van de landtong af willen halen, omdat we er toch geen huizen willen bouwen en er een groene plek van willen, nou houden eigenlijk? En de vraag of we, als we een stadsstrand

aanleggen achter die parkeergarage, dan alsjeblieft wel de bomen die daar nu staan kunnen laten staan? Twee moties voor de raad.

De voorzitter: Duidelijk. De heer Stolk.

De heer Stolk: Voorzitter, dank u wel. Laat ik eerst beginnen dat de wethouder heeft gezegd dat de gesprekken met de bewoners, nadat wij kaders hebben gegeven, gevoerd gaan worden. Maar als ik vanavond hoor wat er eigenlijk allemaal gebeuren zou kunnen worden, dan is het voor mij de vraag, waar gaat de VSP dadelijk zijn goedkeuring aan geven? Ik zou graag van de wethouder willen horen of eerst de bewoners gehoord worden, wat zij ervan vinden? Dat is één. Twee, ik wil de wethouder eigenlijk ook vragen, is er wel goed onderzocht of er behoefte is aan een zandstrand? Maar het is geen zandstrand, het is een graspark. En daar zijn wij eigenlijk niet enthousiast over. Want als je kijkt wat er nu ligt, dat heeft heel veel geld gekost, die trappen en dat plavuis allemaal, ik heb het idee dat het een soort kapitaalsvernietiging is. Dan gaan we het hebben over de veiligheid. De bewoners hebben duidelijk aangegeven dat het onveilig is daar. En als wij dadelijk als gemeente echt een strandje gaan maken, dan is de gemeente verantwoordelijk, naar ons oordeel, voor de gevolgen die daar gaan gebeuren. Er is ook aangegeven door de wethouder dat de cruiseschepen die komen daar, dat is veilig. Twee jaar geleden hebben wij besloten, of tenminste is erover gepraat dat er zo'n driehonderd cruiseschepen zouden komen. We hebben het nu over achthonderd. Dat is wel aanzienlijk meer. Wat mij aangaat, dat zijn nog wel wat dingen waarvan wij zeggen, en nogmaals, ook de parkeergarage, het niet kunnen verplaatsen, alles kan, het kost een hoop geld. Maar aan de andere kant, als het blijft staan, ook al is het groen, volgens mij hebben we daar gewoon een blokkendoos. En nogmaals, het laatste eigenlijk, ik wil echt van tevoren hebben dat de bewoners die daar wonen eerst inspraak krijgen over de nieuwe punten die aangedragen zijn.

De voorzitter: Mijnheer Stolk.

De heer Stolk: En niet pas als wij getekend hebben en dat we over een half jaar voor voldongen feiten staan en dat het gewoon uitgevoerd wordt. Tot zover.

De voorzitter: Duidelijk. Dan heeft u een interruptie van de heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Bij de Verenigde Senioren Partij is het glas in ieder geval echt helemaal leeg, tot aan de laatste druppel. En even ingaand op het eerste punt wat de heer Stolk maakt, de partij van de heer Stolk stemt in met een visie waarin gewoon een zwemvoorziening stadsstrand is voorzien. Dat is de visie die de Verenigde Senioren Partij met de rest van de raad deelt op dit gebied. Vervolgens wordt dat uitgewerkt. Komt er een zwemvoorziening. Dat is conform de visie die de Verenigde Senioren Partij zelf heeft ingestemd, wat die partij zelf een goed idee vond. Om vervolgens tegen de wethouder te zeggen, de uitwerking daarvan staat nu in een plan en wij vinden dat het eigenlijk allemaal stom. De Verenigde Senioren Partij wijzigt eigenlijk die kaders, die visie die ze eerder ...

De voorzitter: Werkt u richting een vraag, de heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Om vervolgens de wethouder dan naar bewoners toe te sturen, om dan van de bewoners te horen wat daar zou moeten gebeuren. Terwijl de Verenigde Senioren Partij daar zelf de kaders voor heeft bepaald. Ik ben echt benieuwd hoe de Verenigde Senioren Partij daar zelf naar kijkt?

De voorzitter: De heer Stolk.

De heer Stolk: Voorzitter, dank u wel. Ik vind het een mooi betoog wat de VVD hier aangeeft. Maar het is toch zo dat wij participatie doen en dat wij de bewoners betrekken bij de ontwikkeling bij die projecten. En als ze veranderd worden, dan krijg je toch weer een nieuwe situatie, waarin je weer die bewoners moet betrekken? Wij hebben ze gehoord en we hebben ze vorige week gehoord. En ook vind ik het heel belangrijk wat u zegt, wij gooien alles weg. Wij gooien helemaal niet alles weg, maar we zitten nu in een bezuinigingsperiode. Wij denken dat dit op dit moment eigenlijk niet zo'n hoge prioriteit heeft. Dat het misschien wel later een keer gedaan moet worden, dat zij zo. Maar wij zijn niet tegen de plannen, maar we zijn op dit moment absoluut niet voor om dit te doen. Dan krijg je het volgende. We hebben het zwembad, hoe heet dat, het Wantijbad. Dat ligt er vlakbij. Waarom gaan we dat niet beter ontwikkelen en dat dat plaats krijgt? En die mensen die langs de '...' gaan of tenminste die trappen, dat moeten ze dan maar doen.

De voorzitter: U heeft nog een interruptie van de heer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. Ik kan de Verenigde Senioren Partij hier ook niet zo goed volgen, moet ik zeggen. Begrijp ik het dan goed dat u eigenlijk gewoon zegt, ik wil het hele plan nu niet? Ik kom met een alternatief voorstel om het zwembad te realiseren. Dat is niet echt wat we vandaag bespreken. Ik begrijp gewoon niet welke kant u op wilt. Komt u met een ander voorstel of gaat u bijvoorbeeld tegenstemmen? Wat is precies de bedoeling namens de Verenigde Senioren Partij?

De voorzitter: De heer Stolk.

De heer Stolk: Dank u, voorzitter. Het gaat om een aanzienlijk bedrag wat we nu beschikbaar moet stellen om de voortgang van de plant te organiseren. En ik denk dat er nog veel te veel haken en ogen in dit plan zitten. We hebben het ook gehad over onderhoud. Er is een gedeelte wel meegenomen, maar je ziet nergens wat onderhoud is als dadelijk het er is. En we moeten toch op de centjes letten, dat we niet steeds maar weer geld ervoor moeten reserveren. Dat is het. Wij zijn niet tegen, maar voorlopig willen we het op een lager pitje zetten, want er zijn zoveel andere dingen die belangrijk zijn.

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter, toch heel kort.

De voorzitter: Een laatste vervolgvraag, de heer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Dan constateer ik dat de Verenigde Senioren Partij toch wel tegen is, want anders zou je dit niet zo concluderen. Maar dat terzijde.

De heer Stolk: Voorzitter, even daarop. Dat is juist, wij zijn op het ogenblik tegen.

De voorzitter: Omwille van de tijd, het is inmiddels 22.03 uur, we zijn al wat uitgelopen. Ik constateer dat nog niet iedereen aan het woord is gekomen. Mijn oprechte excuses daarvoor. Maar we hebben een hele eenvoudige oplossing. En die heeft de heer Groenewege zojuist gepresenteerd. Er komen moties aan. Dat betekent dat we sowieso dit stuk gaan bespreken als we het naar de gemeenteraad sturen. Ik zou me kunnen voorstellen dat het een idee is om dit stuk naar de raad te sturen als bespreekstuk, aan de hand van moties en amendementen. Maar de heer Den Heijer wil hier ook graag een voorstel over doen. De heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Vind ik een goed voorstel van de voorzitter. Tegelijkertijd zie ik dat er behoefte ook bijvoorbeeld bij mijn buurman is om nog een inbreng te doen. En ik zie dat de andere twee commissiezalen gewoon leeg zijn. Er zijn bewoners aanwezig. Wat mij betreft kunnen we hier door en dat die andere commissie gewoon in een ander zaaltje gaat zitten.

De voorzitter: Ik weet niet in hoeverre dat laatste ook technisch een mogelijkheid is. Ik denk ook dat er een hoop overlappende woordvoerders zijn. Ik kijk in ieder geval naar uw eigen voorzitter daarvoor. Dat is wel een uitdaging, denk ik. Ik denk niet dat het gaat kunnen op die manier. Leuk idee, maar ik denk technisch niet haalbaar op dit moment. Zijn er nog andere alternatieve voorstellen? De heer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Wat mij betreft zouden we ook een kwartiertje langer door kunnen gaan en dan de volgende iets later beginnen. En die gaat dan ook iets langer door. Dat maakt mij niet uit.

De voorzitter: We hebben nu nog een vergadering, om 22.00 uur begint hij, over de Omgevingsvisie. Er zijn ook mensen, al die honderden kijkers thuis, die willen gaan volgen. En er zijn natuurlijk commissie- en raadsleden die nu staan te trappelen buiten deze zaal om binnen te komen. Nog verder uitlopen gaat helaas niet kunnen. De smaakjes zijn voor nu eventjes, ik denk nog een derde oordeelsvormende sessie, dat kan altijd. U kunt ook zeggen, we maken dit hele stuk een bespreekstuk in de raad en we gaan het nog verder bespreken. We doen de tweede termijn afmaken in de raad, met 5 minuten in plaats van 2 minuten. Kan natuurlijk ook. De keuze is aan u. Wat mij betreft zou ik zeggen, we gaan voor 2 minuten moties en amendementen.

De heer Katif: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Katif.

De heer Katif: Voorzitter, net als de vorige keer, is er een fatale termijn? Volgens mij niet. Dat betekent dat we hetzij naar de raad hetzij ... Maakt in principe niet veel uit. En alleen de tijd, is het 2 of 5 minuten? Maar meer ook niet. 2.

De voorzitter: Naar de raad bent u mee eens. En ik hoor voor de rest 2 minuten. De heer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter, als in de commissie een heel aantal fracties nog niet voldoende aan het woord is gegaan geweest, dan is het natuurlijk heel raar om het met moties en amendementen naar de raad te sturen. Dan moet je het ook als bespreekstuk naar de raad sturen. En dan kunnen er ook moties en amendementen zijn. Maar dan zou ik het 5 minuten doen. Als wij vinden dat we dit plan serieus nemen, dan moet je het ook op een fatsoenlijke manier bespreken. Daar hebben de opstellers van dit plan recht op en wij als raad, als we onszelf serieus nemen, ook.

De voorzitter: Duidelijk voorstel. Steun voor dat voorstel van de heer Van Dam Timmers? Ik zie een hoop handje en geknik. Dan gaat het stuk als bespreekstuk naar de raad, met 5 minuten spreektijd per fractie. Ik zag een hoop geknik en handjes. Dat is hoe de commissie heeft besloten. Ik dank u wel voor uw aandacht en ik wil ook verzoeken uw kopjes, glazen, flesjes allemaal mee te nemen naar de pantry. En dan wens ik u nog een fijne verdere avond.

5. Vaststellen Dordtse Omgevingsvisie 2.0; Eiland met kwaliteit - Raadsvoorstel

Voorzitter: De heer Klerk
Raadsgriffier: De heer Den Boer
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:
Dhr. Bootsman (GroenLinks)
Dhr. Damen (Partij van de Arbeid)
Dhr. Van Dam Timmers (CDA)
Dhr. De Feijter (ChristenUnie/SGP)
Dhr. Gündogdu (Op Ons Eiland)
Dhr. Hartmeijer (SP)
Mevr. Van Herwijnen (Partij voor de Dieren)
Dhr. Katif (Beter voor Dordt)
Mevr. Koene (Gewoon Dordt)
Dhr. Laban (ChristenUnie/SGP)
Dhr. Van der Meer (GroenLinks)
Dhr. Noldus (VVD)
Dhr. Pauwels (Partij van de Arbeid)
Dhr. Stolk (VSP)
Dhr. De Vries (VSP)
Dhr. Wringer (Beter voor Dordt)

Portefeuillehouder: wethouder M. Burggraaf

Ambtelijke ondersteuning: dhr. Langenberg, dhr. Cornax

Overige aanwezigen:

De voorzitter: Goedenavond allemaal, het is vanavond gebruik geworden dat alle vergaderingen uitlopen en we daardoor ook niet op tijd kunnen beginnen. Ik hecht er wel

aan deze vergadering gewoon om 23.00 uur af te sluiten. U ook, denk ik. Ik stel vast dat er een quorum is om te kunnen vergaderen. Dat is alvast mooi. Ik heet welkom alle raads- en commissieleden, de ambtelijke ondersteuning en de wethouder hier aanwezig. Gaat u zitten, mevrouw Koene. Dit is het vervolg van de eerste oordeelsvormende sessie over de Dordtse Omgevingsvisie 2.0; Eiland met kwaliteit. En we waren gebleven bij de eerste termijn van de wethouder. Die gaat hij zo dadelijk afmaken. En daarbij, de in de eerste termijn door de commissie gestelde vragen gaat hij beantwoorden. Voor de notulen stel ik toch voor om even kort een voorstelronde te doen, waarbij ik voor mij aan de linkerhand begin.

De heer Den Boer: Mark den Boer, commissiegriffier.

De heer De Feijter: Bart de Feijter, ChristenUnie /SGP.

De heer Van Dam Timmers: Jan van Dam Timmers, CDA Dordrecht.

De heer Gündogdu: Aydin Gündogdu, Op Ons Eiland.

De heer Katif: Jacques Katif, Beter voor Dordt.

Mevrouw Koene: Dat is genoeg. Irene Koene, Gewoon Dordt.

De heer Noldus: Robin Noldus, Dordtse VVD.

Mevrouw Van Herwijnen: Irma van Herwijnen, Partij voor de Dieren.

De heer Laban: Vincent Laban, ChristenUnie/SGP.

De heer De Vries: André de Vries, VSP Dordrecht.

De heer Stolk: Leo Stolk, VSP.

De heer Damen: Leo Damen, Partij van de Arbeid,

De heer Hartmeijer: Raymond Hartmeijer, SP.

De heer Bootsman: Nick Bootsman, GroenLinks.

De heer Van der Meer: Frans-Bauke van der Meer, GroenLinks.

De heer Pauwels: Sam Pauwels, PvdA.

De heer Langenberg: Sven Langenberg, ambtelijke ondersteuning.

De heer Cornax: Laurant Cornax, ambtelijke ondersteuning.

De heer Burggraaf: Maarten Burggraaf, namens het college.

De voorzitter: En mijn naam is Albert Klerk, uw voorzitter. Ik geef het woord allereerst aan wethouder Burggraaf, die zijn eerste termijn van vorige week kan vervolgen.

De heer Burggraaf: Dank u wel, voorzitter. Er stonden nog een paar vragen open die ik zal beantwoorden. De eerste was de vraag van GroenLinks. Die vroeg hoe het staat met duurzame opwekking in de Omgevingsvisie. De Routekaart Klimaatneutraal 2040 is natuurlijk door uw raad vastgesteld. Die is ook in de Omgevingsvisie, zult u zien, verwerkt. En in de verdere uitwerking daarvan zitten een aantal mogelijke zoekgebieden voor onder andere de opwek, maar daar moet ook nog een nadere weging op plaatsvinden naar aanleiding van het nader onderzoek wat is geweest. Dat komt op een later moment nog weer terug bij de raad. De Partij voor de Dieren vroeg waarom we de WHO luchtkwaliteitsnorm uit 2005 hanteren. Die WHO-advieswaarde van 2005 is de grens of de waarde die nu in de nationale regelgeving wordt verwerkt. En die norm gaat in per 2027 en moet dan in 2030 aan voldaan worden. Dat is de route die wij ook in de gemeente Dordrecht volgen. Gewoon Dordt vroeg of de publieksvriendelijkheid van de Omgevingsvisie en de begripbaarheid voor inwoners nog beter kan. Wij hebben juist door een samenvatting in B1-taal toe te voegen, gehoopt dat we dat in voldoende mate hebben kunnen doen. Met dan vervolgens die lagen die eronder liggen met deel A, de complete Omgevingsvisie en deel B, de achtergrondinformatie echt voor de experts als verdieplagslagen. Wat natuurlijk ook nog gaat gebeuren, is dat via een online zal je op de kaart de regels terug kunnen vinden. Dan kan je echt specifiek, als je voor een specifieke locatie het wil weten, het ook weer terugvinden. De SP vroeg hoe de voorzieningen in de wijken ... Die wilde benoemd worden. Maar hoe wordt dat verder opgepakt? We hebben ook het gebiedsprogramma eerder met u gedeeld, met de analyses ook op voorzieningenniveau. En daar komen gebiedsagenda's uit. Dat is de vervolgslog eigenlijk in uitvoeringsprogramma's, die je op verschillende thema's hebt zitten. Dat is hetzelfde bij de vraag van, volgens mij was dat Partij voor de Dieren, als het ging om de hondenloosgebieden in de binnenstad. Dat is ook een vervolgstap die in een programma de kaders van gaat bepalen en die we ook uiteraard met u als raad nog behandelen. Daar loopt nu een participatietraject op. En er komt nog een apart programma uw kant op. En datzelfde geldt ook voor de vraag van VVD over de recreatiegebieden, Europarcs, Schenkeldijk en De Elzen. We hebben in de Omgevingsvisie dan nu meegegeven dat die knooppunten uiteindelijk zich moeten kunnen ontwikkelen tot betere recreatiekerngebieden. Dat er echt nog verbeterlagen te bereiken zijn. En het verdere ambitieniveau komt dan terug bij u in de raad, via het programma Recreatie en Toerisme in de Buitengebieden. En dan vindt de nadere concretiseringsslag plaats. Even kijken. Heb ik dan alle vragen beantwoord? Er was nog vraag van Op Ons Eiland, of was het Beter voor Dordt, die volgens mij ook zei, er zitten drie verschillende doelstellingen geformuleerd op biodiversiteit, klimaatneutraal en, even kijken, waar stond die vraag, klimaatbestendig. We hebben gewoon dezelfde doelen doorgezet die u bij de eerste Omgevingsvisie heeft geformuleerd. Dat zijn zeven verschillende doelstellingen. En uiteindelijk is vergroening en klimaatadaptatie niet altijd een en hetzelfde. Dat hebben we ook in de binnenstad beschreven. Er zijn gewoon plekken waar je wel vergroening kan toepassen om het gezelliger te maken, maar door bijvoorbeeld een dijklichaam niet mogelijk is om het vervolgens ook klimaatadaptief of biodivers te maken. Het lijken doelstellingen die met elkaar in het verlengde liggen.

Dat zal zeker op plekken zijn, als je het in een park doet bijvoorbeeld of in een buitengebied, maar ook zeker niet op alle plekken allemaal tegelijkertijd te verwezenlijken zijn. Daarom is het ook wel logisch dat je het in verschillende doelstellingen hebt, die je dan tegen elkaar afweegt bij concrete ontwikkelingen.

Voorzitter, ik hoop dat ik daarmee de vragen beantwoord heb. En mochten er nog openstaande vragen zijn, dan hoor ik het vanzelf.

De voorzitter: Dank u wel. Hiermee is de eerste termijn, denk ik ... Ik zie nog een vraag van de heer Hartmeijer van de SP.

De heer Hartmeijer: Voorzitter, dank. Ik hoor de wethouder, het gaat even over die voorziening in de wijk, dan hebben we natuurlijk De Staart benoemd. De wethouder geeft aan, dat kun je bij een gebiedsvisie doen, als ik dat zo heb begrepen. Volgt dat dan uit die Omgevingsvisie? Want dat is wel procedureel even belangrijk om te weten, omdat het CDA ook heeft aangegeven, we komen met moties hieromtrent. Belangrijk om de juiste procedure dan eventjes te snappen.

De voorzitter: Het woord is aan de wethouder.

De heer Burggraaf: De Omgevingsvisie, daar zet je je visie en je langjarige missie neer. Dat zijn dan het ontwikkelkaders die je gebruikt als je vervolgens naar een omgevingsplan gaat of naar bijvoorbeeld een mobiliteitsplan eronder. De volgende stap is programma's die je daaronder maakt. En dat kan op gebiedsniveau zijn of op themaniveau, omdat je dat op mobiliteit moet doen of op duurzaamheid. En dat is dan de vervolg uitwerkingsslag die plaatsvindt. En als laatste heb je natuurlijk gewoon, dat past ook in de Omgevingsvisie, je uitnodigingsplanologie. Partijen in de stad, van buiten die zeggen, wij hebben een initiatief en we willen dit hier doen. En dat toets je dan vervolgens op je ambities die je in de Omgevingsvisie hebt geformuleerd, om te kijken of die daarop passen. En die mensen kunnen dat zelf ook lezen van, als ik dit doe, vind ik dan de gemeente aan mijn zijde? Dat is de gelaagdheid van datgene wat nu in Omgevingsvisie vaststelt, richting concretisering.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zie nog vragen naar aanleiding van de eerste termijn van de wethouder van de heer Van der Meer. En daarna mevrouw Van Herwijnen.

De heer Van der Meer: Voorzitter, er zijn vorige keer, en ook nu bij de stukken, een aantal concepten amendementen en moties toegevoegd. De wethouder heeft over sommige dingen al wat gezegd, maar lang niet over al die moties. Misschien kan hij daar een eerste reactie op geven? Dan hebben wij vast een beeld.

De voorzitter: Ik zit even te twijfelen of dat misschien niet handig is voor in de tweede termijn?

De heer Van der Meer: Dat mag ook. Als de informatie maar tot mij komt.

De voorzitter: Dank u wel voor uw flexibiliteit. Dan geef ik nu even het woord aan mevrouw Van Herwijnen.

Mevrouw Van Herwijnen: Dank u wel, voorzitter. Ik hoor de wethouder zeggen dat het college zich vasthoudt aan de WHO-richtlijnen van 2005. Maar nu hebben we volgens mij als Dordrecht ook het Schone Lucht Akkoord getekend. En in dat Schone Lucht Akkoord wordt juist die nieuwe uitgebrachte richtlijn uit 2021 als belangrijk doel voor de toekomst neergezet. Ik vroeg me wel even af hoe de wethouder daarnaar kijkt?

De voorzitter: Het woord is aan de wethouder.

De heer Burggraaf: Maar goed, dat staat ook in de Omgevingsvisie. We hebben gewoon de wettelijke verplichting om aan die 2005 normen te voldoen. Dat is wat ik u net zei. Dat staat ook in nationale regelgeving et cetera verwerkt. En de doelstelling daarbovenop, de extra ambitie, is om vanaf 2030 te voldoen aan de EU-richtlijnen, EU-grenswaarden voor 2030. Maar die zijn minder streng dan de WHO-advieswaarden van 2021.

De voorzitter: Een vervolgvraag van mevrouw Van Herwijnen.

Mevrouw Van Herwijnen: Voorzitter, ik vraag me toch af waarom het college niet de ambitie heeft om zo dicht mogelijk op die WHO-richtlijnen van 2021 te gaan voldoen?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Burggraaf: Twee reflecties erop. Eén, omdat als je gewoon historisch bekijkt als het gaat om verbetering van luchtkwaliteit, dat we gewoon echt al een enorme verbetering in de stad hebben gemaakt. Laten we dat ook niet vergeten. Dat echt wel de leefkwaliteit daar een stuk beter is geworden. Dat we in onze stad te maken hebben met een werkelijkheid wat is dat we veel infrastructuur door onze stad hebben lopen. Externe factoren waar we ook niet allemaal invloed op hebben. En we tegelijkertijd ook ambities hebben met deze stad om ontwikkelingen te faciliteren en mogelijk te maken. En als je vervolgens, als het gaat om luchtkwaliteit, te scherp aan de wind gaat varen, je ambities te scherp stelt, je gewoon je andere doelstellingen niet kan realiseren. En wij vinden dat de EU-grenswaarde, die ik u net noemde, al een hele ambitieuze stip op de horizon is.

De voorzitter: Dank u wel. Dan denk ik dat we nu de eerste termijn kunnen afronden. En dan kijk ik even rond of er behoefte is aan een tweede termijn, waarin het eventueel ook mogelijk is om nog motie, amendementen, die de vorige keer nog niet zijn toegelicht, toe te lichten. En anders hebben we in ieder geval voor de tweede termijn van de wethouder de vraag van de heer Van der Meer over een ... De heer Van der Meer, aan u het woord.

De heer Van der Meer: Ik licht dat graag nog een beetje toe. We hebben een aantal amendementen ingediend die beogen om in de Omgevingsvisie wat nader te articuleren hoe met name de woonwijken eruit zouden moeten zien. Ook anderen hebben daar dingen over gezegd. Ik denk aan de amendementen van het CDA over spreiding van voorzieningen op het gebied van sport en huisartsen, enzovoort.

Wij hebben een amendement ingediend om te streven naar autoluwe woonstraten, zodat er meer op straat gespeeld kan worden, enzovoort, om het maar even kort te zeggen. We hebben een amendement over klimaatadaptatie in de wijken, met een ambitie voor boomkroonbedekking en vermindering van verharding. En we hebben een amendement om daar de regierol van de gemeente wat duidelijker in te maken. Dat betekent dat als we dat willen dat soort articulatie van hoe die woonwijken eruit moeten zien, betekent tegelijkertijd, ik heb dat vorige keer ook betoogd, als het over onze woningbouwambities gaat, en die woningbouwambitie op zich onderschrijven wij volledig, dat verdichting een politieke keuze is, want dat moet je tegen die andere belangen afwegen. Mij is opgevallen dat een aantal mensen bij ons pleidooi over minder parkeren in woonstraten

hebben gezegd van, maar aan de randen van de wijken is daar geen ruimte voor. Dat is een keuze die je uiteindelijk met elkaar moet maken. Vandaar dat ik graag de reactie, niet alleen van de wethouder, maar ook van andere partijen, op die verschillende moties of amendementen zou willen horen, om te kijken of we elkaar een beetje kunnen vinden in hoe die stad, met name wat de woonwijken betreft, er straks uit moet zien.

De voorzitter: Dank u wel. Wie van de andere fracties aanwezig kan ik het woord geven? De heer Van Dam Timmers van het CDA.

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. Graag gebruik ik ook nog wel even de tweede termijn om ook moties en amendementen toe te lichten. Ik heb het deels al in de eerste termijn gedaan, maar nu zijn ook de daadwerkelijke moties en amendementen concreet bij de stukken toegevoegd. Uiteraard ruime support gehad van de ambtelijke ondersteuning om het ook in dit best wel lastig te amenderen en ook de motie een stuk bij te voegen, omdat het is een hele lap tekst. En hoe borg je dat wat je voor ogen hebt, dat dat ook daadwerkelijk dan ten uitvoer komt? Waarvoor dank. We hebben eigenlijk drie punten. Eén motie als eerste. Die gaat eigenlijk over de spreiding van sportvoorzieningen over onze stad. Wij constateren dat met name Dordt West toch wel echt minder bedeed is als het gaat om sportvoorzieningen. Komt mede ook doordat we in Amstelveen natuurlijk een hele mooie wijk bouwen, maar dat heeft wel als gevolg dat je daar sport natuurlijk hebt weggehaald. En dat betekent dat dat gebied minder heeft. En wij denken dat de huidige spreiding over onze stad in ieder geval moeten behouden of misschien iets moeten verbeteren, als daar de mogelijkheden zich in de toekomst voor voordoen. Dat is de motie. Een volgende ding is een amendement. En dat is het amendement dat gaat over de Knoop Leerpark. Dat is het gebied bij de tennisverenigingen Dash en DLTC-Thialf en het Schippersinternaat, vlak bij het Gezondheidspark.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Een vraag over die motie nog. Want die is toegespitst op spreiding van sportfaciliteiten. Waarom niet een bredere motie, die ook over andere basisfuncties gaat? Want u noemde Amstelveen, die zijn er in Amstelveen ook niet.

De voorzitter: De heer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. De heer Van der Meer heeft natuurlijk helemaal gelijk als het gaat om dat sommige voorzieningen over sommige wijken minder verspreid zijn en dat daar niet een verdeling is. Wij vinden dat op andere voorzieningen staat dit wel al redelijk in het stuk verwerkt en is daar minder een urgentie op dan als het gaat om sportvoorzieningen in sommige gebieden. Maar als de heer Van der Meer met een hele goede motie komt die dat oproept, dan overwegen wij natuurlijk wel daarin mee te denken of dat te steunen. Maar ik zou het niet zo exclusief zien. Het is een bewuste keus om dit op deze manier te doen, maar dat sluit natuurlijk niet andere voorzieningen uit. Dan ga ik graag verder met mijn verhaal. Terug naar die knoop bij het Leerpark. En daar constateren we dat als we naar de langetermijnvisie kijken en naar de mooie plaatjes weliswaar van Mecanoo uit 2021, dat belangrijke voorzieningen voor onze stad, die centraal liggen, goed bereikbaar zijn, ook vanuit Dordt West, dreigen te verdwijnen als je die uitwerking zo voortzet. En wij denken dat zulke voorzieningen

intrinsieke waarde hebben, ook op zo'n centrale locatie. En daarom willen we eigenlijk in de Omgevingsvisie opnemen dat we het belangrijk vinden om dat te behouden in die buurt. Misschien kan je het iets verschuiven en dergelijke. Maar wel dat je dat centraal in Dordt behoudt. En dat geldt evenzo voor het Schippersinternaat, wat een specifieke locatiefunctie heeft, aangezien ook een specifiek Schippersinternaat is, waarbij veel van de kinderen op het Schippersinternaat ook naar de nabijgelegen scholen gaan. En vandaar dat het in de buurt van die locatie wel passend is.

De heer Noldus: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Noldus heeft nog een interruptie.

De heer Noldus: Voorzitter, dank u wel. Ik was even goed aan het luisteren naar de laatste woorden van de heer Van Dam Timmers, over de spreiding van de sportvoorzieningen, het amendement. Daaruit begrijp ik dat spreiding an sich het doel is, maar niet per se precies op die locatie. Klopt dat? En de vraag over de motie, ik heb net even snel gelezen, in de tekst gaat het ook over het behoud van de huidige spreiding. Is dan het doel om spreiding in de stad te borgen, of dan juist zijn de huidige locaties als spreiding een vast gegeven voor het CDA?

De voorzitter: De heer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Ik denk dat altijd als je het hebt over nieuwe plannen, voorzitter, dat je de huidige situatie wel als uitgangspunt moet meenemen. En ik denk dat we nu een niet per se ideale spreiding hebben. Maar als je de plaatjes, die nu daaroverheen gelegd worden, dan wordt de spreiding nog slechter dan die nu is. Ik zou ervoor pleiten om in ieder geval te behouden wat we nu hebben. En misschien als je dan mogelijkheden hebt om dat te verbeteren, dat je dat toepast. Dan gaat het wel om de huidige spreiding, in antwoord op de heer Noldus.

De voorzitter: Dank u wel. Intussen merk ik voor de notulen op dat de heer Katif van tafel is verdwenen en is vervangen door zijn collega, de heer Wringer. De heer Van Dam Timmers, gaat u door.

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. Als laatste maken we ons zorgen. En dat gaat ook over de voorzieningen van laagdrempelige zorg in onze stad. Het hebben van een huisarts is geassocieerd met een stuk betere gezondheidsuitkomsten, zeker als je een vaste huisarts hebt, die ook nog van goede kwaliteit zorg levert in je eigen buurt. En wij constateren dat we gebieden hebben in Dordrecht waar dit eigenlijk niet op orde is. En dat is mede een gevolg door het niet beschikbaar hebben van locaties daarvoor. En daar kan de gemeente in toekomstige ontwikkeling in nieuwe wijken, maar ook in huidige wijken iets in betekenen. En wij vinden het belangrijk dat we dat in de Omgevingsvisie nog net een stukje verbeteren. En daarom hebben we een amendement opgesteld, waarin we dat eigenlijk toevoegen en dat als kernpunt zien. En we denken dan met name ook aan het gebied De Staart, waar wij een hele wijk hebben met mensen die meer zorg zouden kunnen gebruiken in hun eigen buurt. En ik denk dat het mooi zou zijn als we richting de toekomst daar betere zorg zouden kunnen organiseren.

De voorzitter: Dank u wel. Wie van de fracties heeft verder behoefte aan een tweede termijn? Mevrouw Koene en daarna de heer Gündogdu.

Mevrouw Koene: Mijnheer Gündogdu gaat gedeeltelijk zeggen wat ik niet zeg, want wij hebben contact gehad over een amendement, en dat komt zo meteen. Ik wil even terugkomen op het B1-verhaal van de wethouder. En ik weet dat mensen er wat van vinden dat ik hier altijd aandacht voor blijft vragen. Zeker, de samenvatting is zeer goed te lezen. Dat is ook B1. Alleen er staat, we geven dit, we proberen dat, we gaan dit, we gaan dat. Maar er staat niet een keer, dit houdt in voor u dat. En ik wil zo graag dat er iets is waardoor mensen in de stad begrijpen, wat houdt dit voor mij in en wat kan ik ermee? Wellicht dat het college daar nog een reflectie op kan geven.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Gündogdu van Op Ons Eiland.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank u wel. Ik ga niet noemen wat mevrouw Koene hoopte dat ik zou gaan doen. Voorzitter, ik heb de Omgevingsvisie nog eens even goed erop nageslagen. Maar in ieder geval wat mij opviel, en ik wil daar een reflectie van het college op, dat bedrijfsruimte welgeteld één keer voorkomt in dit document. En is dat een bewuste keuze? En ik mag niet citeren uit een geheim document wat wij als de raad ooit eens hebben vastgesteld, althans 7 november 2023, dat mag ik wel zeggen. Maar daar hebben wij het besluit genomen om bepaalde metrage aan bedrijfsruimte niet meer toe te staan in deze stad. Is dat de aanleiding ook geweest voor het college om bedrijfsruimte expliciet niet op te nemen in deze Omgevingsvisie?

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan de heer Pauwels van de Partij van de Arbeid.

De heer Pauwels: Dank u wel. We hebben namens PvdA/GroenLinks nog een aantal vragen gesteld, schriftelijk. En we zouden die graag ook beantwoord zien. Ik weet niet of dit het moment is om het toe te lichten? Ja. We hebben vragen gesteld, omdat een hele belangrijke politieke keuze die gemaakt wordt in deze Omgevingsvisie is die van verdichting. Wij staan achter verdichting als oplossing. Wij constateren echter dat er sprake is van een enorme woningnood.

En als wij nu een document vastleggen voor een periode van 10 jaar en daarin kiezen, we gaan alleen verdichten en de rest doen we niet, dan moeten we wel verdomd zeker weten dat verdichting de woningcrisis gaat oplossen. En die crisis kan je berekenen. Er zijn 10.000 mensen die direct een woning zoeken, die geen woning hebben. En er zijn 10.000 mensen die naar een andere woning toe willen. Dat zijn serieus veel Dordtenaren die een probleem hebben. En als gemeente is dit een van de dingen waar wij een serieus verschil ook in kunnen maken. Dit is heel belangrijk. Ik denk, dat is het. Zal ik ze even stellen? Eerste vraag, kunt u bevestigen dat een doel van de Omgevingsvisie is om in ieder geval alle Dordtse woningzoekenden van een woning te voorzien? Tweede vraag, kan het college de verdichtingsstudie door DWZ/Ravenkop uit 2024 zo snel mogelijk met de commissie delen? Indien er zorgen zijn over marktspeculatie, moet het mogelijk zijn de exacte locaties te anonimiseren dan wel de stukken onder embargo te delen. Derde vraag, waarom is de verdichtingsstudie niet met de commissie gedeeld nu dit de hoeksteen van de aanpak van de woningbouw de komende 10 jaar is en er fundamentele politieke keuzes gemaakt worden op basis hiervan? Vierde vraag, wordt er uit de

verdichtingsstudie duidelijk hoe aan de 7 verdichtingsprincipes invulling wordt gegeven, op een zodanige manier dat deze ruimtelijk ingepast kunnen worden? Er staan allemaal ambities in het document. Deze kunnen immers conflicteren. Indien er politieke afwegingen zijn, dient de raad deze helder te kunnen maken. Vijfde vraag, en dat is ook de laatste, in de Omgevingsvisie staat dat 11.000 woningen gebouwd dienen te worden over de periode van 2018 tot 2030. De Omgevingsvisie betreft echter een visie, ingaande vanaf het moment dat deze geratificeerd wordt. En die geldt voor een periode van 10 jaar, naar verwachting tot 2035. Hoever is men daar nu mee, en is de woningnood vanaf 2030 opgelost, indien deze 11.000 woningen gerealiseerd zijn? Een en ander kan inzichtelijk gemaakt worden met een overzicht van de harde en zachte planvoorraad en de gerealiseerde woningen.

De voorzitter: Dank u wel. Vrij uitvoerig zijn de vragen gesteld. Ik zie de heer De Feijter die nog behoefte heeft aan een tweede termijn, en daarna de heer Noldus van de VVD.

De heer De Feijter: Dank u wel, voorzitter. Ik wil direct eventjes doorgaan op de punten eigenlijk wat de heer Pauwels ook aanstipt. Er staan natuurlijk heel veel in de Omgevingsvisie, maar ik wil me eventjes op dit onderdeel ook toespitsen. Wat de ChristenUnie/SGP betreft zetten we volop in op die verdichting. Die 11.000 woningen binnenstedelijk moeten er komen, ook vanwege de samenhang met de Mobiliteitsvisie, die we recent hebben vastgesteld, en heel veel andere keuzes. Daar zetten we vol op in. En wat ons betreft is bouwen in de polder dan ook niet aan de orde. Maar we moeten wat ons betreft wel afspraken maken en die ook nauwlettend in de gaten houden, middels de Bouwmonitor, dat we die verdichtingsaantallen ook daadwerkelijk gaan halen. Want de woningnood is groot, zoals we allemaal weten. Er moet geleverd worden. We kunnen nu niet meer wachten daarmee. En daarin ben ik ook wel benieuwd hoe deze commissie ernaar kijkt, dat er in de Omgevingsvisie 2.0 op dit moment op bepaalde gebieden, in ieder geval ook in deelgebied 3 van het buitengebied, zoals te vinden op pagina 117, kleine woningbouw is toegestaan aan de stadsranden.

Ik vraag me af wat de commissie daarvan vindt, omdat ik me kan voorstellen dat als we daar op dit moment woningbouw in kleine mate toestaan en we halen die verdichtingsaantallen straks niet, dat we met de woningnood die er op dit moment nog niet minder op wordt toch wellicht een keer zullen moeten gaan uitwijken. En dat we daarmee wellicht onze mislukkingen voor de toekomst aan het organiseren zijn, door dan al een kleine mate van woningbouw daar toe te staan, in plaats van dan nog de mogelijkheden open te hebben voor bijsturing. Eigenlijk een vraag terug aan de commissie, hoe denkt u erover?

De voorzitter: Uw eerste interruptie heeft u al. Ik dacht dat de wethouder lange zinnen kon maken, maar deze overtrof wel alle verwachtingen uit het recente verleden.

De heer De Feijter: Ik heb ambitie, voorzitter.

De voorzitter: De heer Van der Meer van GroenLinks.

De heer Van der Meer: Een vraag aan de heer De Feijter. Hij zet vol in op de verdichting. Maar hij geeft, en daar ben ik heel blij om, tegelijkertijd aan dat dat tegen allerlei andere belangen afgewogen moet worden. Hij noemde het Mobiliteitsplan, maar dat gaat ook

over klimaatadaptatie, het gaat ook over ruimte voor spelen en ontmoeten op straat, enzovoort. Hoe zeker is hij ervan, op grond van de informatie die wij tot nu toe ter beschikking hebben, dat dat inderdaad lukt, als het gaat om een omvang van in totaal die 11.000 woningen binnen de huidige stedelijke contour? Wij hebben daar twijfels over en willen iets meer speelruimte dan alleen maar iets voor ...

De voorzitter: De heer De Feijter.

De heer De Feijter: Terechte vraag. Er zijn al weleens los wat dingen natuurlijk de revue gepasseerd, ook langs de gemeenteraad gegaan, met betrekking tot optopping en dergelijke, waarin wel een aantal aantallen al zijn gespecificeerd. Maar die exacte verdichtingsstudie, waar u meermaals, en uw buurman ook, naar heeft gerefereerd, heb ik ook nog niet gezien. Daar sluit ik ook bij aan, bij die oproep om meer informatie. Ik heb op dit moment het goede vertrouwen in het college dat als wordt beweerd dat die 11.000 woningen binnenstedelijk te realiseren zijn dat dat dan ook het geval is. En daar zetten we dan ook vol op in. Maar we zien ook dat woningbouw weleens wat jaren heeft achtergelopen en wat stagneerde. En we moeten er wel gewoon nu vaart mee gaan maken. We moeten gewoon leveren.

De heer Van der Meer: Een kleine vervolgvraag.

De voorzitter: Nog een kleine vervolgvraag.

De heer Van der Meer: Is de heer De Feijter het met mij eens dat de vraag of het met verdichting kan niet een puur technische, maar een politieke vraag is? Het gaat namelijk over wat we met de ruimte willen. Ik wil best het college op zijn blauwe ogen geloven dat het technisch kan, maar het is ook een politieke keuze. Bent u dat met mij eens?

De heer De Feijter: Zeker. Dat ben ik zeker met de heer Van der Meer eens. En daarin heeft de ChristenUnie/SGP een duidelijke politieke visie voor ogen. En dat is dat we onze polders en buitengebieden groen houden. En dat is dat we voornamelijk inzetten op die binnenstedelijke verdichting, juist vanwege, nogmaals, de samenhang ook met de Mobiliteitsvisie. We willen ook een goed, degelijk ov, wat frequent, fijnmazig is en dergelijke. Daarvoor hebben we ook een goede afzetmarkt nodig. En daarvoor is het heel fijn om juist rondom die ov-knooppunten gewoon veel meer woningbouw te realiseren. Daarnaast is het ook zo dat Nederlanders gemiddeld de meeste woonoppervlakte hebben van alle omringende buurlanden.

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter.

De heer De Feijter: Ook iets om nog over na te denken.

De voorzitter: Volgens mij is het antwoord helder. Het was een vrij overzichtelijke vraag. Ik probeer iedereen wel een beetje aan het woord te krijgen. Sorry, als ik misschien wat te kort ... De heer Van Dam Timmers staat te popelen om ook een interruptie ...

De heer Van Dam Timmers: Zeker, voorzitter. De heer De Feijter heeft heel veel woorden nodig, merk ik, om tot een zin te komen. Ik heb eigenlijk twee vragen aan hem. Hij stelt heel veel vragen aan de mederaadsleden. Maar ik ben toch benieuwd wat hij van de

eigen opvatting vindt over kleinschalige woningbouw aan de stadsranden? Dat is eigenlijk de belangrijkste vraag. En de tweede vraag is of hij ook een reflectie kan geven op de door ons voorgestelde amendementen?

De voorzitter: De heer de Feijter.

De heer De Feijter: Wie de vraag stelt, zal hem ook voor een deel al daarin beantwoorden, denk ik. Wij hebben daarin wel onze zorgen, dat als wij het op deze manier nu, en dan specifiek voor deelgebied 3, en daar dan eigenlijk ook weer een onderdeel van, daar nu woningbouw in kleine mate toestaan, dat we dan niet meer de mogelijkheid hebben, de benodigde speelruimte om in de toekomst bij te sturen. Betekent niet dat we dat willen gaan doen. En nogmaals, ChristenUnie/SGP zet vol in op die verdichting juist. Maar het is wel fijn om voor in de toekomst, vanwege die woningnood, de optie open te hebben.

De voorzitter: En er was nog een tweede vraag.

De heer De Feijter: En dan was er nog de vraag over de amendementen en moties van het CDA. Die moet ik zeggen, ze kwamen ietsje later bij de stukken voor mij te staan. Ik heb ze nog niet allemaal even scherp. Ik had over een aantal namelijk ook nog wel wat vragen die ik zelf nog even wilde uitzoeken. Ik heb zelf niet de sportportefeuille, maar in mijn herinnering stond daar in een relatief recent vastgesteld stuk al wel het nodige over spreiding van sportvoorzieningen. Daarmee vraag ik me even af hoe nodig die is. Maar nogmaals, ik heb nog geen uitgekristalliseerde mening over al deze moties en amendementen.

Met betrekking tot die van de huisarts, dat leek me een hele goede toevoeging om dat soort basisvoorzieningen ook zoveel mogelijk overal beschikbaar te hebben. En ik zie al een interruptie.

De voorzitter: De heer Van Dam Timmers heeft nog een korte vervolgvraag.

De heer Van Dam Timmers: Heel kort, voorzitter. Het is eigenlijk meer een vervolgvraag, in die zin dat als het gaat over die sportverenigingen is natuurlijk de Omgevingsvisie de bovenliggende visie en zijn die onderliggende andere uitvoeringsplannen of het sportparkprogramma, dat staat hieronder. In die zin is dit juist de locatie voor dit amendement.

De heer De Feijter: Dat snap ik inderdaad. Maar als het al in een onderliggend stuk vast is gesteld, dan weet ik niet of het echt nodig is om het hier dan ook nog in te zetten. Er is natuurlijk heel veel beleid wat in onderliggend beleid is vastgesteld. Maar als we dat allemaal ook in de Omgevingsvisie gaan vaststellen, wordt het wel een heel lijvig stuk. En dat is het al wel.

De voorzitter: De heer Van Dam Timmers. Dan was er nog een interruptie van mevrouw Van Herwijnen.

Mevrouw Van Herwijnen: Niet zozeer een interruptie, voorzitter. Maar de heer De Feijter haalde het heel mooi aan over dat stukje wonen in het onderdeel toekomstig bestendige

economie. Dat is me helemaal ontgaan, want ik had wonen niet helemaal verwacht onder dat kopje. Maar is volgens mij wel het enige stukje waar wonen staat aangegeven in het buitengebied. En ik was toch wel een beetje benieuwd hoe het college daarover ...

De voorzitter: Maar dat is uw tweede termijn dan, zegt u?

Mevrouw Van Herwijnen: Ja, prima, want ik heb voor de rest niks voor de tweede termijn. Ja hoor, voorzitter, dat vind ik helemaal prima.

De voorzitter: Ik denk dat de heer Noldus het goed vindt dat u even voor gaat dan.

Mevrouw Van Herwijnen: Daar ben ik blij om. Want er staat bij, onder algemene ontwikkelvoorwaarden is onder andere wonen mogelijk. Wat moet ik me daarbij voorstellen? Wat zijn die ontwikkelvoorwaarden? En waarom wordt dit alleen maar genoemd onder toekomstig bestendige economie? Ik had het niet echt helemaal onder dit stukje verwacht. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan de heer Noldus. En ik denk dat we dan de tweede termijn ook wel kunnen afsluiten, gezien mijn eerdere vraag wie er behoefte aan had.

De heer Noldus: Heel goed. Dank u wel, voorzitter. Vanuit ons, op basis van de gestelde punten in de eerste termijn, voornemens in ieder geval met een drietal punten te komen die er nog niet liggen overigens. Het college geeft duidelijk aan, lichte bedrijvigheid in het Stadspark an sich niet als gewijzigd inhoudelijk uitgangspunt te hebben.

Het uitsluiten daarvan tenminste. Eigenlijk dat met dezelfde beleidsuitgangspunten op te nemen. Wij komen met een amendement om het uitsluiten daarvan weer terug te draaien. Om dat eigenlijk in lijn te brengen met de overige tekst. De tekstblokjes die afwijken van de teksten hierover. Dan voorzitter, voornemens om een amendement te schrijven om de samenvatting van het Stadspark in lijn te brengen met het uitgebreidere hoofdstuk hierover, want dat is eigenlijk toch een andere lading die wij hierover zien, ook in lijn met de collegereactie hierover. Het lijkt ons wenselijk. Mevrouw Koene gaf al aan dat op zich de samenvatting goed leesbaar is. Maar dan lijkt het ons wel wenselijk dat die ook dezelfde lading heeft. Dan zijn wij voornemens om met een, ik weet niet of dat een motie of amendement is, te komen. Maar in ieder geval over de recreatie bij De Elzen en De Viersprong. In de Omgevingsvisie is dit gebied aangeduid als intensieve recreatiezone. En wij willen graag een opdracht meegeven aan het college om een versterkte aantrekkelijkheid in het gebied, vooral ook de horeca, verder uit te werken in het, zo begrepen we net van het college, toegezegde programma Recreatie en Toerisme in de Buitengebieden, als ik dat even snel goed heb meegeschreven. Over die as zijn wij voornemens om bij de raad met voorstellen te komen. En voor de rest, ook in afstemming met andere partijen over een mogelijk voorstel, een ander punt wat we hadden gemaakt, over de transformatielocatie ten oosten van de Stadswerven, even kijken of we daar met andere partijen tot iets kunnen komen, voorzitter. Tot zover.

De heer De Feijter: Voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. U heeft een interruptie van de heer De Feijter.

De heer De Feijter: Eigenlijk aan de heer Noldus. Ik zal, omwille van de tijd en mijn lange zinnen, niet mijn volledige vraag herhalen. Maar als de heer Noldus die nog weet, graag een antwoord daarop.

De heer Noldus: Heel kort, want het is vorige week ook al hier uitgebreid over gegaan. En wij zijn op zich geen tegenstander van in die rand kwalitatieve verbetering. Dat zien we bijvoorbeeld ook bij de perenboomgaard. We zien wel in de Omgevingsvisie ook een oproep over een nadere analyse van deelgebied 3, wat u eigenlijk in uw analyse meegaf. Is misschien een vraag aan het college. Wat gaan we terugzien in die analyse over deelgebied 3? En past het vraagstuk rondom kleinschalig wonen daar ook in, voorzitter?

De voorzitter: Dank u wel. Ik denk helder voor u. Ik zit nog met het oog op de tijd. We hebben een aantal vragen gekregen. We hebben ook een vrij uitgebreide vraag van de Van der Meer. En ik denk dat het toch, ook gezien de aankondigingen van moties, amendementen die nog komen, goed is dat we over amendementen en moties, als de tijd dat niet toelaat nu, in de raad spreken, want dat lijkt me het handigste voor u. Dan geef ik nu de heer Burggraaf het woord voor zijn tweede termijn. En dan hoop ik dat zoveel mogelijk van uw vragen beantwoord worden.

De heer Burggraaf: Dank u wel, voorzitter. De vraag van Op Ons Eiland over de bedrijfsruimte. Het is zeker niet de bedoeling om daar de indruk te wekken dat we er in de Omgevingsvisie niet heel veel nadruk of ook aandacht voor hebben. We hebben een heel deelgebied werkgebied opgenomen ook in de Omgevingsvisie.

En daar staat alles over de bedrijfsmatige ontwikkelingen. Er zit geen hoger doel achter het feit dat u maar een keer in de tekst bedrijfsruimte heeft gevonden. Dan over het vraagstuk van het bouwen in de randen van de kleinschalige woningbouw in de buitengebieden. Kijk, allereerst ben ik het wel eens met de reflectie van ChristenUnie/SGP die zegt van, we kies voor focus. Dat is ook iets wat u al meerdere periodes heeft meegegeven aan het college. Dat hebben we hier ook verder uitgewerkt. En dat zit in die binnenstedelijke verdichting. En alle kwaliteiten die dat met zich meebrengt en de voorbeelden die u onder andere ook op mobiliteit noemt, dat is natuurlijk gewoon zo op het moment dat je meer gebruikmaakt van de bestaande voorzieningen of dichtbij ov, et cetera. Dan ben je ook gewoon slimmer met de ruimte bezig en kan je echt kwaliteit toevoegen. En is in deze Omgevingsvisie de analyse van het college geweest van, vervolgens heb je een heel mooi groen gebied, een achtertuin, ik heb het de vorige commissie ook genoemd, die tijdens corona door heel veel mensen ook weer echt herontdekt is. Binnenkort komt de visie Recreatie en Toerisme uw kant op over het buitengebied. Dan zult u ook echt zien dat dat heel hoog wordt gewaardeerd en gekwalificeerd als een uniek bezit, wat je hebt als gemeente. En hebben we dat in deze visie aan u voorgelegd om te zeggen, zorg dat die overgang van het stedelijk gebied naar het buitengebied op een kwalitatief mooie wijze gebeurt. En daarvoor komt een afwegingskader, voor die kleinschalige woningbouw, die vooral op kwaliteit gericht zal zijn. En de woningbouw getoetst zal worden daar op intrinsieke kwaliteiten, dus landschappelijke inpassing, beeldkwaliteit in relatie met de dijken en een overgang van een stadsrand naar het buitengebied. Ik kan me goed voorstellen dat wij zo'n afwegingskader, zodra die er is, ook nog ter wens en bedenkingen hier aan de raad meegeven, zodat u daar ook nog op kan reflecteren. Maar dat is zoals we dat beogen

met deze Omgevingsvisie. En het is natuurlijk verder aan u als raad om te bepalen of u achter dat principe staat.

De voorzitter: De heer De Feijter heeft een interruptie.

De heer De Feijter: Dank u wel, voorzitter. De wethouder noemt het afwegingskader. Die heb ik in de raad ook teruggezien, in concept. Maar de heer Noldus refereerde er net ook al eventjes aan. Er staat ook op pagina 117 dat voor deelgebied 3 de gemeente de regie neemt, door bijvoorbeeld een goede analyse van het gebied en een gebiedsvisie op te stellen. Maar vervolgens staat die analyse van het gebied of die gebiedsvisie niet in de uitwerking in programma's, afspraken en/of Omgevingsplan. Daar is hij niet terug te vinden. Kan de wethouder er iets meer keuring aan geven wat we kunnen verwachten van die gebiedsanalyse en op welke termijn we die ook zouden kunnen verwachten?

De voorzitter: De heer Burggraaf.

De heer Burggraaf: Die staat op pagina 120 in het lijstje, als uitwerking in programma's, het afwegingskader.

De heer De Feijter: Dat is het afwegingskader?

De heer Burggraaf: Ja, correct. Precies.

De heer De Feijter: Duidelijk.

De heer Burggraaf: En de vraag van Partij voor de Dieren, hoe kan het dat bij toekomstbestendige economie dan ook nog iets over wonen staat? Dat slaat op datzelfde deelgebied 3 in het buitengebied. Dat is agrarisch. Waarvan we hebben gezegd, binnen dat afwegingskader zou je, op het moment dat het kwaliteit toevoegt in het gebied, kleinschalige woningbouw kunnen toestaan. Maar nogmaals, het is niet geënt op zijnde, woningbouw is een aparte doelstelling. Absoluut niet. Het is geënt op de kwaliteit die u dan aan het buitengebied bevestigt van, dat is het open, groene buitengebied. En dat kan zijn dat je rondom een boerenerf bijvoorbeeld daar nog met woningbouw uiteindelijk investeringsvermogen ook creëert, om dat op een kwalitatief hoogwaardige manier te doen, waardoor je echt bebouwing in het buitengebied hebt, meer dan wat het nu is, ook echt opgaat in dat buitengebied en past bij die landschappelijke kwaliteiten die je in het gebied hebt. Dat is even als voorproefje van hoe we dat afwegingskader zouden willen presenteren aan u. Maar nogmaals, dat werken we verder uit en dat komt dan vervolgens ook nog ter wens en bedenkingen naar de raad toe. Dan het vraagstuk over die binnenstedelijke verdichting. We hebben al eerder aan u gepresenteerd, en dat doen we inderdaad, dat hoor ik andere partijen ook al zeggen, regelmatig met de Bouwmonitor, die binnenkort ook weer uw kant op komt, hoe we zitten met het creëren van planvoorraad. Dat is ten opzichte van die 11.000 woningen die u in de Woonvisie aan ons heeft meegegeven, waarvan inmiddels een deel gerealiseerd is. En dan zit er nog een forse planvoorraad van zo'n bijna 8.000, hebben we al gecreëerd. En is vanuit die verdichtingsstudie globaal verkend hoeveel potentie er zou zijn. Dat hebben we in de Startnotitie destijds ook aan u meegegeven. Dat is 4.000 tot 8.800 woningen die je binnen die verdichting zou kunnen realiseren. Maar dat is ook op een hoog abstractieniveau, net zoals je dat in een Omgevingsvisie hebt zitten. Want

vervolgens concreet, als er een ontwikkeling is, vraagt dat een omgevingsplanwijziging. En ga je dan de verschillende doelstellingen die u heeft meegegeven daartegenover afwegen. En gaat u uiteindelijk over de beslissing van de definitieve omgevingsplanwijziging. Maar in ieder geval op basis van die aantallen nu kunnen we zeggen dat er wel voldoende planvoorraad potentie is.

De voorzitter: Een vraag van de heer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. En ook dank voor deze beantwoording. Kijk, deze cijfers kennen we inderdaad. En ik heb die ook eerder gezien. Maar waar voor onze fractie ook nog wel een ingewikkeld punt zit, we vertrouwen op die verdichting, we wensen ook graag verdichting. Tegelijkertijd, als we de afgelopen vier of acht jaar terugkijken, dan zijn alle cijfers die ons gepresenteerd zijn natuurlijk over de realisatie die we uiteindelijk bereiken. De realiteit is een stuk negatiever dan wat we in zachte en harde planvoorraad steeds terug hebben gezien. Dan vraag ik me toch af, welke tijdsperiode heeft het college voor ogen dat dit dan op een realistische manier, ik ben niet op zoek naar goed nieuws, dat het ook daadwerkelijk gerealiseerd zou kunnen worden? Want ik zie het Masterras, ik zie bijvoorbeeld het Gezondheidspark, die Leenbakker locatie.

Je hebt tal van locaties waar we allang als gemeente en als gemeenteraad hebben gezegd van, ga daar aan de slag, maar toch laat dat lang op zich wachten. Wat zijn de vooruitzichten, in realistische mate?

De voorzitter: De heer Burggraaf.

De heer Burggraaf: Daar moet ik een gelaagd antwoord op geven. Want er zijn dingen waar je als gemeente direct invloed op hebt en zaken waar je afhankelijk bent. Gewoon het bouwen zelf, het realiseren zelf, dat is toch uiteindelijk echt aan de markt en ontwikkelende partijen. In de breedte in Nederland zie je sowieso dat er hoge ambities zijn om woningbouw te realiseren, en dat die aantallen gewoon niet gehaald worden. Dat is gewoon een landelijk probleem, die te maken heeft met arbeidsschaarste, met prijsvorming, met bouwkosten, et cetera. Als ik gewoon kijk naar de ambitie die we hier in de gemeente hebben, is dat we eigenlijk alles inrichten om een bouwvolume van 1.000 per jaar ongeveer te kunnen faciliteren. Daar richten we onze Omgevingsdienst op in, op onze diensten, et cetera, in de vergunningverleningssystematiek. In de realiteit zie je dat het realiseren van woningen, als het goed gaat, kan je daar in de buurt komen, maar heel vaak zijn er toch omstandigheden waardoor die aantallen achterblijven. Als je kijkt naar de totale planvoorraad, de harde planvoorraad, dan zitten we echt al op 8.000 van die woningen. Je moet je ook afvragen, gaat het helpen om nog heel veel meer planvoorraad te gaan toevoegen? Want ook daar is het soms slimmer om even de focus te houden en zeggen, hier bieden we de ruimte om de woningbouw te doen aan de markt, ga hier ook je plannen ontwikkelen. Want er kan ook een tendens ontstaan waarin ontwikkelaars en partijen denken, ik ga gewoon zorgen dat mijn mandje aan potentiële ontwikkellocaties enorm goed gevuld is en ik bepaal zelf wanneer in de tijd het lucratief is om woningen te ontwikkelen. En dat smeet ik lekker uit over de tijd, want dat is voor mijn bedrijfsmodel natuurlijk hartstikke goed. Maar levert dat de stad die vele woningen op waar u naar op zoek bent? Dat is niet het geval. Ik wil daarin ook waarschuwen voor, maar denken van, als ik maar heel veel meer planvoorraad toevoeg, dan gaat die

snelheid in woningaantallen wel goedkomen. Die nuance wil ik toch ook wel meegeven als het gaat om het creëren van planvoorraad en hoeveel je eigenlijk nu nog de komende tijd te doen hebt. En dan als laatste was natuurlijk de vraag van, hoe zit dat met die verdichtingsstudie? Met plezier gaan we u daar een keertje in meenemen. Dat is gewoon een hele technische verkenning geweest, door een aantal stedenbouwkundige bureaus. Dat kunnen we best even een keer in een besloten sessie met u doen. Ik zal aan de Agendacommissie een verzoek doen om daar een moment voor te gaan zoeken. Want nogmaals, dat is gewoon een technische verkenning volgens die verdichtingsprincipes, doelstellingen die je hebt. Waar kan je dan allemaal aan denken? Maar het zijn nog geen plannen die heel concreet zijn in de zin van, en daar gaat hij dan ontwikkeld worden. Dat is echt een volgende fase. En dan kunnen we ook, door dat bureau wat die verkenning gedaan heeft, dat goed met u langslopen.

De voorzitter: De heer Pauwels heeft daar nog een vraag over.

De heer Pauwels: Ik vroeg me af, zijn hier die vijf vragen nu mee beantwoord? Want die indruk krijg ik niet.

De heer Burggraaf: Dan moet u even aangeven op welke vraag u nog geen antwoord heeft gehad.

De heer Pauwels: Alle vijf.

De heer Burggraaf: Ik ben ze allemaal afgegaan. De eerste kan ik bevestigen dat de Omgevingsvisie alle Dordtse woningzoekenden van een woning te voorzien.

De voorzitter: Wilt u uw microfoon uitzetten?

De heer Burggraaf: Dat is vanuit de te creëren planvoorraad, die ik net zei. Daar hebben we voldoende bandbreedte om dat binnen deze uitgangspunten te kunnen realiseren. En tegelijkertijd hebben we ook erkend in deze Omgevingsvisie dat u heel veel verschillende doelstellingen stelt, die in de praktijk absoluut gaan schuren. En dat kan je gewoon nu nog niet overzien. Er zijn gewoon ambities die u heeft, die zo meteen niet allebei kunnen. We gaan gaandeweg absoluut tegen dingen aanlopen. En daar is ook de beleidscyclus van de Omgevingsvisie voor, met monitoring en evaluatie, dat je gaandeweg kijkt, de ChristenUnie/SGP noemde al de Bouwmonitor, die we regelmatig sturen, waarop je de vinger aan de pols kan houden. Blijkt in de praktijk dat de ambitie die je nu hebt ook echt te verwezenlijken is of gaat het misschien zo schuren met andere doelstellingen dat je weer opnieuw de weging moet doen? Dat zit gewoon in de beleidscyclus. De verdichtingsstudie uit 2024, daarvan heb ik gezegd, ik zal de Agendacommissie een verzoek doen om daar een moment voor te plannen om dat aan u te presenteren.

De voorzitter: De heer Pauwels heeft nog een ...

De heer Pauwels: En dat zal dan wel plaatsvinden voordat over de Omgevingsvisie gestemd gaat worden?

De heer Burggraaf: Ik weet niet wat uw agenda verder is, wanneer u besluit om hierover te stemmen? Vanuit het college zou ik zeggen, is het niet noodzakelijk om dat eerst gehad te hebben om nu te kunnen oordelen over de Omgevingsvisie.

De heer Pauwels: Laten we dat dan wel doen.

De heer Burggraaf: Het is een technische verkenning geweest. Daarom is dat ook nog niet eerder met de commissie besproken. Vier, bedoelt u, denk ik, de zeven doelstellingen binnen de Omgevingsvisie.

De heer Pauwels: Sorry, een technische verkenning in 2024.

De voorzitter: Sorry, ik stel voor dat we de heer Burggraaf eerst even laten uitspreken.

De heer Burggraaf: Dat zijn die 7 doelstellingen binnen de Omgevingsvisie. Daarvan heb ik gezegd, die heb je per deelgebied of per concrete ontwikkeling apart af te wegen.

En dat aantal woningen te realiseren van 11.000, daarvan zei ik, op planvoorraad zitten we goed in de aantallen. Op realisatietempo gaat het niet hard genoeg, maar daar zitten ook heel veel marktomstandigheden omheen die dat deels ook veroorzaken.

De voorzitter: Dank u wel. Dan nog een laatste vraag van de heer Pauwels.

De heer Pauwels: In ieder geval goed om te horen dat het doel is om alle Dordtse woningzoekenden van een woning te voorzien, als ik het goed begrijp. Het dringende verzoek is dan inderdaad om die verdichtingsstudie, dat we die kunnen inzien voordat hier over de Omgevingsvisie gestemd gaat worden. Waarom die niet gedeeld is, dat begrijp ik niet helemaal. Er wordt aan een technische sessie gerefereerd, terwijl deze studie is van 2024. Er is alle tijd geweest om dit te delen.

De voorzitter: Heeft u nog een vraag aan de wethouder?

De heer Pauwels: Ja. Gaan die 11.000 woningen, die nu in de Omgevingsvisie staan, die in 2030 gerealiseerd gaan worden ... Als ik het goed begrijp, worden die niet gerealiseerd. Klopt dat?

De voorzitter: De heer Burggraaf.

De heer Burggraaf: Voorzitter, dat is wat ik net schetste, je hebt als gemeente invloed op een aantal aspecten. En dat is op het creëren van harde en zachte planvoorraad en tegenwoordig omgevingsplannen die u vaststelt, o je vergunningstraject faciliteren daarvan. En dan houdt het op. Tegelijkertijd kunnen wij soms bij ontwikkelingen hier ... Wat we onlangs bij Spuiboulevard hebben gedaan, waar een ontwikkeling lastig werd vanwege de parkeereisen die erbij zitten. Daar hebben we een alternatieve parkeeroplossing weet te vinden, waardoor die ontwikkeling wel op gang kwam. Maar die is ook nog steeds niet gerealiseerd. Ik wil maar zeggen, u refereert naar een maakbaarheid die gewoon niet als gemeente ... Waar we niet op dat soort realisatieaantallen kunnen we ... Dat kan geen enkele gemeente waarmaken, want daarvoor ben je echt ook afhankelijk van de marktontwikkelingen.

De voorzitter: Helder. Dank u wel. Ik denk dat wij naar een afronding van deze, althans, ik weet wel zeker dat wij naar een afronding van deze commissievergadering gaan. Nu is de vraag, hoe nu verder? Ik hoor eigenlijk twee voorstellen. En dat is aan de commissie. Ik hoor vanuit de heer Pauwels dat hij eigenlijk terug wil naar de beeldvorming, om het maar eens even plat te zeggen, en eerst over een verdichtingsstudie wil spreken. En aan de andere kant hoor ik ook de gemene deler dat het wel eventueel naar de raad zou kunnen, waarbij we kunnen doorspreken over moties en amendementen. De vraag is aan de commissie, hoe verder? Wie kan ik daarvoor het woord geven? De heer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, ik kan het laatste voorstel steunen. We hebben het er uitgebreid over gehad. Ik hoor veel ideeën en gedachten over moties en amendementen. Wat mij betreft gaan we het volgende week in de gemeenteraadsvergadering hebben over de moties en amendementen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. Wij kunnen dat voorstel van harte steunen.

De voorzitter: Kijk ik de commissie rond. Wordt dat verder breder gedragen? Ik zie van wel. En dan de spreektijd. Het zijn er nogal veel. Ik hoor ook vanavond hele lange zinnen. Die zullen dan misschien ook wel nodig zijn. Zullen we dat op 5 minuten stellen? Ik zie instemmend geknik. Dan stel ik vast dat wij in de volgende gemeenteraad gaan spreken over de moties, amendementen van dit agendapunt, met een spreektijd van 5 minuten per fractie. De heer De Feijter voegt mij toe dat die dan precies 2 zinnen kan zeggen. Dan dank ik u allen voor uw inbreng in deze vergadering. Nog de vraag of u zelf uw glaswerk en dergelijke naar buiten mee wil nemen, op de juiste plaats wil deponeren. En dan wens ik u een fijne avond.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 14 oktober 2025.

De griffier,

De voorzitter,

A.E.T. Wepster

N. Mol